

STUDI DI STORIA MEDIOEVALE E DI DIPLOMATICA

PUBBLICATI A CURA
DELL'ISTITUTO DI STORIA MEDIOEVALE E MODERNA
E DELL'ISTITUTO DI PALEOGRAFIA E DIPLOMATICA

15

EDIZIONI NEW PRESS - COMO

Le carte di S. Maria Vecchia di Como (secoli XI-XIII)

di LAURA BIONDI, LILIANA MARTINELLI PERELLI, ROBERTO PERELLI CIPPO

(continuazione)

28

Preceptum

1254 maggio 13

Uberto de Mandello console di Como ordina ai consoli di Salorino e di Ligorretto di scegliere quattro o più uomini del luogo per la ricognizione delle terre appartenenti al Monastero Femminile.

Originale [A].

Cfr. CAMPICHE, *Comunalverfassung*, p. 404; SCHAEFER, *Il Sottoceneri*, p. 139, n. 122, p. 179, n. 10.

Pergamena di mm. 85|94 x 222|212 in discreto stato di conservazione, cucita in fondo alla *consignatio* seguente. Tracce di una piegatura nel senso della lunghezza e quattro nel senso della larghezza.

.MCCLIIII., die mercuri .XIII. intrante madio. | Dominus Ubertus de Mandello
Cum(arum) potestas mandat precipiendo per Guilielmum de Abiate | servitorem
Cum(arum), etiam per hoc presens scriptum si servitor senper non esset ^(a), consulibus
de Selerino et consulibus | de Lugorno ut eligant de bonis melio|ribus quatuor homi-
nibus dictorum locorum, | et ultra si placuerit nunciis ipsius Moneste|rii Feminillis ^(b),
qui designet ^(c) et ostendant monachabus | Monesterii Feminillis Cum(arum) vel eius
nun|cio omnes illas terras et res t(er)itorias et | sedimina quas ipsum monasterium ha-
bet | in dictis locis et pertinenciis, ocaxione faciendi | mensurare terras suas. Et hoc
sub pena | et banno libr(arum) .X. novorum pro quolibet consulle et sol(idorum) | .C.
novorum cuilibet singulari persone cui | preceptum vel inpositum fuerit ut ipsas terras
| designet ^(d) et ostendat, et sub pena tocius da|mpni quod ipsum monasterium sustine-
ret si | non ostenderet suprascriptas terras.

(ST) Ego Rumerinus de Turate scriba pallatii | scripsi iussu suprascripti potestatis.

(a) Così. etiam - e(ss)et *nell'interlineo*.
signat.

(b) Feminill(is) *nell'interlineo*.

(c) In A designant.

(d) In A de-

29

Consignatio terrarum

[Post 1254 maggio 13]

Ricognizione delle terre [appartenenti al monastero di S. Maria] nel territorio di Ligornetto.

Originale [A]. Regesto del secolo XVIII in *Inventario*, c. <19 r.>.

Cfr. SCHAEFER, *Il Sottoceneri*, pp. 140-141, note nn. 127 e 128.

Striscia di quattro pezzi di pergamena cuciti insieme per una lunghezza di mm. 2803 complessivi, ed una larghezza di circa mm. 220. Le condizioni sono buone, se si eccettua il fatto che risulta tagliata di netto la parte superiore. Tracce di rigatura e marginatura a penna.

Sul *verso* di mano forse del secolo XIV e visibile solo con il ricorso alla luce di Wood: «Iste sunt de loco Lugurno»; e l'indicazione, di mano moderna: «Ligurnetto».

Il notaio scrivente non è sempre corretto, specie per quanto riguarda le concordanze, ed usa forme diverse per una medesima parola (es. *buschosus* - *buscus*, *Habondius* - *Abondius*, *paschuum* - *pascuum* etc.). Influenzata rispettivamente dall'uso latino e dall'uso volgare sembra l'alternanza *domina* - *dona*.

[...]^(a) a sero via, a munte | [...]^(b) Perum: a mane via, a meridie Stabii de Coliate, a sero U|gonis ^(c) Buxe de Mendrixio, a munte magistri Dominici de Lugurno, et est pertica una et tabule decem. [\$ Quintum] | dicitur ad Sanctum Ioh(ann)em: a mane et a sero via, a meridie tenet Guilielmus de Curte et in parte tenet suprascriptus Ottobonus, a munte | Rugerii de Ripa, et est pertica una et tabule .XVI. § Sestum dicitur ad Cirexiam sive ad Red[...]: a mane Sancti | Ioh(ann)is, a meridie ep(iscop)i, a sero via, a munte heredum condam ^(d) ser Alberti de Fontana, et est pertica una ^(e) et tabule sex et media. | § Septimum campum dicitur in Sarexedum: a mane via, a meridie hospitalis de Vico, a sero Zoni de Fontana, a munte suprascripti | monasterii et in parte accessium, et est pertice quatuor et tabule .XV. et pedes .VIII. § Octavum dicitur in Musarello: | a mane heredum condam Arrici de Villa, a meridie Sancti Habondii, a sero Margnii de Stabio, a munte via, et est pertica una | et tabule .XII. et pedes .VIII. § Nonum campum dicitur intus Anedarios: a mane via, a meridie accessium et in parte heredum | condam Alberti de Fontana, a sero heredum condam Ardigacii de Sancto Petro, a munte suprascripti monasterii, et est pertica una et ^(f) | tabule vigintres. § Decimum campum est sub brugam intus Anedarios: a mane via, a meridie Sancti Georgii

de Vico, | a sero bruga, a munte bruga plurium, et est tabule .XVI. et pedes .VIII. § .XI. campum dicitur intus Anedarios: a mane Zoni | de Fontana, a meridie via, a sero Margnii de Stabio, a munte Ardigacii de Sancto Petro, et est tabule .XIII. et media. § .XII. campum dicitur ad Pizam Longam: a mane heredum condam Petri Fugacie, a meridie et a munte via, a sero suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule .XIII. et media. § .XIII. dicitur subtus Viam: a mane, a meridie monasterii suprascripti, a sero Iacobi de la Silva, a munte ser Alberti | de Fontana in parte et in parte ser Iacobi de la Silva et in parte Totti Buxie, et est pertice due et tabule .XXII. § .XIII. dicitur | in Brugiis: a mane et a meridie et a sero suprascripti monasterii et in parte via, a munte via, et est pertice tres et tabule .XIII. et pedes .III. § .XV. campum dicitur in Galbeto: a mane ep(iscop)i, a meridie suprascripti monasterii, a sero co(mun)is, a munte heredum condam Marchixii Fugacie ^(a), et est | tabule ^(b) .XX. et pedes .VII. et medius. § .XVII. dicitur ad Pessinellam: a mane ep(iscop)i, a meridie via, a sero suprascripti monasterii et in parte Sancti | Georgii de Vico et Perreti de Lugurneto et in parte Marie de Lugurneto et aliorum plurium, et est pertica una et tabule .XXIII. § .XVIII. campum, et dicitur ad Salbionum sive ad Nuxigiam: a mane Toti Buxie, a meridie et a munte ^(c) suprascripti monasterii, a sero via, et | est pertica una et tabule .XVI. et pedes .III. § .XVIII. campum dicitur ad Salbionum sive in Pradairolum: a mane et a meridie via, | et in parte a meridie Zoni de Fontana, a sero ep(iscop)i, a munte Sancti Georgii de Vico, et est tabule .XXIII. § .XX. campum dicitur ad Cerrum, | et habet firaneum unum de vitibus supra: a mane Sancti Habondii et in parte bruga suprascripte terre, a meridie strata, a sero Sancti Habondii | et in parte bruga ipsius monasterii, ^(d) a munte accessium, et est pertice tres et tabule quatuor et pex .I. et medius. § .XXI. campum | dicitur ad Cerrum: a mane Ioh(ann)is de Sagnio, a meridie strata, a sero monasterii suprascripti, a munte similiter in parte et in parte ep(iscop)i de Cumis, et est tabule .XXI. | § .XXII. dicitur in Pradellam: a mane via, a meridie et a sero suprascripti monasterii et a munte in parte, et in parte suprascripti Ottoboni, et est tabule .XX. § .XXIII. | similiter dicitur ad Pradellam, ibi prope alium quadam via mediante: a mane strata, a meridie suprascripti monasterii, a sero suprascripti Omoboni ^(k), a munte domine | Carafine de Ogori, et est pertica una et tabule tres et pedes quinque. § .XXIII. dicitur ad Costam: a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero | via, a munte Totti Buxie, et est pertica una ^(l) et tabula una et pedes duo. § .XXV. est campus sive vinea, et dicitur intra Muscana: | a mane via, a meridie Aliprandi Cudice, a sero Martini de Fontana, a munte Ottorini Burri, et est tabule .XI. et media. § .XXVI. dicitur | in Urgiu, in territorio de Mendrixio: a mane Cazaguerre de Fontana, a meridie via, a sero ipsius monasterii, a munte via, et est pertice | due et tabule .XV. et pedes .X.; de qua est Guilielmus Manaria debet habere quartam partem. § .XXVII. similiter in Urgiu, in territorio | de Mendrixio, et est pertice due et tabule quinque et pedes .VIII.; de qua est quarta parx suprascripti Guilielmi Manarie: a mane Sancte Marie de Mendrixio, a meridie via, a sero ser Gotefredi de Bontade, a munte cavedalie et

ipsius monasterii. § .XXVIII. dicitur in Urgiu | sive ad Cazapullos, et est pertice due et tabule quatuor; de qua est medietas suprascripti Ottoboni et Guilielmi Manarie et alia | medietas est suprascripti Belloni: a mane tenet Adam de Canedo, a meridie vallis, a sero Guilielmi de la Porta, a munte via. § .XXVIII. campum | dicitur ad Zinestrarium, et est pertice due et tabula una: a mane cavedalia, a meridie P(re)zivalli Buxie, a sero via, a munte ser Airoidi | Buxie ^(m); de qua est medietas suprascripti Ottoboni et Guilielmi et alia medietas Guifredi Zepi.

Soma est pertice .XLVIII. et tabule .VIII. et media ⁽ⁿ⁾, detractis perticis .II. et tabulis .II. per Guilielmum Maneram et pertica .I. et tabula .I. per Guifredum Zepum.

Hec sunt prata suprascripti masaricii. In primis petiam unam prati, et dicitur ad Rialle: a mane Iordani Tricavalli, a meridie et a sero suprascripti | monasterii, a munte Stabii de Coliate, et est tabule .XVI. et media. § Secundum pratum dicitur in Mirabello, et est in quadam palude: a mane tenent homines de Ranchate, a meridie Petri Buxie et in parte Anrigeti de Mirabello, a sero suprascripti monasterii, a munte Petri | Buxie et in parte ser Guilielmi de Meliano, et est pertice ^(o) quatuor et tabule tres et pedes .VIII.; de quo est | quarta parx Guilielmi Manarie. § Terciam est bruga sive ripa pradiva, et dicitur ad Cerrum: a mane suprascripti monasterii, a sero campus | ep(iscop)i et Sancti Habondii, a munte via, et est tabule .VII. § Item ibidem ab alia parte ipsius campi aliam brugam sive ripam pradi|vam: a mane Sancti Habondii, a meridie et a sero suprascripti monasterii, et est tabule .VIII. et pedes .IIII. § Item pratum unum, et dicitur ad Brugas, cui | ab omnibus partibus suprascripti monasterii, et est tabule .XX.; cuius est medietas suprascripti Ottoboni, et alia medietas est suprascripti Guilielmi Manarie. | § Item aliud pratum, et dicitur ad Brugas: a mane Ioh(ann)is de Sagnio et Ugonis domine Euphumie, a meridie Toti Buxie, a sero suprascripti monasterii quam tenet Belonus, et est pertice due et tabule .III. § Item brugam sive ripam pradivam, et dicitur in Galbeto: a mane | ep(iscop)i, a meridie Sancti Georgii de Vico, a sero co(mun)is, a munte campus suprascripti monasterii quem tenet Ottobonus, et est tabule .XV. § Item pratum et guastum simul, et dicitur ad Parasachum: a mane co(mun)is de Lugurno, a meridie monasterii, a sero flumen, a munte Martini de | Fontana et co(mun)is, et est pertice quinque buschi sive guasti et pertice tres prati ^(p). § Item pratum unum, et dicitur in Roncalia: a mane | flumen, a meridie co(mun)is de Lugurno, a sero ser Maifredi de Ogori et in parte co(mun)is, a munte suprascripti Maifredi et ep(iscop)i, et est pertice quinque | et tabula una. § Item pratum unum, et dicitur in Prata sive ad Viaciam: a mane suprascripti monasterii, a meridie ep(iscop)i, a sero Ioh(ann)is | ser Vigani, a munte co(mun)is de Lugurno, et est tabule triginta. § Item pratum unum ad Cantunum de Sexano sive de Sal|vatico: a mane flumen, a meridie Petri Calzine et in parte Ottoboni Manarie, a sero de Fugacionibus et Ottoboni Manarie, a (mun)t(e) | suprascripti monasterii, et est tabule quadragintaseptem et dimidia. § Item pratum

unum, et dicitur ad Cantonum de Sexano: a mane | flumen, a meridie monasterii et in parte flumen, a sero monasterii, a munte co(mun)is de Lugurno, et est tabule .XVI. et pedes .III.

Soma est pertice .XVIII. et tabule .XXII. et ^(q) pedes .III., detractis tabulis .X. per suprascriptum Guilielmum Maneram et soma busch(orum).

Quam coscignacionem ^(t) fecerunt iurati et masarii suprascripti presentibus Allo filio condam Petri de Allo de Arzo et Ottone filio condam Anselmi Burri et Ambr(oxi)o filio ^(s) condam alterius Ambr(oxi)i de Curte, omnibus de ipso loco, testibus, et Guilielmo filio condam Ambr(oxi)i de Curte.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio suprascriptas omnes terras vidi et mensuravi et inbreuiavi et scripsi et subscripsi.

§ Hoc est massaricium quod <tenet> Albertus filius Aliprandi Cudice. In primis campum unum, et dicitur ad Perum: a mane via, a meridie Sancti Georgii de Vico, a sero domini ep(iscop)i de Cumis, a munte monasterii, et est tabule .XXVI.; quam habuit monasterium <ab> Azono de | Fontana pro contraca(m)bium unius pecie silve que iacet ad Puteum et cuiusdam alie pecie silve que iacet in Costa de Panigella, que due | silve ei date fuerunt pro ipso campo. § Secundum campum dicitur in Musarello: a mane ipsius monasterii, set ipsam tenet Maifredus | de Ogori, et est pertica una ^(t) et tabule quatuor et pedes .VIII. § Tercium dicitur in Strata: a mane Stabii de Coliate, a meridie strata, | a sero Ambr(oxi)i de Sancto Michaeli, a munte heredum condam Ardiggii de Stabio, et est pertica una et tabule .XVIII. et pedes .III. § Quartum | dicitur subtus Viam: a mane via, a meridie Martini de Fontana, a sero Iacobi de Silva, a munte monasterii, et est tabule .XXI. § Quintum dicitur | ad Viam Crucem: a mane Sancti Habondii, a meridie Martini de Fontana, a sero Toti et ser Petri Buxie, a munte via, et est tabule .XVII. et pedes .IIII. | § Sestum campum dicitur ad Nuxigiam: a mane Sancti Habondii, a meridie via, a sero monasterii, a munte Sancti Habondii, et est pertica una et | tabule sex et pedes tres. § Septimum campum dicitur ad Nuxigiam: a mane et a meridie Sancti Habondii et in parte ser Petri Buxie, | a sero via, a munte Sancti Laurencii de Lugurno, et est pertice tres et tabule quindecim. | § Octavum campum dicitur ad Nuxigiam: a mane | Toti Buxie, a meridie suprascripti monasterii quam tenet Bellonus, a sero <Sancti> Habondii, et est tabule .X. et pedes .VIII. § Nonum campum | dicitur ad Gattum, in finita de Besacio: a mane Ottorini de Leone et ipsius monasterii, a mane ^(u) Uberti Magistri, a sero via, a munte | suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule .XVII. et pedes duo. § Soma est pertice .XII. et tabule .XVII. et pedes .IIII., et item pertice due | et tabule .VIII. | de infrascripta. | Item pratum unum cum palude, et dicitur in Flumexello: a mane Sancti Habondii, a meridie monasterii suprascripti, a sero Petri | de Comite, a munte suprascripti monasterii, et est pertice due et tabule tres. § Item aliud pratum, et dicitur in Flumexello: | a mane Marie de Lu-

gurneto et Petri Calzine, a sero Sachi Calzine, a munte suprascripti monasterii, et est pertice due.

So(ma) ^(v) est pertice .IIII. et tabule .III.

Hec sunt nemora et paschua et guasture comunia infrascriptorum masarorum ^(w). In primis peciam guasti buschosi, et dicitur ad Costam de Sexa|no: a mane Petri Buxie, a meridie Ioh(ann)is de Vigano, a sero ep(iscop)i et Ambr(oxi)i de Curte, a munte predicti monasterii, et est tabule | .XXXV.; et eam ^(x) suprascriptus Bellonus et Ottobonus et Guilielmus Manarie at Alda Fugacia. § Item aliam petiam guasture buscose | ibi prope: a mane suprascripti Ioh(ann)is de Vigano, a meridie illorum de Curte, a sero suprascripti Ioh(ann)is de Vigano, a munte suprascripti monasterii, et est tabule | .XIII.; et est co(mun)is suprascriptorum Ottoboni et Belloni et Guilielmi et Alde. § Item aliam guasturam sive buschum, et dicitur ad Saxanum: a mane et a meridie et a munte predicti monasterii, a sero Petri Buxie, et est tabule .XVII.; et est suprascriptorum Ottoboni et Guilielmi et B[el]loni et Alde. § Item ibi prope in eodem Saxano aliam guasturam buscosam: a mane Guilielmi de Curte, a meridie heredum condam Guilli|zoni Calzine, a sero Toti Buxie, a munte suprascripti monasterii, et est tabule .XVII.; et est suprascriptorum Ottoboni et Alde et Guilielmi et B[el]loni et Guifredi Zepi. § Item guastum sive buschum, et dicitur in Arbosta sive in Silvaplana: a mane Ottorini Burri et in parte | Ambroxeti de Curte, a meridie ser Ioh(ann)is ser Vigani, a sero heredum condam Lazari et Guilielmi de Stella, a munte buschum ipsius mona|sterii sive via vigana, et est pertice due et tabule .VIII. et dimidia; et suprascriptorum Ottoboni et Guilielmi et Alde et Belloni et | Guifredi. § Item aliam guasturam, et dicitur in Silvarara: a mane tenent illi de Curte, a meridie suprascripti monasterii, a sero ser Ugonis | de domina ^(y) Phomia, a munte Aliprandi Cudice et Ottorini Burri, et est pertice tres et tabule .X. § Item guastum buscosum, et dicitur | ad Brogham: a mane Sancti Habondii, a meridiie suprascripti monasterii, a sero Perreti de Lugurneto et Marie, a munte via, et est pertice | due et tabule .XXIII. et media; et suprascriptorum Alde et Ottoboni et Guilielmi et Belloni. § Item silva una rara buschosa, et dicitur ad la Bro|cham: a mane via, a meridie Marchexeti de Arzo, a sero suprascripti monasterii et a munte in parte, et in parte Ioh(ann)is de Vigano et Sancti Habon|dii, et est pertice tres et tabule .VII.; et suprascriptorum Belloni et Guilielmi et Guifredi et Alde. § Item peciam unam paschui et | guasture cum palude, et in valle et monte, cum pluribus conchis et novellis castaneis et buschonibus, et dicitur ad Cerredum de | Guarda: a mane Ottorini Burri et Ambroxeti et Guilielme de Curte, et in parte Ugonis de Phomia et in parte Alde Fuga|cie et Zoni de Fontana et in parte Abondii Marini, a meridie eiusdem monasterii et in parte suprascripti Ottorini Burri et in parte suprascripti Ambro|xeti et in parte Lazari et Marchixii de Arzo, a sero Sancti Habondii de Cumis, a munte illorum de Besacio et illorum de Guvo, et est | pertice centum quinquagintaseptem et tabule .XIII. et dimidia; quod est divisum inter massarios, set tamen omnes tenent | de ipsa pecia excepto Alberto Cudica; inter quam peciam terre habent Ambroxetus et Ioh(ann)es de

Vigano tabule .XIII., et Albertus et Perretus et Maria de Lugurneto tabule .XXII., et Mudalbergus et Ottonus et Zanetus de Curte pertica ^(a) una et dimidia.

So(ma) est pertice centum .LXX. et tabula .I. et pedes sex ^(aa).

Hec sunt prata co(mun)ia inter eos. In primis pratum unum sichum cum plantis supra, et dicitur ad Saxanum: a munte et a mane et a sero suprascripti monasterii, | a meridie Alberti Cudice et in parte Petri Buxie, et est pertice quinque et tabula una et dimidia; et est co(mun)is suprascriptorum Alde et Ottoboni et Guilielmi et Belloni | et Guifredi. § Item pratum quasi guastum, et dicitur ad Saxanum: a mane Marchexeti de Arzo, a meridie in parte Ioh(ann)is de Vigano et Petri Buxie, a sero | et a munte suprascripti monasterii, et est pertice quinque et dimidia; et est co(mun)e suprascriptorum Alde et Otoboni et Guilielmi et Belloni et Guifredi.

Soma est pertice .X. et tabule .XIII. et media.

Hii sunt duo campi qui tenentur per pl(u)r(e)s massarios. Primus campus dicitur in Urgiu sive ad Cazapulos, in territorio de Mendrixio, et est | pertice tres et tabule .VI.: a mane Alberti de Fontana, a meridie co(mun)is de Mendrixio, a sero Philipi Buxie, a munte via; de quo campo medietas est | tantum Alberti filii Aliprandi Cudice et alia medietas est suprascriptorum Belloni et Alde. § Item alius campus ^(ab) in Urgiu: a mane Sancti Abondii, a meridie | monasterii ^(ac), a sero Ugonis de dona Fomia, a munte ^(ad), et est tabule .XXVIII., et est medietas suprascripte Alde et Belloni.

Hec sunt nemora et paschua et guasture quas tenet Albertus filius suprascripti ^(ae) Aliprandi Cudice. In primis guastum unum sive pa|scuum, et dicitur in Montexello: a mane Aleti de Arzo, a meridie via, a sero et a munte Guilielmi de l'Era, et est tabule octo. § Item aliam guasturam, et | dicitur ad Puteum sive ad Montexellum: a mane via, a meridie Aliprandi Cudice, a sero Toti Buxie, a munte suprascripti monasterii, et est tabule .XV. | § Item aliam guasturam ad Puteum: a mane et a sero suprascripti monasterii, a meridie Zoni de Fontana, a munte Martini de Fontana, et est tabule .XI. | § Item aliam guasturam ad Puteum: a mane Zoni de Fontana, a meridie et a sero via, a munte suprascripti monasterii, et est tabule octo. § Item aliam | guasturam parvam ^(af), et dicitur supra Panighellam, super quam sunt tres zepi arborum mediante via: a mane * * * * *, a meridie Zoni de Fontana, a sero | et a munte suprascripti monasterii. § Item aliud guastum super Panighellam: a mane via, a meridie suprascripti Zoni et Paribelle uxoris condam Anrici de Villa, | a sero monasterii suprascripti, a munte heredum condam Anrici de Villa et Martini de Fontana et suprascripti monasterii, et est pertice tres et tabule .XX.; | quod tenent suprascriptus Albertus et Alda et Bellonus et Guifredus Zepus. § Item aliud guastum, et dicitur supra Panighellam: a mane via, a meridie | et a munte suprascripti monasterii, a sero heredum condam Anrici de Villa, et est tabule .XXV. § Item ibidem aliud guastum, et habet plures novellos casta|neos supra: a mane via, a meridie suprascripti monasterii et in parte suprascripte Paribelle et suprascripti Martini de Fontana, a sero Toti Buxie, a munte Iordani | Tricavalli et ipsius monasterii, et est tabule .XXXVIII.; et est suprascriptorum Alberti et Alde et

Belloni. § Item ibidem aliud guastum cum pluribus novellis | castaneis supra: a mane via, a meridie suprascripti monasterii, a sero Iordani Tricavalli, a munte Sancti Habondii de Cumis et in parte suprascripti monasterii, et est | tabule .XXVIII.; quam tenent suprascripti Albertus e(t) Bellonus et Alda. § Item guastum cum novellis castaneis pl(ur)ib(us), et dicitur supra Domum: a mane Sancti ^(ag) Abondii, a meridie | suprascripti monasterii et in parte suprascripti Sancti Abondii, a sero suprascripti monasterii, a munte via, et est pertice quatuor et tabule .XXII.; et est suprascriptorum Alberti et Belloni et Alde et Guifredi Zepi ^(ah). § Item guastum unum, et dicitur inter Canevarios: a mane Toti Buxie, a meridie monasterii, a sero heredum condam Ricardi | Calzine, a munte Guilielmi de l'Era, et est tabule .XVII. § Item aliud guastum, et dicitur ad Rovum: a mane heredum condam Ioh(ann)is de l'Era et | heredum condam Anrici de Villa, a meridie via, a sero Iordani Tricavalli, a munte rialle, et est pertice quinque et tabule .IIII. § Item aliam | peciam cum arboribus quinque, et dicitur ad Moliam de Mendrixio: a mane de Manarionis et co(mun)is de Lugurno, a meridie Iordani Tricavalli, a sero | monasterii et in parte Iordani Tricavalli, a monte Petri Buxie, et est pertice sex et tabule .XXII. § Ibidem cum ea tenente arbor unus | cum tanta terra super qua manet ipse arbor, quem ca(m)biatum fuit cum Ioh(ann)e de l'Era. § Item guastum unum cum arboribus pl(ur)ib(us), et dicitur | in Vineavegia ^(al): a mane monasterii, a meridie Marchixii de l'Era et in parte ipsius monasterii, a sero heredum condam Guilielmi de Stella, a munte | Petri Buxie, et est pertice tres ^(aj) et tabule quinque. § Item silva cum arboribus sex, et dicitur in Ronciis: a mane Sancti Habondii, a meridie suprascripti monasterii, a sero heredum condam Marchixii Fugacie, a munte Marchixii de Arzo, et est pertice tres et tabule .XX. § Item guastum unum, et | dicitur ^(ak) ad Pexinam, et habet arbores duos supra: a mane heredum condam Guillizoni Calzine, a meridie similiter ^(al), a sero Iordani Tricavalli, a munte | similiter et in parte Gualterii Gioche, et est pertica una et tabule decem; et est co(mun)is suprascripti Alberti et Belloni et Alde. § Item aliud guastum cum arboribus tribus supra, et dicitur ad Gattum, in finita de Besacio: a mane heredum condam Leonis de Besacio et heredum condam Maifredi de Besacio, a meridie suprascripti monasterii et heredum condam Ottonis de Roncaliolo, a munte ser Petri Buxie, et est pertice quatuor; et suprascriptorum | Alberti et Belloni et Alde et Guifredi Zepi. § Item aliud guastum, et dicitur similiter ad Gatum, in finita de Besacio: a mane Iacobi | Pichi, a meridie suprascripti monasterii, a sero heredum condam Ottonis de Leone, a munte monasterii in parte et in parte Petri de Buxia et | heredum condam Maifredi de Besacio, et est pertice due et tabule .VIII.; et est co(mun)is suprascriptorum Alberti et Belloni et Alde et Guifredi. § Item peciam unam de palude, et dicitur ad Flumexelum: a mane suprascripti Iordani Tricavalli, a meridie via publica, a sero Sancti Abon(dii), a munte suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule .VIII. et pedes .VIII.

Soma est pertice .XLIII. et tabule .VI.

Quam conscignationem fecerunt suprascripti iurati et massarii presentibus Allo filio

condam Petri de Allo de Arzo et Ottone filio condam Anselmi | Burri et Ambr(oxi)o filio condam alterius Ambr(oxi)i de Curte et Guilielmo filio condam Ambr(oxi)i de Curte, omnibus de ipso loco Lugurni, testibus.

(ST) Ego Albertus notarius filius Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas terras vidi et mensuravi et inbreviaui ut supra.

§ Hoc est massaricium quod <tenet> Guifredus filius condam Alberti Zepi. In primis petiam unam terre vinee, et dicitur in Campo Plato sive | ad Lavanderam: a mane Stabii de Culiare, a meridie ser Iacobi de la Silva de Melano, a sero ipsius ser Iacobi et in parte Ottoboni Ma|narie, a munte ser Guilielmi ser Finiberti de Mendrixio, et est pertice due et tabule due et pedes .VIII. et medius. § Item campum unum, et dicitur | in Musarello: coheret a mane magistri Domici ^(am) de Lugano, a meridie Sancti Habondii de Cumis, a sero Paribelle uxoris condam | Anrici de Villa, a munte via, et est tabule .XXII. et pex .I. § Item alium campum, et dicitur ad Stillos: a mane suprascripti monasterii | et in parte Axoni de Bixono, a meridie via, a sero Frederici de Ogori, a munte Luce de Ripa, et est tabule .XXXIII. § Item alium | campum, et dicitur inter Anedarios: a mane suprascripti monasterii, a meridie Sancti Georgii de Vico, a sero suprascripti Petri de Stabio, a munte Beve|nude de Comite, et est pertica una et tabule vigintiuna. § Item campum unum, et dicitur in Brugiis: a mane et a meridie | et a sero suprascripti monasterii, et in parte a sero via, a munte Zoni de Fontana, et est pertica una et tabule .XVIII. et pedes .V. | § Item campum unum, et dicitur intus Grassas: coheret a mane heredum condam Ambr(oxi)i de Curte, a meridie domini ep(iscop)i, a sero Petri Buxie, | a munte heredum condam suprascripti Ambr(oxi)i, et est tabule quatuor et dimidia. § Item vineam unam, et dicitur in Vitibus: a mane via, | a meridie Martini de Fontana, a sero Aliprandi Cudice, a munte suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule quinque et pedes duo. § Item | campum unum, et dicitur post ecclesiam Sancti Laurentii: a mane Sancti Ioh(ann)is, a meridie via, a sero Anrici de Culiare, a munte domini ep(iscop)i, et | est tabule octo. § Item debet habere pertica una et tabula una de illa que est scripta in massaricio Ottoboni Manarie.

Item pratum unum grassum, et dicitur ad Valle: a mane et a sero suprascripti monasterii, a meridie Bote de Ripa, a munte ser Rugerii de Ripa, | et est tabule .XXI. Soma est pertice .XI. et tabule .XVII. et pedes .X. et medius.

Item pratum unum sichum, et dicitur ad Bragas: a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero Martini de Fontana, et est tabule | .XXX. et dimidia; et ^(an) est suprascripti Guifredi et Belloni et Alde. § Item pratum unum, et dicitur ad Viatiam: a mane co(mun)is de | Lugurno, a meridie domini ep(iscop)i et Martini de Fontana, a sero et a munte ipsius monasterii, et est tabule .VIII. et media; et est | co(mun)e cum suprascripto Bellono. § Item aliud pratum in Cantono de ^(ao) Saxano: a mane flumen et ab aliis partibus suprascripti monasterii, | et est tabule .XXXIII.; et est co(mun)e cum suprascripto Bellono. Soma est pertice .III. et tabula .I.

Hec sunt nemora et guasture et pascui ipsius massaricii. In primis guastum unum cum novellis castaneis, et dicitur | supra Domum: a mane Sancti Ioh(ann)is de Lugurno et in parte Alde Fugazie, a meridie et a sero Sancti Habondii, a (mun)t(e) via, et est pertica .I.; | et est co(mun)is suprascripti Guifredi et Alberti Cudice. § Item arbor unus, qui est maronus et dicitur ad Canevarios de Puxino ^(ap), cum aliquanta terra: | a mane Marchixii de l'Era, a meridie Aliprandi Cudice, a sero Gualterii Giothe, a munte suprascripti monasterii, et est tabule .XVIII. | Item aliud guastum, et dicitur intra Morticias: a mane Ioh(ann)is de Sagnio de Ranchate, a meridie monasterii suprascripti, a sero ep(iscop)i, | a munte tenet Guilielmus de Curte, et est tabule decem et novem et pedes .VII.

Soma est pertice due et tabule .XIII. et pedes .VII.

§ Hoc est massaricium quod tenet Guilielmus Manaria. In primis campum unum, et dicitur in Sarexeto: a mane via, a munte | accessium, a meridie monasterii quam tenet Ottobonus, a sero accessium, et est tabule vigintidue et pedes quinque. § Secundum campum | dicitur in Musarello: a mane Margnii de Stabio, a meridie Sancti Habondii, a sero Ottorini Burri, a munte via, et est pertica una | et tabule due. § Tercium campum dicitur sub Via: a mane via, a meridie domini ep(iscop)i, a sero Iacobi de la Silva, a munte Mar|tini de Fontana, et est pertica una et tabule tredecim. § Quartum campum dicitur in Galbeto: a mane brugha sive ripa | huius monasterii, a meridie similiter, a sero ep(iscop)i de Cumis, a munte Zoni de Fontana, et est pertica una et tabule .VII. et pe|des .IIIIor. § Quintum campum dicitur ad Pissinellam: a mane suprascripti monasterii, a meridie via, a sero Sancti Georgii de Vico et ca|vedalia plurium, a munte suprascripti monasterii quam tenet Ottobonus, et est tabule decem et octo et pedes .IIIIor. § Sestum campum | dicitur ad Nuxigiam: a meridie et a sero et a munte suprascripti monasterii, et est tabule tredecim et pedes duo. § Septimum | dicitur ad Salbionum: a mane heredum condam Ioh(ann)is Calzine, a meridie Sancti Georgii de Vico, a sero ep(iscop)i, a munte accessium, et est tabule | vigintitres. § Octavum campum dicitur ad Pradellam: a mane strata, a meridie et in parte Rugerii de Ripa ^(aq), a sero et a munte | suprascripti monasterii, et est tabule viginti. § Nonum est vinea, et dicitur in Vitibus: a mane via, a meridie monasterii, a sero | Aliprandi Cudice, a munte Iacobi de la Silva et Alberti de Fontana et Petri Caviliade, et est pertica una et tabule .VI. et pedes | .IIIIor. § Item debet habere pertica una et tabule .XVIII. de illa que scripta est in masaricio Ottoboni Manarie. § Item | petiolam unam prati grassi, et dicitur ad Rialle: a mane Iordani Tricavalli, a meridie Boti de Ripa, a sero et a munte suprascripti mona|sterii, et est tabule octo et pedes .IIIIor.

Soma est pertice .XI. et tabule ^(ar) .XVI. et media.

Hec sunt prata et brughe sive pradive ipsius massaricii. § In primis brugham unam sive ripam, et dicitur in Galbeto: | a mane via, a meridie Ottorini Burri, a sero campus huius monasterii quem tenet suprascriptus Guilielmus, et est tabule sedecim. § Secundum | pratum dicitur ad Parasachum: a mane co(mun)is et in parte ser Maifredi de

Ogori, a meridie flumen, a sero et a munte suprascripti monasterii, | de quo est parx pratum et parx guastum, videlicet tabule .X. guasti et tabule .XLIII. prati. § Tercium pratum dicitur ad Ghedam: a mane Sancti Habondii, et a meridie ep(iscop)i, a sero Guilielmi de l'Era et domine Carafine de Ogori, et est tabule | .XXVI. § Quartum dicitur ad Pratum de la Fontana: a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero Aliprandi Cudice, a munte | Toti Buxie et Sancti Georgii, et est tabule .XXXVI.; de quo medietas est suprascripti Guilielmi tantum et alia medietas suprascripti | Ottoboni Manarie. § Quintum dicitur ad Canedum: a mane Ramerii de Fontana, a meridie co(mun)is, a sero presbitero Ablatici de Men|drixio, a munte Ioh(ann)is de Magano, et est tabule .XXII. et dimidia; et est co(mun)e suprascriptorum Guilielmi et Ottoboni.

Soma est pertice .VI. et tabule .VIII. et media.

Isti sunt buschi sive guasti ipsius masaritii. In primis petiam unam buschalie, et dicitur ad Brugariolum: a mane | suprascripti monasterii, a meridie Petri Buschalie et Ioh(ann)is de Vigano, a sero via, et est tabule quinquaginta; de qua est | suprascripti Otoboni tabule .XVIII. et suprascripti Guilielmi tabule .VII., et alia medietas est co(mun)is Guifredi suprascripti et Belloni et Alde. | Item aliam guasturam, et dicitur ad Puteum: a mane suprascripti monasterii, a meridie Iordani Tricavalli, a sero via, a munte comunalia plurium, | et est tabule .XLI. de qua est tres partes suprascripti Ottoboni Manarie et quarta parx suprascripti Guilielmi.

Soma est pertice tres et tabule .XXII.

Quam consignacionem fecerunt presentibus Allo filio condam Petri de Allo et Ottoni filio condam Anselmi Burri et Ambr(oxi)o filio | condam alterius Ambr(oxi)i de Curte et ^(as) Guilielmo filio Ambr(oxi)i de Curte, omnibus de loco Lugurni, testibus.

(ST) Ego Albertus notarius filius ^(at) Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas terras vidi et mensuravi et scripsi.

Hoc est massaricium quod tenet Alda uxor condam Guilielmi Fugacie. In primis campum unum, et dicitur in Redaldo sive | in Cavedalia: a mane, a meridie et a sero via, a munte ser Rugerii de Ripa in parte et in parte Ricardi Calcine, et est pertice due | et tabule due. § Item alium campum, et dicitur ad Stillos: a mane et a munte Bixoni de Bixono, a meridie via, a sero huius mo|nasterii, ^(au) a munte via, et est tabule .XI. et media. § Item alium campum, et dicitur intus Anedarios: a mane et a meridie et a sero via, a munte | ep(iscop)i Cumarum, et est tabule .XXVI. § Item alium campum, et dicitur ad Pizam Longam: a mane monasterii, a meridie via, a sero heredum condam | ser Bregondii de Mendrixio, a munte via, et est pertice due et tabule .XIII. § Item campum unum, et dicitur in Brugiis: a mane | Zone de Fontana et in parte Petreti de Lugurneto, a meridie Ioh(ann)is de Vigano, a sero monasterii, a munte via, et est pertica ^(av) | una et tabule .VIII. et pedes tres. § Item aliam peciam vinee, et dicitur ad la Costam: a mane ser Rugerii de Ripa, a munte ^(aw) ser Ber|gondii de Mendrixio et aliorum plurium, et in parte via, et in parte bruga, a sero via, a munte huius monasterii, et est pertica | una et tabule .XIII. § Item aliam petiam terre cum vitibus que <est> vinea,

et dicitur ad Ronchum de Cabbarellis: a mane heredum condam | Anrici de Villa, a meridie huius monasterii, a sero et a munti via, et est pertica una et tabule .VIII.

Soma est pertice .X. et tabule .XVIII. et pedes .VIII. Item pertica una et tabule .XV. et pedes .V. et medius ^(ax) quam cum aliis habet.

Hec sunt prata et ripe sive brughe prative ipsius massaricii. In primis brugam unam a meridie parte unius campi ^(ay) ipsius monasterii qui dicitur ad Costam, | quem tenet suprascripta Alda Fugacia: a meridie cavedalia plurium. § Item pratum unum, et dicitur ad Pontem Lanicium: a mane Ambroxeti | de Curte, a meridie flumen, a sero Maifredi de Ogori, a munte co(mun)is de Lugurneto, et est tabule .XXXVII.; de quo sunt tabule | .XXV. tantum suprascripte, et tabule .XII. sunt Belloni. § Item pratum unum, et dicitur ad Viaciam sive ad Pratom: a mane et a munte co(mun)is, | a meridie et a sero monasterii, et est pertica una; de qua est tertia <parx> ipsius Alde tantum, et due partes sunt ipsius Belloni. § Item pratum unum in Cantono pratorum de Fontana: a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero de Fugazonibus et Aliprandi Cudice, a munte | huius monasterii, et est tabule .XXX.; et sunt due partes suprascripti Belloni, et tertia parx est suprascripte Alde. § Item pratum unum in Canto|no de Saxano: a mane flumen, a meridie et a sero et a munte suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule .XVIII.; de quo est tertia | <parx> tantum suprascripte, et due partes sunt Belloni suprascripti. Soma est pertice .V. et tabule .XIII., et pertice .V. et tabule .IIII. quod est scriptum in illo Belloni.

Item petiam guasti, et dicitur in Oro: a mane Sancti Ioh(ann)is de Lugurno, a meridie co(mun)is de Lugurno, a sero huius monasterii, a munte ep(iscop)i et in parte | illorum de Curte, et est tabule .XXXVIII., et tenetur co(mun)it(er) per suprascriptum Bellonum et Aldam.

Tabule .XXXVIII.

Hoc est massaricium quod tenet Bellonus filius condam Guilielmi ^(az) de la Vineia. § In primis peciam | unam campi, et dicitur ad Perum: choeret a mane via, a meridie de consimili terra, a sero ep(iscop)i, a munte heredum condam Amizonis de | Villa, et in parte a sero Ottoboni Manere, et est tabule .XXII. et pedes tres; quam habuit monasterium <ab> Azono de Fonta|na pro cambio de quatuor peciis silve ^(ba) que nunc laborantur, prima quarum dicitur in Panigella, alia est ibi prope in eadem | Panigella, tertia erat ibidem, quarta silicet ibidem. § Secundam peciam campi dicitur in Pradairolo: a mane via, a meridie Sancti | Abondii, a sero Alberti de Fontana de Cumis, a munte Sancti Ioh(ann)is de Lugurno et Uberti ser Guidonis, et est tabule .XIII. et | pedes tres. § Terciam peciam campi dicitur ad Cirexiam sive ad Redaldum: a mane Rainerii de Fontana, a meridie ep(iscop)i, a sero | via, a munte ser Rugerii de Ripa, et est pertica <una> et tabule .VI. et dimidia. § Quartam peciam campi, et dicitur intus Anedarios: | a mane via, a meridie monasterii quam tenet Ottobonus, a sero tenet ^(bb) heredes condam Ardigacii de Sancto Petro, a munte Uberti ser | Guidonis ^(bc), et est pertice

due. § Quintam peciam campi, et dicitur in Scaruna: a mane Petri Calzine, a meridie Ioh(ann)is de Vigano, | a sero monasterii et in parte heredum suprascripti Ardigacii, a munte bruga plurium, et est pertica una et tabule .XIII. et media. § Sestam si(mi)lit(er) | intus Anedarios: a mane et a munte via, et in parte a munte heredum Alberti de Comite, a meridie Sancti Georgii de Vico, a sero | monasterium, et est pertica una et tabule novem. § Septimam dicitur ad Pizalongam: a mane Toti Buxie, a meridie et a munte via, | a sero heredum condam Petri Fugacie, et est pertica una et tabule .XI. § Octavum est ^(bd) ibidem: a mane ser Iacobi de la Silva ^(be) de Lu|gano, a meridie et a munte via, a sero suprascripti Toti Buxie, et est ^(bf) pertica una et tabule .XIII. et pedes quattuor. § No|nam peciam campi dicitur subtus Viam: a mane via, a meridie ser Petri Caviliate et Petri Calzine, a sero ser Iacobi de la Silva, a | munte Sancti Habondii, et est pertice due et tabule decem et pedes octo. § Decimam petiam si(mi)lit(er) dicitur subtus Viam: | a mane via, a meridie et a munte suprascripti monasterii, a sero ser Iacobi de la Silva, ^(bg) et est pertica ^(bh) una et | tabule octo. § Undecimam peciam campi, et dicitur ad Predum: a mane Toti Buxie, a meridie Rainerii de Fontana, a sero | Guilielmi ser Finiberti, a munte via, et est tabule .XVII. et pedes tres. § Duodecimam peciam campi, et dicitur si(mi)lit(er) ad Predam | sive Predum: a mane Zoni de Fontana, a meridie pratum suprascripti monasterii, a sero Martini de Fontana, a munte via, et est ^(bh) | tabule .XV. et pedes novem. § Terciadecimam peciam campi dicitur ad Ranghadinum sive ad Pissinellam: a mane suprascripti | monasterii, a meridie Blonde filie condam Amizonis de Villa et Zoni de Fontana, a sero Sancti Abondii, a munte Martini de Fon|tana, et est tabule XV et pedes .V. § .XIII. campi, dicitur in Brugiiis: a mane et a sero et a munte suprascripti monasterii, a meridie | via, et est tabule .XXI. § .XV. campi, dicitur ad Nuxigiam: a mane suprascripti monasterii, a meridie et a sero via, a munte Petri | Buxie, et est pertica una et pedes .IIIior. § .XVI. dicitur ad Nuxigiam si(mi)lit(er): a mane et a meridie Sancti Abondii, a sero via, | a munte huius monasterii, et est pertice due et tabula ^(bi) una et pedes .VII. § .XVII. dicitur iterum ad Nuxigiam: | a mane Toti Buxie, a meridie Alberti de Fontana et in parte Lafranci Stope, a sero via, a munte monasterii, et est pertice due et ta|bule .V. et pedes .VIII. § .XVIII. dicitur si(mi)lit(er) ad Nuxigiam: a mane Toti Buxie, a meridie et a munte suprascripti monasterii, a sero via, | et a munte in parte Sancti Abondii, et est ^(bk) pertice due et tabule sex. § .XVIII. dicitur ad Nuxigiam: a mane suprascripti Toti, | a meridie si(mi)lit(er), a sero Sancti Abondii, a munte Sancti Georgii, et est tabule decem et pedes .III. § .XX. campum, dicitur in Vitibus: a mane | Petri Caviliate, a meridie ser Iacobi de la Silva, a sero via, a munte ^(bl) Iordani Tricavalli, et est tabule .XXI. et pe|des duo. § .XXII. ^(bm) est vinea prativa quasi cerba, et dicitur ^(bn) ad Ronchum de Cabarellis: a mane heredum condam Amizonis | de Villa, a meridie si(mi)lit(er) et in parte suprascripti monasterii, a munte si(mi)lit(er), a sero via, et est tabule .XVII. et pedes .VII. § .XXII: dicitur | ad Plodum, in finita de Besacio, et est parx campus et parx guastum: a mane Marchixii Pichi, a munte si(mi)lit(er), a meridie | Sancti Abondii et in

parte monasterii, a sero via; et habet arborem unum super, et est tabule .XXVI.; et debet esse co(mun)is suprascripti ^(bo) | Beloni et Guifredi et Alde. § .XXIII. campum, dicitur ad Moliam de Meregā, in eadem finita: a mane Uberti Magistri | et Iacobi Pichi, a meridie heredum condā ser Alberti de Fontana, a meridie ^(bp) ser Guilielmi ser Finiberti et consorcium, et est tabule .XXX. | et pedes ^(bq) novem; et est medietas suprascriptorum Ottoboni et Guilielmi Manarie, et alia medietas est Belloni et Alde. | .XXIII. campum, dicitur in Urgiu, in territorio de Mendrixio: a mane suprascripti monasterii, a meridie via, a sero Petri de Fontana, | a munte via, et est pertice due et tabule .XV. et pedes .X.; et est tertia parx suprascripte Alde. § .XXV. est pratum grassum, | et dicitur ad Rialle: a mane suprascripti monasterii, a meridie Bote de Ripa, a sero Martini de Fontana, a munte ser Rugerii de Ripa, et | est tabule .XIII.

Soma est pertice .XXXII. ^(br) et tabule .XXII. et pedes .II., detract(o) id quod debet et iniuncto id quod debet.

Hec sunt prata ipsius monasterii que sunt suprascripti massaricii. In primis pratum unum, et dicitur ad Lugurnetum: a mane et a meridie via, | a sero Ottonis Burri, a munte Marie de Lugurneto, et est tabule ^(bs) octo et pedes septem; quod scriptum fuit in veteribus | inbreviaturis. § Item ibidem aliud pratum: a mane suprascripte Marie, a meridie suprascripti Ottonis, a sero Petri Caviliate de Mendrixio et | a munte via, et est tabule decem et pedes octo et dimidius. § Item pratum unum cum palude, et dicitur ad Flumexelum: | choeret a mane Sancti Abondii, a meridie suprascripti monasterii in parte et in parte Guilielmi, a sero Rainerii de Fontana, a munte suprascripti monasterii, et est pertice due et tabule quinque; de quo est tertia parx suprascripte Alde. § Item aliud pratum guastum, et dicitur in Flumexello: a mane Sancti Abondii, a meridie et a sero et a munte suprascripti monasterii, et est pertice tres et tabule .XXI.; de quo est tertia | parx suprascripte Alde, et due partes suprascripti Belloni. § Item pratum unum marcidum, et dicitur in Mirabello: a mane suprascripti monasterii, a meridie | Petri Buxie et co(mun)is de Lugurno, a sero Petri suprascripti Petri ^(bt) et a sero Cuvelli de Besacio, a munte suprascripti Petri, et est pertice quatuor et | tabule due; et est co(mun)e suprascripte Alde et suprascripti Belloni. § Item brugam sive ripam unam prativam, et dicitur inter Brugas de Pissi|nella: a mane campus ipsius monasterii quem tenet Guilielmus Manaria, a sero similiter campus ipsius monasterii quem tenet suprascriptus | Bellonus, a meridie heredum condā Amizonis de Villa, et est tabule sex et media. § Item ibi prope aliam brugam prativam: a mane | ser Ugonis domine ^(bu) Eufumie, a meridie campus ipsius monasterii quem tenet Bellonus, a sero accessium, a munte Martini de | Fontana, et est tabule .XVI. et media. § Item ibidem aliam ripam prativam: a mane et a meridie et a munte huius monasterii, a sero accessium, | et est tabule novem. § Item aliud pratum ad Brugas: a mane et a meridie et a munte huius monasterii, a sero Martini de Fontana et plurium, et est tabule .XVI. et dimidia; et est co(mun)e cum suprascripta Alda. § Item pratum unum sub Oro et sub Coleris: | a mane Ioh(ann)is de Vigano, a meridie Paribelle Blonde, a sero co(mun)is de ^(bv) Lugo(r)no,

a munte si(mi)lit(er), et est tabule .XXIII.; de | quo est tertia parx Alde. § Item aliud pratum, et dicitur ad Paude de Flumexello: a mane Toti Buxie et Paribele de Villa, a meridie monasterii, | a sero Petri Calzine et in parte Petri de Lugurneto, a munte monasterii, et est co(mun)e suprascripte Alde et Belloni, et est tabule .XXVI.

§ Histe sunt guasture et paschui et buschi suprascripti masaricii. § In primis guasturam unam, et dicitur in Montexello: a mane | Petri Calzine, a meridie monasterii, a sero Guilielmi de l'Era, a munte palude suprascripti monasterii, et est pertica una et tabule octo. | § Item in eodem Montexello aliam guasturam, et est pertica una et tabule .XX., quam tenent suprascripti Bellonus et Alda et Guifredus: | a mane Sancti Abondii, a meridie via, a sero heredum condam Guilizoni Calzine, a munte huius monasterii. § Item aliam guasturam cum arboxello uno castaneo desuper: a mane monasterii, a meridie Zoni de Fontana et in parte monasterii, a sero via, a munte | Iordani Tricavalli, et est tabule .III. § Item aliam petiam guasti cum arboribus novellis castaneis supra, et dicitur supra Domum: a mane et a sero Sancti Abondii, a munte via, a meridie via, et est pertice due et tabule due; et est suprascripti Belloni et Alde et Guifredi Zepi. § Item guastum unum sine aliquo fructu, et dicitur supra Panigellam: a mane heredum condam Amizonis de Villa, a meridie | et a sero via, a munte huius monasterii, et est tabule quinque et pedes .II. et medius. § Item guastum unum, et dicitur ad Montexellum: a mane Sancti Abondii, a meridie et a sero Guilielmi de l'Era, a munte monasterii, et est tabule octo. § Item guastum, et dicitur ad Boneo, cum | arbore uno: a mane Iordani Tricavalli, a meridie monasterii et suprascripti Iordani, a sero Petri Calzine, a munte Petri Buxie, et est pertica | una et tabule .XVI. et pedes .II. § Item ibidem arbores duos castaneos a mane parte suprascripti guasti, qui ^(bw) Aliprandi Cudice | et Alde et Belloni medietas, et alia medietas est Iordani Tricavalli. § Item aliud guastum, et dicitur ad Remonzellos: a mane | Iordani Tricavalli et in parte huius monasterii, a meridie rialle, a sero suprascripti Iordani, a munte suprascripti monasterii, et est pertice quatuor; | et est co(mun)is ipsius Belloni et Alde. § Item aliud guastum ibidem cum ea tenente: a mane suprascripti monasterii et in parte suprascripti Iordani, | a meridie rialle, a sero Sancti Abondii, a munte Iordani Tricavalli, et est pertica una et tabule .XXI., cum arbore uno. § Item guastum | unum, et dicitur intus ^(bx) Canevarios: a mane Sancti Abondii, a meridie huius monasterii, a sero Marchexii de l'Era, a munte | Petri Buxie, et est pertice due et tabule .XIII.; et est suprascripti Belloni et Alde. § Item quandam terram guastam, que tamen habet arbores | duos sup(ra) ^(by), et dicitur ad Poxinum: a mane et a munte Gualterii Gioche, et in parte a munte suprascripti Iordani, a meridie Marchixii de | l'Era et suprascripti Gualterii, a sero Petri Calzine, et est tabule octo; et est co(mun)is suprascripti Belloni et Alde. § Item quandam terram cum arboribus | quinque castaneis supra, et dicitur in Ronciis: a mane Ioh(ann)is de Vigano, a meridie si(mi)lit(er), a sero et a munte Zoni de Fontana, et est | tabule .XXVI. § Item aliud guastum, et dicitur in Vinea Vegia: a mane plurium, a meridie et a sero monasterii, a munte Petri Buxie, et est | tabule .XXVII. § Item aliam petiam terre cum pluri-

bus novellis parvis supra, et dicitur ad Dossum sive ad Guardis: a mane et a meridie | Sancti Abondii, a sero Sancti Ioh(ann)is de Lugurno, a munte heredum condam ser Al-
berti de Fontana, et in parte heredum condam ser Guilielmi de Mella|no, et est pertice
quinque et tabule .VIII.; et est suprascripti Belloni et Alde et Aliprandi. Soma pratorum
Belloni detracta parte Alde | est pertice .VIII. et tabule .XXI. et pedes .III. et
medius.

Item sedimen unum cum domibus et hedificiis, et tenet ipse Bellonus, et est in ipso
loco: choeret a mane Sibone filie condam Girar|di Ranze, a meridie ser Ugonis de do-
mina Euphumia et in parte Zoni de Fontana, a sero in parte ipsius Zoni et in parte via,
a munte | Aliprandi Cudice et in parte Guilielmi Fugacie et heredum condam Iacobi
Fugacie, et est tabule .XVIII. et pedes .VIII. et | uncie tres.

Soma somarum omnium suprascriptarum terrarum laboratarum est pertice centum
.XXXVI. ^(bz) et tabule .V. et pedes .VII.

Soma pratorum est pertice .XLVIII. et tabule due et pedes .VI. et medius.

Soma buschorum sive guastorum est pertice ducentum viginti una et tabule .X. et
pex .I.

Quam consignacionem fecerunt presentibus Allo filio condam Petri de Allo de Ar-
zo et Ottone filio condam Anselmi Burri et Ambr(oxi)o filio | condam alterius Ambr(o-
xi)i de Curte et Guilielmo filio Ambr(oxi)i de Curte, omnibus de loco Lugurno.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes
suprascriptas terras vidi et | mensuravi et inbreiavi et scripsi et autenticavi.

- (a) Testo perduto per un numero imprecisabile di righe. (b) Testo perduto per uno spazio corrispondente a un numero imprecisabile di lettere. (c) Segue d depennata. (d) condam ripetuto e depennato. (e) una nell'interlineo. (f) Segue est depennato. (g) Fugacie nell'interlineo. (h) Segue XII depennato. (i) Segue Petri depennato. (j) Segue § XXI depennato. (k) Così A. (l) una nell'interlineo. (m) Su Buxie segno abbreviativo superfluo. (n) VIII et m(ed)ia nell'interlineo in corrispondenza di II depennato. (o) Segue tres et tabule depennato. (p) prati nell'interlineo con segni di inserzione. (q) Segue tabule depennato. (r) Così A. (s) Segue Ambr(oxi)i depennato. (t) una nell'interlineo. (u) Così, evidentemente per a meridie. (v) So senza segno abbreviativo, anche in seguito. (w) comunia - masariorum nell'interlineo in corrispondenza di ipsius massaricii depennato. (x) Così, probabilmente da intendersi et eam <tenent>. Anche in seguito, nelle formule analoghe a questa, il testo appare poco curato. (y) d- corretta da p. (z) Segue et depennato. (aa) s- corretta da p. (ab) aliu ca(m)pu con segno di abbreviazione generico in luogo di quello consueto per -us. (ac) moaster(ii) senza il segno abbreviativo per la nasale. (ad) Così, senza indicazione del coerente e senza spazio libero. (ae) Segue Alberti depennato. (af) parva(m) nell'interlineo. (ag) a ma(n)e S(an)c(t)i nell'interlineo con segni di inserzione. (ah) Zepi nell'interlineo. (ai) -n- corretta su altra lettera irrecognoscibile. (aj) tres nell'interlineo. (ak) Segue et depennato. (al) silit(er) senza il consueto segno abbreviativo. (am) Così, da intendersi probabilmente Domi(ni)ci. (an) Segue esti depennato. (ao) Segue canto depennato. (ap) d(e) Puxino nell'interlineo. (aq) Così A. (ar) Segue VIII depennato. (as) Segue ar depennato. (at) Segue (con)dam depennato. (au) Segue a mac depennato. (av) Su p(er)tica segno abbreviativo superfluo. (aw) Così A. (ax) XV - m(ed)ius nell'interlineo in corrispondenza di II et m depennato. (ay) uni(us) ca(m)pi nell'interlineo con segni di inserzione. (az) Segue Manaria depennato. (ba) s- corretta da t. (bb) Così, senza segno abbreviativo. (bc) Guifrdonis con -fr- depennato ed espunto. (bd) Seguono due lettere, forse el, depennate. (be) -v- corretta da l. (bf) Segue pertice et depennato. (bg) Segue a mu(n)te S(an)c(t)i Abondii depennato. (bh) Segue p(er)tica depennato. (bi) Così, senza indicazione della misura e senza spazio vuoto. (bj) tabulla con la seconda l depennata. (bk) Segue tabul depennato. (bl) Seguono tre lettere, pare uta, depennate. (bm) Così, per evidente errore in luogo di XXI. (bn) et dicitur ripetuto e depennato. (bo) Segue et depennato. (bp) Così

A. (bq) *Segue octo depennato.* (br) *XXXII nell'interlineo in corrispondenza di XLII depennato.* (bs) *Segue et est depennato.* (bt) *Così A.* (bu) *Segue Euphusi depennato.* (bv) *Segue Luguro depennato.* (bw) *qui pare corretto su altra parola.* (bx) *Segue Avedarios depennato.* (by) *sup con duplice segno abbreviativo, di per e di pra.* (bz) *XXXVI nell'interlineo in corrispondenza di XLVI depennato.*

30

Memoria terrarum

1254 giugno 19

Ricognizione delle terre di proprietà del monastero di S. Maria situate a Vergosa e Cavallasca fatta alla presenza delle monache Liberata del fu Ottone Alchardi e Beldezera del fu Pietro Brochus da parte di Stefano del fu Arnolfo de Trivino di Montano, già massaro del monastero, e Filippo del fu Carbone de Carbonis massaro; e ciò in ottemperanza al precetto emanato dal comune di Como pro inventariis communis.

Originale [A].

Cfr. *Inventario* (non regesto, solo citazione), c. <18 v.>.

Pergamena di mm. 240|253 x 542|540, con una grossa macchia nel margine sinistro che danneggia le righe dodicesima | quindicesima ed altre più piccole ininfluenti sulla lettura del testo. Chiaramente visibili sono alcune inserzioni di altra mano, successiva a quella del notaio estensore.

Sul verso: «Inventarium et consignatio de Cavallasca» di mano della fine del XIII secolo. Ed inoltre un altro inventario di terre in Vergosa di proprietà del monastero, datato 1284 e cancellato con più tratti di penna (per il quale si v. *ad annum*).

Il notaio, lo stesso dell'atto n. 29, scrive in modi diversi la medesima parola (es. *Zachare - Zagbare*), e non sempre osserva le corrette concordanze.

(ST) In nomine Domini. Anno dominice incar(nacionis) millex(imo) ducentesimo quinquageximo quarto, die veneris duodecimo die | ante kall(endas) iullii, indictione duodecima. Hec est memoria et inbreviatura et demonstracio et consignacio omnium terrarum et | sediminis et omnium aliarum terrarum et rerum territoriarum quas et quod monasterium feminille Sancte Marie de Porta Monaster(ii) de civitate | Cumarum habet vel habere videtur in Vergossia et in territorio de Cavallasca; et quas et quod dominabus Liberate filie condam domini Ottonis Alchardi | et Beldezare filie condam domini Petri Brochi monachabus et consororibus ^(a) ipsius monasterii nomine ipsius monasterii demonstraverunt et consigna|verunt Stephanus filius condam Arnolphi de Trivino de loco Montano, qui iam fuit massarius ipsarum terrarum et laborator pro ipso monasterio, | et ^(b) Philipus filius condam Carboni de Carbonis qui nunc habitat in Vergossia in sedimine ipsius monasterii, et qui modo est massarius suprascripti mona|ste-

rii, per sacramentum ad hanc consignacionem faciendam cohacti precepto co(mun)is Cumarum occaxione mensurandi ipsas terras pro inventariis ^(c) co(mun)is | Cumarum faciendis. § Unde in primis vero consignaverunt peciam unam brug(e) ad Roncum Donegum, et est pertice .II. et media, et est in breviaturis veteris ^(d). | § Petiam unam campi, et dicitur ad Lazaronum: a mane Azonis Gareii, a meridie bruga ipsius monasterii, a sero ser Iacobi Zachare, a munte ser ^(e) | Fatii de Cantono, et est pertice tres et dimidia, et est in territorio de Cavallasca. § Secundam petiam est campus, et dicitur ad Scanabechum, cum | [...]ba ^(f) in capite super quam sunt arbores duo castanei, et est illa terra guasta tabule .III. et pex unus via mediante: choeret | [...]ano ^(g), a meridie Gotefredi de Bontade et heredum condam Petrarii Guiti, a sero eccl(es)ie Sancti Colombani, a munte Lafranci de ^(h) | [...], et est tabule .XXVII. et pedes .III. § Item campum et silva et parx brugarium et cerbum simul se tenente, et dicuntur ad Ca(m)pum | Lazaronum sive Silva Lazaronum sive ad Campum de Sedimine, et habet arbores .XXV. supra, et solebat esse scripta in duabus peciis, et est pertice | decem et novem et tabule novem et dimidia, de quibus sunt tantum pertice sex: a mane Lanterii de Interlignis, a meridie clausum ser Atonis de Lucino | et in parte suprascripti Lanterii et in partem fondum vallis de la Fontana, a sero via et in parte ser Iacobi Zaghare et in parte ipsius monasterii, a munte | ipsius monasterii, via tamen mediante. § Item ibidem continens cum illa quandam brugariam cum arboribus duobus et duobus novellis: a mane | ipsius monasterii, a meridie suprascripti Lanterii, a sero Lafranci Zaghare, a munte suprascripti ser Iacobi Zaghare, et est pertica una et tabule .X. § Item ca(m)pum | unum cum arboribus duobus, et dicitur ad Riveram: a mane et a meridie suprascripti Iacobi Zaghare, a sero suprascripti Lanterii de Interlignis, a munte suprascripti Iacobi, | et est pertice tres et tabule quinque. § Item sedimen unum et vinea et buschum simul se tenente cum ipso sedimine et cum duobus arboribus et pluribus novellis parvis, et est pertice quindecim et tabule novem et dimidia vinee cum ipso sedimine et pertice tres et tabula .I. buschi: | a mane Iacobi Zachare et in parte suprascripti Lanterii, a meridie fondum valis, et ultra valem Gotefredi de Bontade et in parte huius monasterii et a sero huius | monasterii in parte et in parte Sancti Colombani, a munte suprascripti Sancti Colombani et in parte suprascripti Iacobi Zaghare. § Item campum et pratum simul se tenente, et dicitur ad Yselum: a mane huius monasterii, a meridie buschum huius monasterii usque in fondum vallis, a munte suprascripti Iacobi Zaghare, et est pertice decem et tabule .XVII. inter pratum et campum; de quo est pratum pertice .III. et, et ca(m)pus ⁽ⁱ⁾ sunt pertice .VI. et tabule .XVII.; de quo habuit | monasterium tabule .XVI. ab Arnolfo Guito pro scontro unius buschi quod ei datum ad Yselum. § Item ibidem cum ea tenente tabul(as) .XVI. et m(ediam) buschi: | a mane et a munte suprascripti monasterii, a meridie rialle sive fundum valis, et ultra ralem suprascripti Gotefredi, a sero suprascripti Gotefredi et heredum condam Petrarii | Guitti. § Item ibidem a sero parte ipsius aliam peciam buschi: a mane suprascripti monasterii, a meridie suprascripti Gotefredi, a sero fundum Valis Grande, a munte | su-

prascripti Iacobi Zaghare, et est pertica una et dimidia. § Item campum unum cum firaneo uno de vitibus per longum et firaneo uno de vitibus | per testam, et dicitur in Campo Plano, et est pertice quatuor et tabule .XIII.: a mane Iacobi Zaghare, a meridie similiter et a munte et a sero Sancti Colombani. § Item | campum unum ibidem per testam vinee suprascripti Sancti Colombani: choeret a mane et a meridie suprascripti Sancti Colombani, a sero buschum suprascripti monasterii, a munte vinea ipsius monasterii, et est tabule .IIII. et dimidia. § Item cum ea tenente aliam peciam buschi, et est pertice .IIII. et media: a mane Sancti Colombani, a meridie fondum Vallis Grande, | a sero Sancti Colombani ⁽ⁱ⁾, a munte vinea huius monasterii. § Item campum et vineam simul se tenente, et dicitur in Cam|po Prano: a mane monasterii et in parte Sancti Colombani, a meridie buschum monasterii suprascripti usque in fondum Valis Grande, a sero Sancti Colombani, et est | pertice octo et tabule ^(k) et pedes .IIIIor. § Item campum unum ad Campum [Mar]cidum, et est pertice quatuor et tabule .II.: a mane Sancti Colombani, a meridie pratum huius monasterii, a sero Iacobi Zaghare, a munte Sancti Colombani. § Ibidem continens cum ipso campo pratum ^(l) unum, et dicitur in Campo Plano: | a mane campum ^(m) monasterii, a meridie Sancti Colombani, a sero et a munte Iacobi ⁽ⁿ⁾ Zachare, et est pertice tres et tabule .XIII. § Item ibi continens cum ipso prato buschum unum, et dicitur ad Dossum Guerre, et est pertice tres et tabule sex: a mane Sancti Colombani, a meridie rialle Vallis Grande, a sero Iacobi ^(o) Zaghare. § Item in Valle de Monacha sive de Bartholi buschum unum: a mane Guidoti de Interlortulis ^(p), a meridie ^(q) et a sero rialle, a munte | Anrici de la Pubia vel fratrum, et est pertice ^(r) due et tabule .XIIII. § Item brugarium unum cum arbores duos et novello ^(s) uno, et dicitur | ad Prevedessam: a mane campus huius monasterii, a meridie Sancti Colombani, a sero Iacobi Zaghare, a munte similiter, et est pertica una et tabule .XVIII. et ^(t) | pedes .IIII. § Item ibi cum ea tenente campum unum cum aliquanto buscho et quodam alio campo subtus ipsum buschum, et dicitur ad Prevedesam: a mane <Sancti> Colombani, a meridie huius monasterii et in parte Sancti Colombani, a sero silva huius monasterii, a munte Lanterii de Interlignis, et est pertice | .IIIIor. et tabule .XXII. et pedes .III.; intus quam est pertica una buschi. § Item ibi prope aliam peciam campi cum aliquanto buscho et quodam alio campello | subtus: a mane suprascripti Lanterii, a meridie Sancti Colombani, a sero similiter, a munte illorum de Interlignis, et est pertica una et tabule ^(u) tres; intus quam sunt | tabule septem buschi. § Item silvam .I. cum arboribus ^(v) .XXIIII., et est pertice .X. et pedes .VIII., et dicitur post Domum de Capitaneo, id est ser Attonis de Lucino: a mane | et a meridie via, et ultra est suprascripti Attonis, a sero Iacobi Zaghare, a m(un)t(e) Sancti Colombani. § Item silvam cum arboribus .VIII. ad Silvam Crucem, et est pertice tres et media: | a mane Sancti Colombani, a meridie et a sero Iacobi Zaghare, a m(un)t(e) via ^(w). | Quam consignacionem et demonstracionem fecerunt presentibus Abondio filio ^(x) ser Iacobi Zaghare qui habitat in Vergoxia ubi dicitur ad Pla|zam, in territorio de Cavalasca, et Guifredoto filio condam Taverni de Ravate de Cavallasca qui habitat in Burgo Vico et

Petro de Civelio | filio condam Lafranci de Attone de Civellio qui habitat ad Ronchironum in territorio de Cavalasca.

§ Soma terre laborate et vinee cum sedimine est pertice .LVIII. et tabule .VIII. et pedes .VI.

§ Soma pratorum est pertice septem et tabule .XIII.

§ Soma silvarum et buschorum est pertice quinquaginta et tabule due et pedes .III., et arbores sunt .LXXI.

§ Item peciam unam cum arbore .I. ad Roncharionum: a mane illorum de Cantono, a m(un)t(e) Azonis Garej, a sero via et in parte Guidoti de Interortulis, et est pertice .II. | et tabule .XXII.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas terras vidi et mensuravi et inbreviai et scripsi.

- (a) -ro- in sopralinea con segno di inserzione. (b) Segue parola, sembra ei, depennata. (c) -riis aggiunto in seguito a -coi depennato. (d) peciam - veteris aggiunto da altra mano su spazio lasciato libero. (e) Segue Iacobi depennato. (f) Testo perduto per uno spazio corrispondente a circa quindici lettere. (g) Testo perduto per uno spazio corrispondente a circa quindici lettere. (h) Segue loco depennato (i) ca(m)pus con doppio segno abbreviativo. (j) Segue a meridie buschum huius monasterii depennato. (k) Così, senza l'indicazione della misura. (l) pratum ripetuto. (m) In A capu(m). (n) Segue zah depennato. (o) Iacobi ripetuto all'inizio della riga seguente. (p) Nell'interlineo, in corrispondenza di Guidoti de Interortulis, in caratteri più piccoli e sembra di altra mano Ioh(ann)es de la Pobia. (q) mer(idie) con -e- corretta da a. (r) Segue et est depennato. (s) Nell'interlineo, in corrispondenza di Item - novello, di altra mano e in caratteri più piccoli, data f(uit) in ca(m)bio Iacobo Zachare, et ideo cancelata est. In effetti, le parole Item - et presentano una sottolineatura che forse è da intendersi come segno di cancellazione. (t) Segue, all'inizio della riga seguente, tabule depennato. (u) Segue te depennato. (v) arboribus nell'interlineo. (w) a m(an)e - via nell'interlineo. (x) filio nell'interlineo.

Ricognizione delle terre appartenenti al monastero di S. Maria in Socco, Fino e Veremate effettuata dai consoli e da numerosi abitanti di Socco massari del predetto monastero alla presenza delle monache Pietra de Pellegrinis ed Allegranza su precetto del notaio Alberto Guidoldi, che agisce a sua volta per ordine del comune di Como, in occasione della compilazione degli inventari ordinati da quest'ultimo.

Originale [A] in ASMi, Pergamene, cart. 107 (= Como, S. Abbondio). Regesto del secolo XVIII in *Inventario*, c. 1 v.

Insieme di sette strisce in pergamena di mm. 285 circa di larghezza e di diversa lunghezza cucite fra loro per una misura totale di mm. 5025, alle quali è stata aggiunta evidentemente in un secondo tempo una striscia di mm. 100|90 x 340|330. Stato di conservazione complessivamente buono: qualche piccolo strappo,

abrasioni, scoloriture dell'inchiostro quasi sempre ovviabili grazie all'impiego della luce di Wood. Qualche foro naturale della pergamena. Tracce di rigatura e marginatura a secco. Numerosi segni a margine tracciati in epoche e con inchiostri diversi per sottolineare l'interesse di certi paragrafi. La striscetta aggiunta appare in stato di conservazione meno buono, soprattutto per quanto riguarda la scoloritura dell'inchiostro che ha reso inevitabile il continuo ricorso alla luce di Wood.

Sul *verso* annotazioni archivistiche moderne, fra le quali: «Como, St. Abondio», di mano settecentesca: questa erronea attribuzione è certo da porsi in relazione con la attuale collocazione del documento (che si trovava invece fra le carte di S. Maria al tempo della compilazione dell'*Inventario*).

Il notaio compilatore, lo stesso degli atti nn. 29 e 30, è talora scorretto, ed usa spessissimo forme differenti per la medesima parola: es. *Soco* - *Socho*, *Mondelo* - *Mondello* ecc.

(ST) In nomine Domini. Anno a nativitate Eius milleximo ducentesimo quinquagesimo quinto, die dominico nono | intrante mense madii, indictione terciadecima. Hec est memoria et conscignacio et inbreviatura illarum terrarum et sedi|minum et aliarum rerum territoriarum, tam cultarum qum incultarum, quas et que monasterium Sancte Marie Feminil(is) quod dicitur Mona[sterium Vet]lus de Porta Monasterio de civitate Cumarum habet et habere videtur se<u> quas et que per ipsum monasterium habentur | et tenentur in loco et territorio de Soco et de Fine et de Vertemate et eorum pertinentiis et confinibus, et quas et que demonstraver|unt et conscignaverunt et conscignare et demonstrare iuraverunt ad sancta Dei evangelia corporaliter tacta, m[e] infrascripto nota|rio ordinante ex precepto co(mun)is Cumarum occasione inventariorum co(mun)is ^(a), Iacobus filius condam Cayroli de Socho et | Petrus filius condam Guidonis de Castello consules co(mun)is dicti loci et Zanolus filius condam Petri de Castello et Gayrardus filius | condam Ioh(ann)is de Cayrolo et Zanonus filius condam Guidonis de Castello et Ioh(ann)es filius condam Rugerii de Blevio et Perrolus frater eius | et Marchixiolus filius condam Arnoldi de Carrobiolo et Gregorius filius Boni de Bononis et Vasalus condam Bertarii de Castello | et Paganus filius condam Tomaxii de Bregniano et Anselmus filius condam Amici de Castello et Petrus filius condam Ioh(ann)is Fugacie et Iacobus filius condam | Marchixii de Mondello et Ottobellus filius condam Marchixii de Soco et Marchixius filius condam Biemi de Carrobiolo et Blancus filius condam Al|ghixii de Mondelo et Iacobus filius condam Tomaxii de Bregniano et Bovus filius condam Guilielmi de Cayrolo et Petrus filius condam Cay|roli de Soco, omnes vicini et habitatores suprascripti loci de Soco et massarii suprascripti monasterii, dominabus Petre de Pellegrinis et Alegrancie | monachabus et consororibus dicti monasterii nomine et ad partem suprascripti monasterii et conventus. Qua conscignacione et demonstracione per suprascriptos | omnes consules et vicinos per sacramentum facta suprascriptis dominabus, et vassis et mensuratis et scriptis terris et sediminibus omnibus de pecia in peciam et | de sedimine in sedimen per me infrascriptum Albertum Guidoldi notarium sicut inferius de gradu in gradum determinatur et scriptum est, egomet | Albertus notarius in suprascripto die dominico ipsas omnes terras et res

territorias et sedimina coram suprascriptis omnibus vicinis et iuratis et presentibus infrascriptis | testibus vidi et legi, et ita ut inferius legitur protestati et confesi fuerunt ipsas terras et sedimina et res territorias habere et tenere et laborare no|mine massari-cii a predicto monasterio, et de eis dare et redere debere fictum ipso monasterio ut in-ferius determinatur. Et hoc actum fuit ad do|mum suprascripti Petri de Cayrolo ubi ipsi vicini congregati erant pro ipsa ratione audienda, presentibus Pagano de Bonfiliis condam filio Petri de Bonfiliis et | Ioh(ann)e filio Martini Cagnini de Brebia, ambo de loco Gerenzano, et Albertolo filio condam Bonizonis Guarardi de loco Marnate testi-bus | rogatis.

§ Vasalus filius condam Bertari de Castelo tenet campum unum, et dicitur in Mari-no seu post Castrum, et est tabule quadragintaseptem: choeret | a mane et a meridie et a sero et a munte huius terre, et est cum parvo prati simul. Secundum campum dicitur in Bezo, et est pertice quinque et pedes .III.: a munte illorum | de Fino, ab aliis parti-bus huius terre. § Tercium in Bonairolo, et est in territorio de Fino, et est tabule tri-gintasex: a mane et a sero via, a meridie et a munte Gi|rardi Panzani. § Quartum dici-tur ad Vineolam, et est pertice tres et tabule duodecim et pedes quinque: a mane stra-ta, a munte via, ab aliis partibus huius terre. | § Quintum dicitur in Finasca, et est per-tice .IIIIor. et tabule .XVIII.: a mane et a meridie huius, a sero illorum de Fino, a munte eccl(es)ie de Socho. § Sestum in Barono, et est | pertice quinque et tabule .IIIIor.: a mane et a meridie huius, a sero strata, a munte Ioh(ann)is de Castello. § Septimum in eodem Barono, et est pertice .IIIIor. et tabule sex: | a munte suprascripti Girardi, ab aliis partibus huius terre. § Octavum dicitur ad Ca(m)pum de Monacha, et est pertice sex et tabule .XXII. et media: a mane huius terre et | in parte suprascripti Girardi Panzani et in parte Gayrardi de Socho, a meridie et a sero huius terre, a munte suprascripti Girardi et suprascripti Gayrardi et huius terre. § Nonum ibi | tene(n)te(m) cum suprascripto, et est pertice sex et tabule .V. et pedes .X.: a mane suprascripti Gi-rardi Panzani et in parte huius terre, a meridie et a sero huius, a munte via. § Deci-mum | dicitur ad Preredusos, et est pertice .III. et tabule .II.: a mane via, a meridie et a sero et a munte via. § Undecimum dicitur in Saxo, et est pertice .IIIIor. et tabule .IIIIor., mediante | quodam riale: a mane strata, a meridie et a sero huius, a munte Pa-gani Guilielmi de Cayrolo. § Duodecimum ad Muntem, et est tabule .XXXII.: a mane et a meridie huius terre, | a sero et a munte via. § Terciumdecimum est vinea et dicitur in Saxo, et est pertice .IIIIor. et tabule .III.: a mane et a meridie huius terre, a sero et a munte via. § Quar|tumdecimum dicitur ad Ecl(esi)am, et est pertice due et media, et fuit de illa de Blanco: ab omnibus partibus huius terre. § Quintumdecimum dicitur in Arzimolle, et est | pertice .IIIIor. et tabule .XVI. et media: a munte Ioh(ann)is de Ma-za, ab aliis partibus huius terre. § ^(b) Sestumdecimum est sedimen cum hedificiis in quo ipse ha|bitat, et est tabule .XVII. et media: a mane via, a meridie accessium, a sero huius terre q(uod) tenet Perrus, a munte huius terre q(uod) tenet Ioh(ann)es de Blevio.

Soma est pertic(e) quinquagintanovem et tabul(e) .XVIII. et dimidiu pex, cu(m)putato sedimine.

§ Hec sunt prata et guasta et buscha que tenet pro ipso massaricio. § Primum est buschum guastum, et dicitur ad Montem, et est pertice .II. et tabule quinque: a sero stra|ta Cumana, ab aliis partibus huius terre. § Secundum buschum est pertica una et media: ab omnibus partibus est huius terre. § Tercium ibidem, et est tabule .XXVII.: a meridie | via, ab aliis partibus huius terre. § Quartum est guastum, et dicitur in Salsa, et est tabule .XIII.: choeret undique huius terre, et est co(mun)e cum Perro Fugacia. § Quin[tum] | dicitur in Cerayrolo, et est pertice due et pedes .VIII.: a mane strata, ab aliis partibus huius. § Sestum pratum est et dicitur in Paude, et est pertice sex: ab [omnibus] | partibus huius terre. § Septimum est guastum, et dicitur ad Salsam, et est tabule .XXVIII.: ab omnibus partibus huius terre, et est med(ietas) de massaricio suprascripti Perri. [§ Oc]|tavum guastum dicitur in Bezo, et est pertice due et pedes .VIII.: choeret undique huius terre. § Nonum buschum dicitur in Bezo similiter, et est pertica .I. et tabule | .XVII.: a mane et a munte huius, a meridie riale, a sero via. § Decimum est pratum, et dicitur ad Pozolum, et est tabule .XXV., et fuit de illa de Blanco: choeret | undique huius terre. § .XI. est guastum, et dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XIIIcim. et pedes .III.: a meridie Gregorii de Bono, a mane et a sero huius terre; [et est] | co(mun)is de massaricio suprascripti Perri. § .XII. guastum ad Navem, et est tabule .XXIIIior. et media: a munte et a sero Ottobeli de Marchixio, a mane et a meridie huius terre; [et] | fuit de illa de Blanco, et est medietas de massaricio suprascripti Perri. § .XIII. pratum, et dicitur ad Rium, et fuit de illa de Blanco, et est tabule .XLVII. et media: | ab omnibus partibus huius terre. § .XIII. est quarta par(x) pro indiviso unius guasti, et dicitur ad Cassarinam, q(uod) est pertice .VI. et tabule .VI.: a mane et a meridie | co(mun)is de Bulgaro, a sero et a munte huius terre; et est medietas de massaricio suprascripti Perri. § .XV. est buschum, et dicitur ad Lavazanum sive ad Lavazeum, et est pertice | due et tabule sex: a mane et a meridie et a sero huius terre, a munte flum(en) Sevisi; et est medietas suprascripti Perri. § .XVI. est pratum, et dicitur ad Stratam: a mane strata, a meridie | et a sero huius mediante riale, a munte via; et est tabule .VIII. et media. Soma est pertic(e) .XXX. et tabul(e) .XV., (con)putata illa quam h(abe)t in masaricio | Perri Fugacie.

§ Petrus filius condam Guidonis de Castello tenet vineam unam, et dicitur in Vineola, et est pertice due et tabule .XIII. et pedes .IIII.: ab omnibus partibus huius terre. | § Secundum ca(m)pum dicitur similiter in Vineola, et est pertice quinque et tabule .XI. et pedes .VIII., de quo est pratum bonum tabule .XXVIII.: a mane strata, a meridie et ab aliis | partibus huius terre. § Tercium ca(m)pum dicitur ad Cerayrolo, et solebat (esse) pratum, et est tabule .XXVIII. et media: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § Quartum campum | dicitur in Finasca, et est pertice quinque et tabule .XI. et media: a munte eccl(es)ie de Soco, ab aliis partibus huius terre. § Quintum si-

militer dicitur in Finasca, et est pertice .IIIIor. et tabule .XII.: | a mane et a meridie illorum de Fino, a sero huius terre, a munte via. § Sestum ca(m)pum dicitur in Barono, et est pertice sex et pedes sex: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. | § Septimum ca(m)pum dicitur ad Baracoam, et est pertice .V. et tabule .VIII.: a mane accessium, a sero strata, a munte et a meridie huius terre. § Octavum est vinea, et dicitur | in Carpano, et est pertica una et tabule .XXI. et media: ab omnibus partibus huius terre, et fuit de illa de Blanco. § Nonum ca(m)pum dicitur ad Ecl(es)iam, et est pertice due et tabule | due et pedes .VIIII.: a mane Gregorii de Bono, a meridie accesium, a sero huius terre, a munte eccl(es)ie de Soco. § Sedimen cum hedificiis in quo ipse habitat, | et est tabule .XIII. et media: a mane et a munte huius terre, a meridie et a sero via. Soma est pertic(e) .XXXV. et tabul(e) .III. et pedes .III. cum suprascripto sedimine.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas et infrascriptas terras vidi et mensuravi et inbreviavi, et postea eas presentibus | testibus suprascriptis ^(c) vidi et legi, et eas in formam publicam ^(d) redigi ^(e) et scripsi.

§ Iacobus filius condam Marchixii de Mondello tenet infrascriptas <terras>, videlicet in primis campum unum, et dicitur ad Piodum, et est pertice tres et tabule tres: a mane et a meridie | [pratam huius ecclesie et .....] massarius, a sero huius et in parte illorum de Fino, a munte illorum de Fino. § Secundum campum dicitur in Barono, et est pertice quinque et tabule .X.: | ab omnibus partibus huius monasterii [...m]unte quod est in parte illorum de Fino. § Tercium in eodem Barono, et est pertica una et tabule .XVIII. et pedes .III.: a meridie via, ab aliis | partibus huius terre. § Quartum campum dicitur in Milliario sive Baracoa, et est pertice tres et tabule .VI. et pedes .II.: a mane et a munte via, a meridie et a sero huius terre. § Quintum ca(m)pum | dicitur ad [N]ovell[um] sive ad Carpan[um], et est pertice novem et tabule .X. et pedes .III.: a meridie ecl(es)ie, ab aliis partibus huius terre. § Sestum est vinea, et dicitur in Amizone, et est pertice | .IIIIor. [et.....] et pedes novem: a mane et a meridie huius, a sero et a munte via. § Septimum dicitur in Novate, et est pertice tres et tabule .XXII.: a mane strata, a meridie ecl(es)ie | [.....], a munte huius terre. § Octavum ca(m)pum dicitur ad Ronchum, et est pertice due et tabule .XIII. et media: a mane et a sero et a meridie huius terre, a munte capitaneorum | de Lucino. § Nonum ca(m)pum dicitur ad Mondellum, et est pertice .IIIIor. et tabule .VI. et pedes .VIIII.: a mane et ab aliis partibus huius terre. § Decimum ca(m)pum similiter dicitur ad Mon|dellum, et est tabule .XXVI. et pex .I.: choeret ab omnibus partibus huius terre. § Undecimum est vinea, et dicitur similiter ad Mondellum, et est pertice .IIIIor. et tabule .III. et media: a mane | et a munte via, a meridie capitaneorum de Lucino, a sero huius terre. § .XII. dicitur in Arzimolle, et est ca(m)pus, et est pertica una et tabule .XX. et pedes .VIIII.: a mane ecl(es)ie de Socho, | a sero et a munte huius terre, a meridie suprascriptorum capitaneorum. § .XIII. ca(m)pum dicitur similiter in Arzimole, et est pertice .III. et pedes

.V. et uncie .IIII.: a munte Boveti de Cayrolo, a mane | Ioh(ann)is de Maza et in parte huius, a meridie et a sero huius terre. § Quartumdecimum est sedimen cum hedificiis in quo habitat suprascriptus Iacobus, et est tabule .XVII. et pedes | .II.: a mane et a meridie via, a sero et a munte huius terre. Soma est pertic(e) .XLV. et tabul(e) .XVIII. et pedes .VIII. (con)putato sedimine.

§ Hec sunt guasta et prata que tenet suprascriptus Iacobus cum ipsis terris. Primum guastum sive brugarium cum buschonibus, et dicitur ad Muntem, et est pertice due et tabule .XVI. et media: | a munte Vite de Vitanis, a meridie et a sero huius terre, a mane via. § Secundum guastum dicitur ad Quartam, et est tabule .XXXI. et media: a sero via, a munte ecl(es)ie de Socho, | a mane et a meridie huius terre. § Tercium est medietas pro indiviso unius guasti, et dicitur ad Montem Sancti Abondii, quod guastum est totum pertice .IIIor. et tabule .XVIII.: a mane heredum condam Cayroli, ab aliis partibus huius terre, et fuit de illa de Blanco. § Quartum guastum dicitur ad Ronchum, et est tabule .XXXI. et media: a mane et a sero heredum condam | Cayroli, a meridie et a munte huius terre; et est medietas de massaricio Blanci de Mondello. § .V. est medietas unius guasti quod est pertice .VI. et tabule .VIII. et media, et dicitur | ad Ronchum: a mane suprascriptorum de Cayrolo, a meridie Morencii de Pissina, a sero monasterii de Vertemate, a munte huius terre. § .VI. guastum dicitur similiter ad Ronchum, et est pertice | due: a mane huius ^(f), a meridie illorum de Cadorago, a sero monasterii de Vertemate, a munte capitaneorum de Lucino. § .VII. est medietas unius guasti, quod dicitur ad Ronchum, et est | pertice .III. et tabule .VIII.: a mane et a meridie riale et illorum de Lucino, a sero monasterii de Vertemate, a munte huius terre. § .VIII. buschum in Valle de Mondello: | a meridie riale, ab aliis partibus huius terre, et est tabule .XXXIII. § .VIII. buschum in costa Valis de Mondello: a munte et a mane huius terre, a meridie riale, a sero suprascriptorum | capitaneorum, et est tabule .XXXV. ^(g); et est medietas tantum suum. § .X. est pratum et guastum, et dicitur ad Piodum, et est pertice .IIII. et media, de quo est guastum tabule | .XVII.: a mane huius, a meridie suprascripti Ottobeli de Marchixio et in parte huius, a sero huius terre et in parte illorum de Fino, a munte Iacobi de Cayrolo. § .XI. pratum ad Vallem | de Mondello, et est tabule .IIII. et pedes quinque: ab omnibus partibus est huius terre. § .XII. est pratum et guastum, et dicitur ad Pratum de Bullio, et est tabule .XXXIII.: a mane et | a sero et a munte huius, a meridie riale. § .XIII. est pratum, et dicitur ad Mondellum, et est pertice .II. et tabule .V. et media: a mane huius terre et in parte suprascriptorum capitaneorum, a meridie ipsorum capitaneorum, | a sero et a munte huius terre. § .XIII. est guastum, et dicitur in Prato Cluso, et est tabule .XXXII. et media: a mane, a meridie et a sero suprascriptorum capitaneorum, a munte huius terre. | § .XV. est ibidem, et est pratum et guastum, et est pertice due et dimidia et pedes .III.: a mane suprascriptorum capitaneorum, ab aliis partibus huius terre. § .XVI. pratum ad Cayrolam, et est tabule .XXXI. et media: ab omnibus partibus huius terre. §

.XVII. est guastum, et dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XI. et media: ab omnibus partibus huius terre. § .XVIII. est | guastum, ad Ronchum de Cayrola, et est tabule .XXII.: a mane Pagani de Cayrola, a meridie et a sero huius terre, a munte via. § .XVIII. est guastum, similiter ad Ronchum | de Cayrola, et est pertice .II. et tabule .VI.: choeret undique huius terre. § .XX. est guastum, et dicitur ad Ronchum, et est tabule .VIII. et pedes .VIII.: a meridie Vite de Vitanis, | ab aliis partibus huius terre. § .XXI. est tercia parx guasti quod dicitur ad Cayrolam, et est tabule .LXIII.: choeret undique huius terre. § .XXII. est medietas de tabulis .VI. | unius guasti q(uod) dicitur ad Cayrolam: a mane, ab aliis partibus huius terre. § .XXIII. est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XXXII. et media: choeret undique huius terre; et fuit de | illa de Blanco. § .XXIII. est guastum et dicitur in Frascayrola, et est pertice tres et tabule .VII. et media: a munte Pagani et Bovi de Cayrolo, ab aliis partibus huius | terre. § .XXV. est medietas unius guasti, q(uod) est tabule .XLV., et dicitur in Vineate: a mane et a meridie heredum Cayroli, a munte huius terre, a sero strata.

Soma est pertic(e) .XLI. et tabul(e) .XVII. et pedes .II., (con)putata illa q(ue) est in massaricio Bovi et Blanci de Mondello.

§ Petrus filius condam Cayroli de Socho tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur ad Roncacium de Cayrola, et est pertice quatuor et tabule tres | et pedes .VIII.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § Secundum ca(m)pum dicitur ad la Rotam, et est pertice tres, et tabule .XI. et pedes .VIII.: a meridie monasterii de [Verte]|mate, ab aliis partibus huius terre; et fuit de Blanco de Pissina. § Tercium dicitur ad Monacham, et est pertice septem et tabule .XVIII. et pedes .XI.: a sero via, ab aliis | partibus huius. § Quartum ca(m)pum dicitur post Montem, et est pertice .VI. et tabule .X. et pedes .II.: a mane et a munte huius terre, a meridie et a sero via. § Quintum dicitur ultra Stratam, et est | pertice tres et tabule .XXII. et pedes .VIII.: a mane canonicorum de Cumis, a meridie huius terre, a sero et a munte via. § Sestum dicitur ad Gallum, et est pertice due et tabula | una et media: a mane et a sero huius, a munte ^(h) via, a meridie Girardi Panzani. § .VII. ca(m)pum dicitur ad Pessinam, et est pertice tres et tabule .VIII.: a mane | strata, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est vinea, et dicitur in Saxo, et est pertice tres: a meridie, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. ca(m)pum dicitur in Novate, et est pertice | .IIIior. et tabule .V.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. ⁽ⁱ⁾ campum dicitur in Carrobiolo, et est pertice tres et tabule .VIII.: ab omnibus partibus huius terre. § .X. ca(m)pum | dicitur ad Navem, et est tabule .XLV.: a mane et a munte huius, a meridie via, a sero eccl(es)ie de Socho. § .XI. ca(m)pum dicitur ad Mondelum, et est pertice .III. et tabule .XXIII.: a mane et a meridie | huius, a munte via, a sero Petri de Cayrolo. § .XII. ca(m)pum ad Longuyram de Mondelo, et est tabule .XLII.: et media: undique huius terre. § .XIII. ca(m)pum ad Mondelum, et est pertice .IIIior. | et tabula una et pedes .III.: choeret a mane et a meridie huius, a sero suprascripti masarii, a munte via. § .XIII. ca(m)pum et vineam ad

Mondelum, ubi erant domus de Mondello, et est pertice | .XIIIcim. et tabule .XII.: a mane et a munte via, a meridie et a sero huius terre. § .XV. ca(m)pum similiter dicitur ad Mondelum, et habet vites supra, et est pertice .IIIior. et tabule .VIII.: a mane | cuiusdam elimosine co(mun)is de Soco quam iudicavit Adam de Soco, a meridie et a munte huius, a sero via. § .XVI. est pratum cum vitibus, et dicitur similiter ad Mondelum, est pertice | tres et tabule .VII.: a mane et a meridie huius, a sero via et in parte huius, a munte suprascripte elimosine et in parte huius. § .XVII. ca(m)pum dicitur in Arzimolle, et est pertice due et | tabule .IIIior.: ab omnibus partibus huius terre. § .XVIII. ca(m)pum similiter in Arzimolle, et est pertice .IIIior. et tabule .XXI.: undique huius terre, preter a sero q(uod) est in parte ⁽ⁱ⁾ Pagani | de Cayrolo. § .XVIII. est vinea, et dicitur in Arigono, et est pertice due et pedes .V.: undique est huius terre. § .XX. est sedimen cum hedificiis in quo habitat, | et est tabule .XLII.: a mane et a meridie huius, q(uod) tenet Iacobus Capelus, a sero et a munte via. Soma est pertic(e) .LXXXII. et tabul(a) .I. et pedes .II. ^(k), (con)putato sedimine | et detractis perticis .III. et tabulis .VII. prati. § Item ortum unum et dicitur ad Ronchum, et est tabule .XII.: a mane via, et ab aliis partibus huius monasterii; et inde dat fictum den(arios) .VI., ita quod ipsum posset auferri solvendo ficto, quod ipsum ei vendidit sub illo pacto ^(l).

§ Hec sunt prata et guasta q(ue) tenet suprascriptus Petrus. In primis medietatem de prato uno q(uod) dicitur ad Stratam Vegiam, q(uod) est pertice due: a mane strata, a munte | co(mun)is de Fino, a meridie et a sero huius terre. § Secundum est pratum et paude, et dicitur in Paude, et est pertice duodecim et tabula una: a mane huius et in parte illorum de Fino, | a meridie huius, a sero et a munte illorum de Fino. § Tercium est guastum ad Roncum: a mane Gregorii de Bono, a meridie via, a sero monaster(ii) de Vertemate, a munte huius | sive riale, et est pertice .XI. et tabule .II. § Quartum est guastum, et dicitur ad Ronchos, et est pertice .VII. et tabule .XVIII.: a mane monasterii de Vertemate et a sero et a m(un)t(e) | similiter, a meridie huius terre et in parte heredum condam Cayroli. § .V. est pratum cum guasto in testa, et dicitur in Prato Cluso, et est pertice due et pedes .VI. prati et tabule | .XI. guasti: a mane et a munte huius, a sero et a meridie via. § .VI. pratum dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XXVIII.: ab omnibus partibus huius terre. § .VII. pratum in Cayrola, | et est pertice .II. et tabule .II.: a sero ecl(es)ie de Soco sive elimosine co(mun)is, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. pratum dicitur ad Cayrolam: a mane et a m(un)t(e) huius terre, a meridie | similiter et in parte suprascripte elimosine, a sero huius et in parte heredum condam Cayroli, et est pertice tres. § .VIII. guastum ad Cayrolam, et est tabule .VIII.: undique huius. | § Decimum est medietas de prato uno q(uod) dicitur ad Pozolum, q(uod) est tabule .XXXIIIior.: undique huius terre; et fuit de illa de Blanco. § .XI. pratum dicitur ad Roncadium | de Cayrola, et est tabule .XVIII.: a mane Boveti, ab aliis partibus huius terre. § .XII. guastum dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XXXVI. et pedes .VIII.: a m(un)t(e) via, ab aliis | partibus huius terre. § .XIII. brugarium

ad Cayrolam: a meridie Ottobeli de Marchixio, ab aliis partibus huius, et est tabule .XLII. et pedes .III. § .XIII. est tercia par(x) unius guasti | q(uod) est tabule .XLII., et dicitur ad Pessinam de Cayrola: undique huius terre. § .XV. guastum ad Piodum, et est tabule .XXIII. et media: a mane via, a meridie heredum condam Cay|roli, a munte et a sero huius terre; de qua debet habere Ottobelus de Marchixio tabul(as) .IIII. et m(ediam). § .XVI. guastum, et dicitur ad Piodum, et est tabule .XXIII.: a meridie via, | ab aliis partibus heredum condam Cayroli. § .XVII. est medietas de guasto q(uod) dicitur ad Navem, q(uod) est tabule .L.: a mane heredum condam Cayroli, a meridie et a sero et a m(un)t(e) Otto|belli de Marchixio; et fuit de illa de Blanco. § .XVIII. est cerbum et pratum, et dicitur ad Cayrolam: a sero via per quam itur a Bulgaro Cum(as), ab aliis <partibus> huius terre, et est | pertice tres et tabule .X. § .XVIII. pratum dicitur ad Rium, et est tabule .XXVII.: ab omnibus partibus huius terre. § .XVIII. ^(m) est pratum et buschum, et dicitur ad Pradellam, et | est tabule .XXV. et pedes .III.: undique huius terre. § .XX. est medietas de perticis .II. et tabulis .VIII. guasti ad Eccl(es)iam: a mane et a sero et a m(un)t(e) huius, a meridie rialle. | § .XXI. aliud guastum ad Ecl(es)iam, et est pertica una: a meridie Gregorii de Bono et in parte ecl(es)ie de Soco, ab aliis partibus huius terre. § .XXII. guastum dicitur ad Lava|zam, et est pertice due et tabule .XV. et media: a mane ecl(es)ie de Soco, a meridie huius, a sero de Bulgari, a munte via. § Medietas unius guasti ad Rotam, et est pertice .II. et tabule | .XXII.: a mane via, a meridie huius et in parte Gregorii, a sero et a munte huius, q(uod) tenet Boca. § Item pertic(e) .IIIIor. et tabul(e) .XVI. pro sua parte de perticis .XXV. guasti | q(uod) dicitur in Luirana: a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § Item medietas unius guasti q(uod) est pertice .III. et tabula .I., et dicitur in Frasca|yrola: a mane via, a meridie Gayrardi, a sero et a m(un)t(e) huius terre. § Item pertic(e) .XI. et tabul(e) .VIII. pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi, et dicitur in Luirana sive ad | Petram Iuratam, cui est a mane via, a meridie et a sero huius terre, a munte flumen Sevisi.

Soma est pertic(e) .LXXXII. et tabul(e) .XXIII. et pedes .VIII., (con)putatis pertic(is) .III. et tabul(is) .VII. prati quod est scriptum in terris cultis.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio suprascriptas omnes terras vidi et mensuravi et inbreviavi, et postea eas presentibus | suprascriptis testibus coram ipsis massariis et in publicam formam redigi et scripsi.

§ Paganus filius condam Tomaxii de Brogniano tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur ad Pradusos, et est pertice .IIIIor. et tabule | .XVI.: a mane huius terre, a meridie Vite de Vitanis et in parte huius, a sero suprascripti Vite et in parte filiorum condam Cayroli, a munte huius. § Secundum ca(m)pum dicitur in | Carpano, et est pertice septem et tabule quinque: a meridie via, ab aliis partibus hu[uius] ter[re]. § Tercium est vinea, et dicitur in Carrobiolo, et est pertice .II. et tabule | sex et dimidia: choeret a mane et ab aliis partibus huius terre. § Quartum campum dicitur ad

Ecl(es)iam, et est pertice due et tabule .XVIII.: a mane et a sero via, a meridie et a munte huius | terre. Soma est pertic(e) sedecim et tabul(e) .XXII. et pedes .VI.

§ Hec sunt buscha et prata q(ue) tenet suprascriptus Paganus. In primis buschum de Uniziis, et dicitur ad Riale: a meridie via, a munte riale, a sero et a mane huius eccl(es)ie; et est tabule .XVIII. § Secundum est pratum ad Pratum de Ecl(es)ia et est pertice .IIIor. et tabule .V.: a meridie co(mun)is de Bulgaro, ab aliis partibus huius terre. § Tercium est guastum | ibidem: a sero eccl(es)ie de ⁽ⁿ⁾, ab aliis partibus huius terre; et est tabule .XVIII. § Quartum est aliud guastum ad Ecl(es)iam, et est pertice tres et tabule quinque et media: a mane Gre|gorii in parte et in parte huius terre, a sero huius terre ^(o) et in parte eccl(es)ie de Soco, a meridie et a munte huius terre. § Item pertice due et tabule tres pro indiviso pro sua parte | de perticis .LXXXV. buschi in Luirana sive Petra Iurata: a mane super totum via, a meridie et a sero huius, a munte flumen Sevisi. § Item tabule .XXI. pro sua parte de perticis .XXXV. in Luirana: | a mane et a meridie et a munte huius, a sero illorum de Fino et de Vertemate. Soma est pertic(e) .XI. et tabul(e) .XXII. et media.

§ Iacobus filius condam Cayroli de Socho tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur ad Piodum, et est pertice due et tabule .XI. et pedes .III.: choeret ab omnibus partibus | huius terre; et fuit de illa de Blanco de Pissina. § Secundum ca(m)pum dicitur in Frascayrola, et est pertice tres et tabule .III. et pedes .III.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § Tercium | ca(m)pum dicitur ad la Rotam, et est pertica una et tabule .XVII.: a mane huius, a meridie monasterii de Vertemate, a sero heredum condam Cayroli, a (mun)t(e) Iohannis de Castello; et fuit de illa de Blanco. | § Quartum ca(m)pum dicitur ad Cantonum de la Rota, et <est> tabule .XXIIIor. et media: a mane et a meridie et a sero via, a munte canonicorum de Cumis. § Quintum ca(m)pum ad Monacham, et est pertice due et tabule | .XI.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Sestum in Volpayrolo sive post Montem, et est pertice septem et tabule .XII. et media: ab omnibus partibus huius terre. § .VII. ad Ca(m)pum de | Monte Fraono sive ad Martinum Ferrarium, et est pertice .IIIor. et tabule .IIIor. et pedes .II.: a mane via, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. ad Pessinam sive ad Milliarium, et est pertice | tres et tabule .VIII.: a mane via, a meridie et a (mun)t(e) huius, a sero Girardi Panzani. § .VIII. ad Pertusum sive ad Predusos, et est pertice .IIIor. et tabule .XVI. et pedes .II.: a sero strata, ab aliis | partibus huius terre. § .X. in Novate, et est pertice .III. et tabule .XVIII. et media: a (mun)t(e) via, ab aliis partibus huius terre. § .XI. similiter in Novate, et est pertice .II. et tabule .VII. et pedes .VII.: a mane et a sero huius, a munte via, a meridie ecl(es)ie de Soco. § .XII. in Novate, et est pertice .III. et tabule .II.: a mane strata, a munte via, a sero et a meridie huius terre. § .XIII. in Cergiera, et est pertice decem et tabule | .V.: a mane illorum de Montexello et in parte Plati de Carrobiolo, a meridie via, a sero co(mun)is de Bulgari et in parte huius, a (mun)t(e) huius terre. § .XIII. est vinea, et dicitur in Arigono, | et est pertice

due et tabule .VI. et pedes .VIII.: ab omnibus partibus huius terre. § .XV. ca(m)pum ad Ronchum de Cayrola, et est tabule .XL. et media: a mane et a meridie, a sero Otobelli de Marchixio, | a munte via. § .XVI. est vinea, et dicitur in Malieto, et est pertice .II. et tabule .XVII. et pex unus et medius: a mane et a (mun)t(e) huius, a meridie et a sero via et in parte a mane via. § .XVII. est sedimen cum hedi|ficiis in quo habitat, et est tabule .XXIII. et media: a mane huius, q(uod) tenet Otobelus, a meridie huius, a sero similiter, a (mun)t(e) via. Soma est pertic(e) .LVII. et tabul(a) .I. et pedes .VIII. et medius.

§ Hec sunt prata et guasta et busca ipsius massariti. In primis tertiam partem unius guasti q(uod) dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XLII.: undique huius terre. § Secundum guastum dicitur | ad Piodum, et est tabule .XXXII. et media: a mane et a munte riale, ab aliis partibus huius terre. § Tercium est med(ietas) unius guasti q(uod) est tabule .L., et dicitur ad Navem: a mane heredum condam | Cayrola, a meridie et a sero huius terre, a monte Ottobelli de Marchixio. § Quartum est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XVIII. et media: undique huius terre. § Quartum pratum dicitur ad Pradellam, | et est tabule .XXV. et media: undique huius terre. § Sestum est medietas de perticis .II. et tabulis .VI. guasti, q(uod) dicitur ad Ecl(es)iam: a mane [et] a sero et a (mun)t(e) huius terre, a meridie riale; et habet partem | intus Bovus de Cayrolo. § .VII. guastum dicitur ad Ecl(es)iam, et est tabule .XII.: a mane et a sero et a (mun)t(e) huius, a meridie Gregorii et eccl(es)ie de Soco. § .VIII. in Frascayrola: a mane Boveti et | Gayrardi, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est medietas unius guasti q(uod) est pertice .II. et tabule .XXII., et dicitur ad Rotam: a mane via, a meridie huius et in parte Gregorii, a sero et a (mun)t(e) huius terre. | § .X. est pertice .III. et tabule .XVI. unius buschi pro sua parte ^(p) de perticis .XXXV., et dicitur in Luirana: a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .XI. est pratum | ad Pessinam de Cayrola, et est tabule .XIII. et media: undique huius terre. § .XII. est pertice .XI. et tabule .VIII. pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi q(uod) dicitur in Luirana sive Petra Iurata: a mane | strata, a meridie et a sero huius, a munte flumen Sevisi. Soma est pertic(e) .XXVII. et tabul(e) .XX. et media.

§ Bovus filius condam Guilielmi de Cayrollo tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur in Cerayrolo, et est tabule .XXXVI. et pedes .X.: a mane strata, a meridie | via, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § Secundum ca(m)pum in Barono, et <est> pertica .I. et tabule .XXII. et media: ab omnibus partibus huius terre. § Tercium campum in Barono, et est pertice .X. et tabule .X. et pedes | .VIII. et uncie .VIII.: a mane buschum huius terre et in parte Gayrardi, ab aliis partibus huius terre. § Quartum ca(m)pum in Novate, et est tabule .XXXVIII.: a mane et a sero huius terre, | a munte via, a meridie eccl(es)ie de Soco. § Quintum ca(m)pum ad Mondelum, et est tabule .XLVI. et pex .I. et medius: a mane suprascripti massarii, a meridie et a sero huius terre, a munte via. § .VI. | ca(m)pum dicitur ad Lavazam, et est pertice tres et

tabula una et dimidia: a mane et a munte huius, a meridie illorum de Bulgaro, a sero capitaneorum de Lucino. § .VII. est vinea, et dicitur | in Arigono, et est pertice due et tabule .XVIII.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est vinea, et dicitur in Malieto, et est tabule .XVIII. et pedes .X. et medius: undique huius | terre. § .VIII. est sedimen in quo habitat, et est tabule .XIII. et pedes .IIII.: a mane huius, a meridie et a sero via, a munte Girardi Panzani. Soma est pertic(e) .XXIIII. et tabul(e) .XVII.

Hec sunt prata et buscha et guasti q(ue) tenet pro ipso massaricio. In primis ad Montem, tabule .XXI. et media buschi: ab omnibus partibus huius terre; et est co(mun)e cum Gayrardo et Pagano. | § Secundum guastum in Ruspega, et est tabule .XXXIII. et pedes .VIII.: a sero via, ab aliis partibus huius terre; et est co(mun)e cum suprascriptis Gayrardo et Pagano. § Tercium est medietas | unius guasti in Vineate: a munte huius terre, ab aliis heredum condam Cayroli; et est totum tabule .XLV. § .IIII. est medietas unius guasti q(uod) est pertice .IIIIor. et tabule | .XVIII., et dicitur ad Ronchum Sancti Abondii: a mane heredum condam Cayroli, ab aliis partibus huius terre; et fuit de illa de Blanco. § .V. est pratum, et dicitur ad Lavazam: a mane et a meridie | huius terre, a munte ecl(es)ie de Soco, a sero capitaneorum de Lucino; et est pertice .II. et tabule .VII.; et est co(mmun)e suprascriptorum Pagani et Gayrardi cum eo. § .VI. pratum ad Cayrolam, | et est tabule .XXXIII.: ab omnibus partibus huius terre. § .VII. est medietas unius prati q(uod) est tabule .XI.: undique huius terre; et dicitur ad Cayrolam. § .VIII. est medietas unius prati ibidem, et est | tabule .XXX.: undique huius terre. § .VIII. est medietas de prato uno q(uod) est tabule .L., et dicitur ad Pozolum: a munte via, a sero Pagani et Gregorii, a meridie huius terre; et ha(ben)t partem | in eo Iacobus Capellus et Petrus de Cayrolo. § .X. est tertia parx unius guasti q(uod) est tabule .XXVII., et dicitur ad Cayrolam: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .XI. est tertia parx | unius guasti q(ue) est tabule .XLII. et dicitur ad Pessinam de Cayrola: choeret undique huius terre. § .XII. est tertia parx unius guasti q(uod) est pertice .IIIIor. et tabule .XVII., et dicitur ad | Cayrol[am]: a sero via, a meridie heredum condam Cayroli et in parte huius terre, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. est tertia parx de pertica una et tabulis .II. et pedes .III. brugarii, et dicitur | ad Piodum, cui est undique huius terre; et alie due partes sunt Pagani et Gayrardi. § .XIIII. est tertia parx unius guasti q(uod) est tabule .VIII., et dicitur similiter ad Piodum, cui est undique | huius terre; et alie due partes sunt Gayrardi et Pagani. § .XV. est guastum, et dicitur ad Navem, et est pertice tres et tabule .XIII.: a mane et a munte huius terre, a meridie via, a sero suprascripti Otto|belli; de qua est tantum suum tertia parx et alie partes sunt Pagani et Gayrardi. § .XVI. est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XXXII.: ab omnibus partibus huius terre; et fuit | de illa de Blanco. § .XVII. pratum ibidem, et est tabule .XVIII. et media: choeret hundique ^(q) huius terre; et habent ibi suprascripti Paganus et Gayrardus. § Item terciam <partem> de perticis .IIIIor. et tabulis .XVI. | buschi pro eorum parte de perticis .XXXV. buschi in Luirana, cui est a sero de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § Item terciam

partem de perticis .XI. et tabulis .VIII. buschi | pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi in Luyrana sive Petra Iurata: a mane via, a meridie et a sero huius, a munte flumen Sevisi. Soma est pertic(e) .XIII. et tabul(e) .XXIII. et pex .I.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas terras vidi et mensuravi et inbreviavi, et postea eas omnes presentibus suprascriptis | testibus et coram ipsis massariis legi, et ideo eas in formam publicam redigi et scripsi et autenticavi.

§ Ioh(ann)es filius condam Petri de Castello tenet infrascriptas terras, videlicet in primis campum unum cum pluribus clavibus, et dicitur in Vineate, et est pertice duodecim et tabule | .XVI. et pedes .V.: a mane huius et in parte Ioh(ann)is de Maza, a meridie huius terre et in parte eccl(es)ie de Soco et in parte suprascripti Ioh(ann)is et in parte via, a sero huius terre, a munte buschum | huius terre intus; est pertica una de illa que fuit de Blanco. § Secundum ^(t) dicitur ad Morum seu post Castrum, et est pertice due et tabule .XVI.: a mane et a munte huius, a meridie et a sero | via. § Tercium campum dicitur in Bezo, et est pertice tres et tabule .VI.: a mane via, a meridie huius, a sero et a (mun)t(e) hominum de Fino. § Quartum est vinea, et dicitur in Vineola, et est | pertice .IIIIor. et media: undique est huius terre. § .V. ca(m)pum dicitur in Luirana, et est pertice octo et tabule .XX. et pedes .VIII.: a mane et a meridie via, a sero Ioh(ann)is de Maza, a munte | hominum de Vertemate. § .VI. ca(m)pum ad Novellos sive in Barono, et est pertice .IIIIor. et tabule octo: a mane via, a sero et a (mun)t(e) via; intus quam est pertica una de illa | que fuit de Blanco. § .VII. ca(m)pum in Barono, et est pertice .V. et tabule .XV.: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a sero strata, a meridie via. § .VIII. ca(m)pum in Barono, et est pertice .IIIIor. et | tabule .XVI. et pex .I.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. ca(m)pum in Planello de Monte, et est pertice .IIIIor. et tabule .VIII.: a mane et a munte huius terre, et in parte a mane | heredum condam Cayroli, a meridie et a sero via. § .X. ca(m)pum ad Carpanum, et est pertice quinque et tabule octo et pedes .X.: a munte ecl(es)ie de Soco, ab aliis partibus huius terre. § .XI. est | vinea, et dicitur in Saxo, et est pertice .VIII. et tabule .IIIIor.: a mane riale, a meridie huius, a sero et a (mun)t(e) via. § .XII. ca(m)pum in Amizone, et est pertice quinque et tabule .III. et pedes .VIII.: a mane | et a meridie et a (mun)t(e) huius terre, a sero via. § .XIII. ca(m)pum est vinea pradiva, et dicitur in Boso, et est pertice ^(s) quatuor et tabule quinque et pedes .III. et medius: a mane et a meridie via et in parte | Ioh(ann)is de Maza, a sero huius et in parte Ioh(ann)is de Maza, a munte huius et in parte via, et in parte a mane huius terre. § .XIII. ca(m)pum ad Pessinam de Strata, et est tabule .XII. et pedes .III.: | a mane strata, a meridie via, a sero Girardi Panzani, a munte huius terre. § .XV. est sedimen in quo habitat, cum hedeficiis et cum quodam clauseto simul sese tenente, | et est tabule .XXIII. et media: a mane et a meridie via, a sero et a munte huius. Soma est pertic(e) .LXXV. et tabul(e) .VIII. et pedes .VIII. et medius.

§ Hec sunt prata et guasta et buscha et paschua q(ue) tenet suprascriptus Ioh(ann)es. In primis guastum et pratum unum, et dicitur apud Montem, et est pertice due, de quo est pratum tabule .XVIII.: | a mane strata, a meridie via, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § Secundum ad Montem, et est tabule .XXX. et media buschi, cui est undique huius terre. § Tercium ibidem, et est brugarium cum buschonibus, | et est tabule .XXVIII. et pedes .III.: a mane Vite de Vitanis, a meridie Ioh(ann)is de Maza, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. pratum in Coaza, et est tabule .XV.: a sero via, ab aliis | partibus huius terre. § .V. guastum in Marino, et est tabule .XLIII. et pedes .II., cui est undique huius terre. § .VI. guastum in Salsa, et est pertice .III. et tabule .IIIIor., cui est undique huius | terre. § .VII. guastum dicitur ad Rovoredum, et est pertice .III. et tabule .IIIIor. pro sua parte de perticis .VIII. guasti, cui toti est a mane illorum de Fino in parte, et undique huius terre. | § Octavum pratum dicitur ad Pratum de la Rovore, et est pertice tres et tabule .XX., cui est undique huius terre. § .VIII. guastum dicitur in Bezo, cum quadam clavi, et est pertice novem | et tabule .VII. et media, cui est undique huius terre. § .X. pratum est in Polegio, et est pertice .IIIIor. et tabule .X. et media, cui est undique huius terre preter a munte q(uod) est in parte Girardi Panzani et | B[ov]jeti de Cayrolo. § .XI. guastum in Rusperega, pertice due et tabule .XXII. et media: huius huius terre. § .XII. guastum ibidem, et est pertice .II. et tabule .XI. et media, cui est undique | h[uius] terre. § .XIII. est pratum ad Cayrolam, et est pertice .IIIIor. et tabule .XXII.: a mane et a meridie huius terre, a sero et a munte elemosine co(mun)is de Socho et in parte Gregorii de Bono et Paganini de Guilielmo et Ottobelli et huius terre. § .XIIII. est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XXVI.: undique est huius terre. § .XV. est pertica una et tabule .XIII. et media pro sua quarta parte de | pertic(is) .VI. et tabul(is) .VI. guasti ad Casarinam: a mane et a meridie co(mun)is de Bulgari, a sero et a munte huius terre. § .XVI. est buschum ad Lavazeum, et est pertice .IIIIor. et tabule .XI.: a munte flumen | Sevisi, ab aliis partibus huius terre. § .XVII. est buschum ibidem: a mane tenet Leonardus de Montexello et in parte huius terre, a meridie et a sero huius, a munte flumen Sevisi; et est pertice .IIIIor. | et tabule ^(t) quatuor. § .XVIII. est buschum in Fontanino, et est pertice .XV. et tabule .XXI. et media, cui est undique huius terre. § .XVIII. est guastum, et dicitur in Frascayrola, et est | pertice .II. et tabule .IIIIor. et media, cui est undique huius terre; et fuit de illa de Blanco. Soma est pertic(e) .LXX. et tabul(e) .XI. et pedes .VII.

§ Ottobelus filius condam Marchixii de Socho tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur in Frascayrola, et est tabule .XXXIIIIor. et pedes .III.: a mane heredum | condam Cayroli, a sero et a munte huius, a meridie via. § Secundum dicitur ad Rotam, et est pertice .IIIIor. et tabule .XIIII. et pedes .III., cui est undique huius terre. § Tercium campum dicitur ad | Rovoredum, et est pertice tres et tabule .XVI.: a mane et a munte via, a meridie suprascripti Gayrardi et in parte huius terre, a

munte ^(u) Girardi Panzani. § .IIII. campum dicitur ad Nuxetam, et est pertice | sex et tabule .XVIII.: choeret undique huius terre. § .V. campum dicitur ad Montem, et est pertice due et tabule .XII.: a mane huius terre, ab aliis partibus via. § Sestum campum | dicitur ad Pessinam, et est pertice .IIIIor. et tabule .VIII.: a mane strata, a meridie et a (mun)t(e) ^(v), a sero huius terre, et in parte a sero Girardi Panzani. § .VII. campum ad Pessinam | sive Trasoranum, et est pertice quinque et tabule .XII. et media: a mane strata, a meridie et a sero illorum de Vertemate, a munte huius terre. § .VIII. campum est cum vitibus, et dicitur in | Saxo, et est pertice .V. et tabule .VIII.: a meridie via ^(w), ab aliis partibus huius terre. § .VIII. campum in Novate, et est pertica una et tabule .VI.: a mane via, ab aliis partibus | huius terre. § .X. est vinea, et dicitur in Arigono, et est pertice .V. et tabula .I.: choeret undique huius terre. § .XI. est sedimen in quo habitat, et est tabule .XXV. | et pedes .XI.: choeret a mane huius q(uod) tenet Perrolus de Blevio, a meridie huius, a sero huius q(uod) tenet Iacobus Capelus, a munte via. Soma est pertic(e) .XLI. et tabu|le duodecim et pedes .XI.

§ Hec sunt prata et guasta et buscha et pascua ipsius massaricii. In primis medietatem de prato uno quod dicitur ad Pozzolum, et est tabule .XXXIIII., cui est undique | huius terre; et fuit de illa de Blanco. § Secundum est medietas alterius prati, quod est tabule quinquaginta: a (mun)t(e) via, a sero Pagani et Gregorii, a meridie huius terre. | § Tercium est brugarium et dicitur ad Cayrolam, et est tabule .XXVIII.: a mane suprascripti massarii, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. brugarium ibidem, cui est undique huius, | et est tabule .XXXI. et media, et dicitur ad Pessinam de Cayrola. § .V. brugarium ad Cayrolam, et est tabule .XXXVII., cui est undique huius terre. § .VI. est tabule .IIII. et media unius | brugarii ad Piotum, quod est tabule .XXVIII. et media; et scriptum est Petro de Cayrolo. § .VII. brugarium ad Piodum, et est tabule .XVII. et media: undique huius terre. § .VIII. brugarium similiter | ad Piodum, et est tabule .XLV.: a (mun)t(e) riale, a sero et a meridie heredum condam Cayroli, a mane huius terre. § .X. est pratum, et dicitur ad Rium: a sero via, ab aliis partibus huius terre; et est tabule | .XVII. § .XI. est pratum ibidem, et est tabule .VIII. et media: undique huius terre. § .XII. est pratum ibidem, et est tabule .XIII. et media; undique est huius terre. § .XIII. est pertice .V. | et tabule .XVIII. guasti sive buschi in Luirana pro sua parte de perticis .XXXV. buschi : a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .XIIII. est gua|stum, et dicitur ad la Rotam, et est pertica una et tabule .XV.: a mane ^(x) strata, a meridie de Vertemate, a sero et a munte huius terre; et fuit ^(y) de illa de Blanco fuit ^(z). § .XV. est pertice .XII. et tabule .XVIII. | pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi, sive in Luirana, sive Petra Iurata: a mane strata, a meridie et a sero huius, a (mun)t(e) flumen Sevisi. Soma est pertic(e) .XXX. | et tabule .XVII. et media.

Marchixius filius condam Biemi de Carrobiolo tenet infrascriptas terras. In primis campum unum cum vitibus, et dicitur in Carpano, et est pertice quinque et tabule .XVI. et pe|des .IIIIor., cui est undique huius terre. § Secundum ca(m)pum dicitur ad

Pradellam, et est pertice .III. et tabule .XXI.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Tercium ca(m)pum, et dicitur | ad Plavam, et est tabule .XXVIII. et pedes .II.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. ca(m)pum, et dicitur in Montexello, sive in Zergiera, et est pertice .III. et tabule .VI.: a (mun)t(e) ^(aa), | ab aliis partibus huius terre. § .V. ca(m)pum, et dicitur ad Eccl(es)iam, et est pertice .VI. et tabule .VII. et pedes .VI., cui est undique huius terre. § .VI. ca(m)pum, et dicitur ad Ronchum de | Eccl(es)ia, et est pertice .VII. et tabule .V.: a mane et a meridie huius terre, et in parte a meridie heredum Cayroli et illorum de Bulgaro, a sero illorum de Bulgaro, a munte ecl(es)ie de Soco et in parte | huius terre, et est guastum tabule .XXVIII. § .VII. est vinea, et dicitur in Arzimolle, et est tabule .XXV.: a sero ecl(es)ie de Socho, ab aliis partibus huius terre. Soma est | pertice .XXVII. et tabule .X.

§ Hec sunt prata et guasta suprascripti massaricii. In primis guastum unum ad montem Sancti Abondii, et est pertice due: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a sero similiter, a meridie heredum | condam Cayroli. § Secundum pratum est ad Pradellam: a mane Vite de Vitaniis, ab aliis partibus huius terre: et est tabule .XVIII. § Tercium est buschus, et dicitur ad Mon|texelum, et est pertice .II. et tabule .VI.: a mane suprascripti Vite, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. pratum est ad Pratum de Eccl(es)ia, et est pertice due et tabule .X.: a (mun)t(e) co(mun)is de | Bulgaro, ab aliis partibus huius terre. § .V. pratum ad Eccl(es)iam, et est tabule .XX.: a meridie et a sero co(mun)is de Bulgaro, a sero ^(ab) et a (mun)t(e) huius terre. § .VI. est pertice .II. et tabule .V. | pro sua parte de perticis .VI. et tabulis .XV. guasti ad montem Sancti Abondii: a mane et a meridie rialle, a sero monasterii de Vertemate, a munte illorum de Fino. § .VII. est tercia parx tabul(arum) .XV. et pedes ^(ac) .VIII. pro tercia parte de tabulis .XLVII. guasti ad Pradellam: a mane est suprascripti Vite, ab aliis partibus huius terre. Soma est pertic(e) .XII. et tabul(e) .V. et pedes .VIII., (con)putatis tabulis .XXVII. que sunt scripture intus terras laboratas.

§ Gregorius ^(ad) filius condam Boni de Bononis de Socho tenet infrascriptas terras. In primis campum unum post Montem sive ad Monacham, et est pertice .IIIIor. et tabule .III. | et pedes .II.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § Secundum ca(m)pum in Martino Ferrario sive Brazale, et est pertice .VI. et tabule .II.: a meridie et a sero huius terre, a mane strata, | a munte Girardi Panzani et in parte via. § Tercium ca(m)pum in Monte Fraono, et est pertice .IIIIor. et tabule .V.: a mane strata, a meridie senterium, a sero Petri de Cayrola, a munte | huius terre. § .IIII. ca(m)pum ad senterium de Aroxio sive post Montem, et est pertice .IIIIor. et tabule .XIIIIor.: a mane Beltrami de Fosato, a meridie via, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § Quintum | ca(m)pum ad Pessinam, et est pertice .III. et tabule .XX.: a mane via, ab aliis partibus huius terre. § .VI. ca(m)pum ad Pradosos, et est pertice due et tabule .XXII.: a mane huius, a meridie | Petri de Cayrolo, a sero strata, a munte huius terre. § .VII. ca(m)pum ibidem, et est pertice tres et tabula .I., cui est undique huius terre. § .VIII.

ca(m)pum ad Pertusium, et est pertice .III. | et tabule .XVII.: a mane et a meridie huius terre, a sero et a (mun)t(e) via. § .VIII. ca(m)pum ad Novellam, et est pertice octo et tabule .VI.: a mane strata, a meridie huius terre et in parte illorum de | Vertemate, a sero et a munte huius terre. § .X. est vinea, et dicitur in Saxo, et est tabule .XXXIII.: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a meridie via, a sero Marchixii filii Biemi de | Carrobiolo. § .XI. est vinea in Novate, et est pertice .III. et tabule .XVI.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .XII. ca(m)pum ad Ecl(es)iam sive ad Ronchum de Arzimole, | et est pertice quinque et tabule .IIII. et media, de <quibus> est sua propria tabule .VI.: a mane via, a meridie accessium, a sero huius terre et in parte Ioh(ann)is de Maza, a (mun)t(e) huius terre. § Ca(m)pum | .XIII. dicitur in Arigono, et est pertice .III. et tabule .VIII. et pedes .III.: a mane, a meridie et a sero et a (mun)t(e) huius terre. § .XIII. est vinea in eodem Arigono, et est tabule .XLVI. et media: | a mane et a (mun)t(e) via, a meridie et a sero huius terre. § .XV. ca(m)pum ad Mondelum, et est pertice .VIII. et tabule .XVII.: a munte heredum condam Cayroli, ab aliis partibus huius terre. § Ca(m)pum | .XVI. dicitur ad Longoiram de Mondello, et est pertice due et tabule .VIII. et pedes .II.: a (mun)t(e) in parte heredum condam Cayroli, ab aliis omnibus partibus huius terre. § .XVII. est hortum sive ca(m)pelum cum muris derupatis et est tabule .XVI. et pedes .IIII., et dicitur ad Domum de Vulpe: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a meridie via, a sero huius et in parte | Girardi Panzani. § .XVIII. campum, et dicitur in Cergiera, et est pertice .II. et tabule .III.: ab omnibus partibus huius terre. Soma est partic(e) .LXVIII. et tabul(e) .XVIII. et pedes .XI.

§ Hec sunt prata et pascua superscripti masaricii. In primis buschum ad Vallem de Mondello: a meridie riale, ab aliis partibus huius terre, et est tabule .XXXVII. et media. § Secundum | guastum ad Pessinam de Cayrola, et est tabule .XXVI.: cui est undique huius terre. § Tercium est tertia pars de prato uno quod est pertice .II. et tabule .II. et tabule ^(ae) .VIII., et | dicitur ad Pradellam, cui est undique huius terre. § .IIII. est pertice .VII. pro indiviso pro sua porcione ^(af) de perticis .XXXV. buschi in Luirana: a sero illorum de Vertemate et de | Fino, ab aliis partibus huius terre. § .V. est medietas unius guasti, et dicitur in Frascayrola, et ^(ag) est pertice due et tabule .XVII., cui est undique huius terre preter | a mane q(uod) est superscripti Ottobelli de Marchixio et Zaroni de Castello; et alia medietas est Marchixii de Carrobiolo, et fuit de illa de Blanco. § .VI. est pertice | .XVII. buschi pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi, et dicitur in Luirana sive Petra Iurata: a mane strata, a meridie et a sero huius monasterii, a munte flumen Sevisi. | Soma est partic(e) .XXVIII. et tabul(e) .XVII. et pedes .IIIIor.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes superscriptas et infrascriptas terras vidi et mensuravi et raxonavi et inbreviavi, | et postea superscripto die dominico omnes eas presentibus superscriptis testibus et infrascriptis legi, et ideo eas in formam publicam redigi et scripsi et autenticavi.

Anselmus filius Amici de Castello tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur in Vineate sive ad Puteum Pratum, et est pertice .IIIIor. et tabule | .VIII. : a sero Gregorii de Bovo, ab aliis partibus huius terre. § Secundum campum ibidem, et est pertice .VI. et tabule .XVIII. : a mane et in parte suprascripti Gregorii, a meridie suprascripti | Gregorii, et in parte a meridie et a sero et a munte huius terre; intus quam sunt ^(ah) tabule .X. de illa que fuit Blanci de Pissina. § Secundum ca(m)pum dicitur ad Unizia|rium (?): a mane buschum huius, ab aliis partibus huius terre; et est tabule .XLVI. et pedes .VIII. § Tercium est vinea, et dicitur in Bezo, et est pertice tres | et tabule .XVI. : a mane via, a meridie Girardi Panzani et in parte huius terre, a sero et a munte huius terre. § Quartum ca(m)pum dicitur in Vineola, et est tabule .XVII. et pedes .III. : | choeret a mane Girardi Panzani, a meridie via, a sero Io(hann)is de Maza de Cumis, a munte huius terre. § Quintum est ca(m)pus et vinea, et dicitur in eadem Vineola: a mane strata ^(ai) | et suprascripti Io(hann)is de Maza, a meridie suprascripti Girardi in parte et in parte suprascripti Io(hann)is et in parte via, a sero via, a munte huius terre; et est pertice novem et tabule .XVII. et pedes .II. et medius. § Sestum ca(m)pum et dicitur in Finasca, et est pertice .IIIIor. et tabule .XIII. et pedes .VIII. : a mane et a munte huius terre, a sero et a meridie via. § .VII. est campus, et dicitur similiter in Finasca ^(aj), | et est tabule .XLVIII. et pedes .III. : a mane illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. ca(m)pum similiter in Finasca, et est tabule .XXXII. et pedes .III. et medius: a mane | et a meridie huius terre, a sero eccl(es)ie de Soco, a munte via. § .VIII. ca(m)pum, dicitur in Barono, et est pertice .IIIIor. et tabule .XXI. et pedes .X. : a mane et a sero et a (mun)t(e) huius, a meridie via. | § .X. ca(m)pum dicitur in Barono, et est pertice .II. et tabule .X. et pedes .X. : a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .XI. ca(m)pum cum novelis, et solebat <esse> buschus aut silva, et dicitur in Frasca|yrola, et est pertice due et pedes .VIII. : a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .XII. ca(m)pum dicitur ad la Rocam, et est pertice .III. et tabule .XIII. et pedes .VIII., de qua fuit de illa de Blanco pertice .II. et tabule .III. ^(ak): a mane monasterii de | Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. ca(m)pum post Montem, et est pertice .II. : a mane Gregorii de Bovo, a meridie et a sero huius, a munte via. § .XIII. ca(m)pum in Planolio | de Monte ^(al), et est tabule .XXVIII. : a meridie Petri de Cayrolo, ab aliis partibus huius terre; et fuit de illa de Blanco. § .XV. est vinea cum era ante [.....] | cum sedimine eius, et est pertice tres et tabule .XXIII. et media: a mane et a sero et a (mun)t(e) fosatum castris, a meridie sedimen huius terre. § .XVI. est sedimen cum edifiitiis [in quo] | habitat, et est tabule .XXIII. : a sero via, ab aliis partibus huius terre. Soma est pertic(e) .LXI. et tabule .II. et pedes .II.

Hec sunt prata et guasta suprascripti massaricii. In primis pratum unum in prato de la Rovole de Puteo, et est pertice .XII. : a meridie et a mane via, ab aliis partibus huius | terre. § Ibidem cum eo tenente aliud guastum, et est tabule .VI. § Tercium guastum dicitur in Marino, et est pertice .III. et tabule .XIII. : a sero via, ab aliis partibus

huius | terre. § Quartum guastum dicitur in Salsa, et est pertice .III. et tabule .XVII. et media: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .V. est pertica .I. et tabule .XII. [pro in]diviso unius guasti q(uod) est pertic(e) .VIII., et dicitur ad Rovoredum: a mane illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre. § .VI. est guastum et dicitur ad Salsam, et est pertica | una et tabule .X. et media: ab omnibus partibus huius terre. § .VII. guastum dicitur in Rusperega, et est pertice due et tabule .XV.: a meridie Vite de Vitannis, ab aliis partibus huius terre. | § .VIII. guastum ibidem, et est pertice .II. et tabule .VIII.: a sero heredis quondam Cayroli, a munte et a mane huius terre, a meridie similiter in parte et in parte Vite. § .VIII. est | quarta parx de perticis .VI. et tabulis .VI. guasti ad Cassarinam: a mane co(mun)is de Bulgaro, a meridie riale, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § .X. est buschum, et dicitur ad Lava|zeum, et est pertice tres et tabule .XVI.: a munte flumen Sevisi, ab aliis partibus huius terre. § .XI. buschum in Planello de Luirana, et est pertice .IIIor. et tabule .VIII.: | undique huius terre. § .XII. est buschum in Valle de Luirana, et est pertice .IIIor. et media: undique huius terre. Soma est pertic(e) .XLI. et tabul(e) .XV.

§ Ioh(ann)es filius condam Rugerii de Blevio tenet infrascriptas terras. In primis ca(m)pum unum ad Piodum, et est pertice due et tabule .XIIII.: a mane et a munte huius terre, a meridie | riale, a sero Ottobeli de Marchixio; et fuit de illa de Blanco. § Secundum ca(m)pum dicitur in Malieto, et est pertice .VII. et tabule .XXI.: a mane via et in parte huius, a meridie huius, | a sero via et in parte huius, a munte via. § Tercium ca(m)pum ad Morum, et est tabule .XXIIII.: ab omnibus partibus huius terre. § .IIII. ca(m)pum in Bezo, et est pertice due et tabule .VII. et media: | a mane via, ab aliis partibus huius terre. § .V. ca(m)pum in Barono, et est pertice due et tabule .VII. et pedes .IIII.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § Ca(m)pum sestum dicitur in Frasca|riola, et solebat esse buschum sive silva, et est tabule .XXVIII. et media: undique huius terre. § .VII. ca(m)pum ad Monacam, et est pertice octo et tabule .VI. et pedes .II.: | a mane huius terre, ab aliis partibus via. § .VIII. ca(m)pum ultra stratam, et est pertice .IIIor. et tabule .XVIII. et pedes .II.: a mane et a munte canonicorum de Cumis, a meridie | et a sero via. § .X. ca(m)pum similiter ultra stratam, et est pertice .III. et tabule .XXII.: a mane suprascriptorum canonicorum, a meridie illorum de Vertemate, a sero strata, a munte huius terre. § .XI. | ca(m)pum in Monte Fraono, et est pertice .V. et tabule .III.: a mane via, a meridie et a munte huius terre, a sero Gayrardi de Socho et Petroli de Cayrolo. § .XII. ca(m)pum dicitur | in Saxo, et est pertice .III. et tabule .XVIII. et media: a meridie ^(am) via, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. est vinea, et dicitur in Saxo, et est pertice .III.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. | § .XIIII. ca(m)pum, et dicitur in Novate, et est pertice .II. et tabule .X. et media: a mane et a sero huius, a munte ^(an) via, a meridie ecl(es)ie de Soco. § .XV. ca(m)pum, et dicitur ad Planam, et est pertice | .III. et tabule .XII.: a mane et a meridie et a munte huius terre, a sero ecl(es)ie ^(ao) de Socho et in parte filiorum condam Ar-

noldi de Carrobiolo et in parte Marchixii de Biemo. § .XVI. | ca(m)pum dicitur in Arzinolle, et est tabule .XLV. et pedes .V.: a mane et a sero et a munte huius ecl(es)ie, a meridie ecl(es)ie de Soco. § .XVII. est sedimen unum in quo | habitat, cum hedificiis et cum clauso uno, et est pertice .II. et tabule .VIII. et media: a mane huius terre q(uod) tenet Zanonus de Castello et in parte via, a meridie huius terre | q(uod) tenent Vasalus et Perrus, a sero huius terre, a munte via. Soma est pertic(e) .LVII. et tabul(e) .VI. et pedes .X.

§ Hec sunt prata et guasta ipsius massaricii. In primis buschum unum ad Montem, et est pertice .IIII. et tabule .III.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Secundum guastum in Salsa, | et est pertice .III. et tabule .III., cui est undique huius terre. § Tercium est pratum in Polegio, et est tabule .XXVI.: a munte riale, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. est guastum | in Rusperega, et est tabule .XXXIIII. et pedes .VIII.: undique huius terre. § .V. guastum in Rusperega sive Puregio, et est pertice .V. et tabule .XX.: a sero via, a munte riale, | ab aliis partibus huius terre. § .VI. est pratum ad Cayrolam, et est tabule .XVIII.: a sero suprascripti Ottobelli, ab aliis partibus huius terre. § .VII. est brugum, et dicitur ad Cayrolum, et est tabule | .XXXVII. et pedes .VIII., cui est undique huius terre. § .VIII. est medium pratum et medium zerbum ad Pessinam de Cayrola, et est tabule .XII. et media, cui est undique huius terre. § .VIII. | est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XVII.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .X. est pratum ibidem, et est tabule .XIII. et media, cui est undique huius terre. § .XI. est medietas de | perticis .VII. buschi q(uod) dicitur in Luirana pro sua parte de perticis .XXXV. buschi: choeret a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .XII. est medietas de guasto | uno quod dicitur in Frascayrola, q(uod) est pertice due et tabule .XVII. et media, cui est undique huius terre; et fuit de illa de Blanco. § .XIII. est buschum, et dicitur in Luirana sive | Petra Iurata, et est pertice .XII., cui est undique huius terre. § .XIII. est pertice .VIII. et tabule .XII. buschi pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi in Luirana sive Petra | Iurata: a mane via, a meridie et a sero huius, a (mun)t(e) flumen Sevisi. § .XV. est tabule .VIII. et pedes .IIII. pro sesta parte de perticis .II et tabulis .VIII. prati quod dicitur ad Pra|tellam Co(mun)em. Soma est pertic(e) .XLV. et tabule .XI. et media.

§ Paganus filius condam Guilielmi de Cayrolo tenet infrascriptas terras. In primis campum unum, et dicitur ad Roncacium de Cayrola, et est pertice .IIII. et tabule .XI., cum | aliquanto prati q(uod) est in circuitu: a mane et ab aliis partibus huius terre preter a sero q(uod) est via. § Secundum ca(m)pum dicitur in Barono, et est pertice .III. et tabule .VI. | et pedes .VII.: undique huius terre. § Tercium ca(m)pum dicitur in Baricoa, et est pertice .III. et tabule .VIII.: a mane via, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. ca(m)pum ad Novellam, | et est pertice due et tabule .XX.: a mane huius terre et in parte illorum de Vertemate, a meridie riale, a sero Vite de Vitanis, a (mun)t(e) huius terre. § .V. est ca(m)pum et vinea, et dicitur in | Saxo, et est pertice .IIIIor. et tabule

.V. et ^(ap) pedes .X.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .VI. ca(m)pum dicitur in Carrobiolo, et est pertice due et tabule .II.: a mane huius | terre, a meridie riale, a sero et a (mun)t(e) via. § .VII. est vinea, et dicitur in Mallieto, et est tabule .XX. et pedes .II.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est tabule .II. | ca(m)pi, et dicitur in Saxo; a mane et a meridie huius, a munte similiter, a sero superscripti Pagani; de quibus tabulis duabus dat fictum den(arios) .IIII. annuatim ipsi monasterio. § .VIII. est sedimen in | quo habitat seu q(uod) tenet, et est vel esse debet ^(aq) tabule .XVIII. et pedes .II. pro tertia parte de tabulis .LVII. et media q(uod) est sedimen suum et fratrum, cui est | a mane et a (mun)t(e) via et in parte huius monaster(ii) q(uod) tenet Perus, a sero huius, a meridie huius q(uod) tenent Iacobus Capellus et Iacobus de Marchixio de Mondello. Soma | est pertic(e) .XXI. et tabul(e) .XXIII. et pedes .VIII.

§ Hec sunt prata et guasta ipsius massaricii. In primis buschum, et dicitur ad Montem, et est tabule .XXI. et media, cui est undique huius. § Secundum est pratum, et dicitur ad Cayrolam, | et est tabule .XVI. et pedes .II.: undique huius terre. § Terciam partem unius brugarii q(uod) est tabule .XXVII., et dicitur ad Cayrolam: a (mun)t(e) via, ab aliis partibus huius terre. § Item | terciam partem unius guasti q(uod) est pertice .IIIIor. et tabule .XVII.: a sero et a (mun)t(e) huius terre et heredum condam Cayroli. § Item pratum unum, et dicitur ad | Pontexellum de Eccl(es)ia, et est | tabula una et media: a mane via, ab aliis partibus huius terre. § Item pertica una et tabule .XIII. et pedes .IIII. pro sua parte de perticis .XXXV. buschi in Luirana: a mane illorum de ^(ar) | Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius monasterii. § Item pertice .III. et tabule .XXI. pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi ap(ud) Luiranam sive Petra Iurata: | a mane strata, a meridie et a sero huius terre, a (mun)t(e) flumen Sevisi. Soma est pertic(e) .VIII. et pedes .VI.

§ Gayrardus filius condam Ioh(ann)is de Cayrolo tenet infrascriptas terras. In primis ca(m)pum unum, et dicitur in Vineate, et est pertice .III. et tabule .XI. et pedes .VIII.: a mane | et a munte huius terre, a meridie via, a sero ecl(es)ie de Socho; intus quam sunt tabule .VIII. de illa q(ue) fuit de Blanco. § Secundum ca(m)pum dicitur similiter in Vineate, et est | pertice .III. et tabule .XVIII. et pedes .VIII.: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a meridie via, a sero Boveti de Cayrolo et in parte huius terre. § Tercium ca(m)pum ad la Rotam: a mane | et a sero et a (mun)t(e) huius terre, a meridie monasterii de Vertemate; et est tabule .XXII. § .IIII. ca(m)pum in Saxo, et est pertice .IIIIor. et tabula una et media: a (mun)t(e) via, ab aliis partibus huius | terre. § .V. ca(m)pum dicitur in Arzimolle, et est pertice .III. et tabula .I., cui est undique huius terre preter a mane q(uod) est in parte Bovi. § .VI. ca(m)pum dicitur in Arzimolle, et | est pertice due et tabule .XIII.: a mane et a sero huius, a meridie Bovi de Cayrolo ^(as), a munte Pagani de Cayrolo. § .VII. ca(m)pum ibidem, et est pertice .III. et tabule .XIII. | et media: a meridie Pagani de Cayrolo, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est vinea, et dicitur in Malieto, et est tabule .XVII. et pex .I., cui est undique huius terre. |

§ .VIII. est sedimen in quo habitat, et est tabule .XVIII. et pedes .II. pro tertia parte de tabulis .LVII. et media sediminis cum hedificiis cui est a mane via, ab aliis partibus | huius terre. Soma est pertic(e) .XXII. et tabul(e) .XXII. et pedes .VII.

§ Hec sunt prata et guasta ipsius massaritii. In primis buschum unum ad Montem, et est tabule .XXI. et media, cui est undique huius terre. § Secundum est medietas de prato | uno q(uod) dicitur ad Cayrolam, q(uod) est tabule .XI., cui est undique huius terre. § .III. est medietas de alio prato q(uod) est tabule .XXV. et dicitur ad Cayrolam, cui est undique huius | terre. § .IIII. est tertia par(x) de tabulis .XXVII. brugarii, et dicitur ad Cayrolam: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .V. est tertia parx unius guasti q(uod) est pertice | .IIIIor. et tabule .XVII.: a sero via ^(at), a meridie heredum Cayroli in parte, ab aliis partibus huius terre. § .VI. est tertia par(x) de perticis .IIII. et tabulis .XVI. buschi in Luirana | pro sua parte de perticis .XXXV. buschi de Luirana: a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .VII. est guastum in Plano de la Nuce, et est pertice | .III. et media: a meridie tenent Zanolus et Zanolus de Castello, ab aliis partibus huius terre; intus quam habent par(x) Petrus et Iacobus de Cayrolo et Bovus et Paganus. § .VIII. est pertice .III. | et tabule .XXI. buschi pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi in Luirana sive Petra Iurata: a mane via, ab aliis partibus huius, preter a (mun)t(e) q(uod) est flumen Sevisi. Soma est pertic(e) | .XII. et tabul(e) .XV.

(ST) Ego Albertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio ^(au) omnes suprascriptas et infrascriptas terras vidi et mensuravi et inbreviaui et | postea ^(av) eas omnes, presentibus suprascriptis testibus, coram suprascriptis omnibus masariis legi et ideo ex eorum voluntate eas in formam publicam redigi et scripsi et autenticavi.

§ Petrus filius Ioh(ann)is Fugacie tenet infrascriptas terras. In primis <campum>, et dicitur ad Ronchum, et est pertice .III. et tabule .XVIII. et pedes .IIII.: choeret a mane et a meridie via, a sero heredum Cayroli | et in parte Vite de Vitanis et in parte huius terre, a munte huius terre. § Secundum ca(m)pum in Vineate, et est tabule .XI. et pedes .VIII.: a mane suprascripti Boveti, a meridie huius, a sero ecl(es)ie de Soco, | a (mun)t(e) suprascripti Ottobelli. § .III. ca(m)pum dicitur in Vineola, et est pertice .V. et pedes .IIII.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. ca(m)pum ad Novellos sive ad Baronum, et est | pertice .IIIIor.: a meridie et ^(aw) a mane huius terre, a sero illorum de Fino, a munte via. § .V. ca(m)pum in Barono, et est pertice .IIII. et tabule .XVII.: undique est huius terre. § .VI. ca(m)pum | ad Modi[um], et est pertice .II. et pedes .X. et medius: a mane et a meridie via, a sero et a munte huius terre. § .VII. ca(m)pum et vinea, et dicitur in Saxo, et est pertice .IIII. et tabule .XII. et pedes .VII.: | choeret ei a mane et a sero et a (mun)t(e) huius terre, a meridie via. § .VIII. ca(m)pum in Amizono, et est pertice .IIII. et tabule .XVI.: a munte ^(ax) via, ab aliis partibus huius | terre. § .VIII. ca(m)pum ad Pozolum, et est tabule .XXXIII. et media: a mane et a (mun)t(e) via, a meridie puteum co(mun)is, a sero huius terre. § .X.

ca(m)pellum ibidem, et est tabule .VII. et pe|des .X.: undique huius terre, et fuit de illa de Blanco. § .XI. est sedimen cum clauso in quo habitat, et est pertica una et tabule .XIII., cui coheret a mane | huius terre q(uod) tenet Vassalus, a meridie huius q(uod) tenent Paganus et Bovetus, a sero et a (mun)t(e) huius terre. Soma est pertic(e) .XXXII. et tabul(e) .XIII. et pex .I. et medius.

§ Hec <sunt> prata et guasta suprascripti massaricii. In primis buschum unum ad Montem, q(uod) est pertice .IIII. et tabule .XXIII.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Secundum | est pertica una et tabule .XIII. de ^(ay) guasto uno q(uod) est pertice .VIII., et dicitur ad Rovoredum: a mane illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre; et est co(mun)e sui et Vasalli. | § .III. dicitur in Cerayrolo, et est pratum, et est tabule .XXIII^{ior}. et pedes .VIII.: a mane strata, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. est pratum in Paude, et est pertice | tres et tabule .XVII. et media, cui est undique huius terre. § .V. est guastum, et dicitur in Rusperega, et est pertica .I.: a sero suprascripti Vite, ab aliis partibus huius terre. § .VI. est [pratum] | ad Pozolum, et est tabule .VIII.: undique huius terre; et fuit de illa de Blanco. § .VII. est pratum ad Rium, et est tabule .XXX. et pedes .VIII.; et fuit de illa <de> Blanco; | undique huius terre. § .VIII. est guastum, et dicitur in Frascayrola, et est tabule .XV. et pedes .III.: undique huius terre: et <est> co(mun)e sui et Vassalli. § .VIII. est guastum | ad Modium, et est tabule .XIII.: a mane via, a munte Gayrardi, a meridie et a sero huius terre. § .X. est ^(az) guastum ad Planum de la Nuce, et est pertice .V. et tabule .XVI. | et media: a mane et a meridie huius terre, a sero Pagani de Cayrolo, a munte Girardi de Pissina, via tamen mediante; et est per med(ietatem) sua et alia med(ietas) Vasali. § .XI. est bu|schum in Costa de Luirana, et est pertice quinque et tabule .X.: choeret undique huius terre; et est per med(ietatem) suum et aliam suprascripti Vasali. Soma est pertic(e) .XXIII. et tabul(e) .VII. et media, | (con)putata illa parte q(uam) habet in massaricio Vasalli.

§ Zanonus filius condam Guidonis de Castello tenet infrascriptas terras. In primis campum unum et dicitur ad Ronchum, et est pertice quinque et tabule .III.: a mane via | et in parte Petri de Cayrolo, a meridie et a sero huius terre, a munte huius ^(ba). § Secundum ca(m)pum in Vineate, et est pertice quinque et pedes .VIII.: a meridie via, ab aliis partibus | huius terre; intus quam sunt tabule .XXX. de illa que fuit de Blanco. § .III. ca(m)pum similiter in Vineate, et est pertice .II. et tabule .III.: undique huius terre. § .IIII. est vi|nea et dicitur in Vineola, et est pertice due et tabule .VII. et pedes .III^{ior}.: undique huius terre. § .V. est ca(m)p^{us} ^(bb) in ^(bc) Finasca, pertice tres et tabule .VI. et pedes .VIII.: | a mane illorum de Fino, a munte similiter, a meridie via, a sero huius terre. § .VI. iterum in Finasca, et est pertice .III. et tabula .I.: a mane et a meridie via, a sero illorum de Fino, | a munte huius terre et in parte illorum de Fino et in parte Zanebeli de Mazio. § .VII. ca(m)pum dicitur ad Novellos sive Finasca, et est pertice due et tabule .V. et media, a mane et a sero illorum | de Fino, a meridie via, a

munte huius et in parte illorum de Fino. § Octavum ca(m)pum dicitur in Luirana, et est pertice .IIIIor. et tabule .XV.: a mane Girardi de Pissina, a meridie huius | terre et in parte Pagani de Soco, a sero ^(bd) Girardi de la Porta, a munte huius terre, et fuit de masaricio Zanol de Castello. § .VIII. ca(m)pum dicitur ad Ca(m)pum de la Nuce | sive in Barono, et est pertice quinque et tabule .VIII. intus quam est pertica una de illa que fuit de Blanco: a mane illorum de Fino et in parte huius, a meridie Zanol de Ca|stello, a sero huius et in parte ecc(es)ie de Soco, a (mun)t(e) via. § .X. dicitur in Milliario, et est tabule .XXXV. et media: a mane * * * ^(be). § .XI. ca(m)pum dicitur | ad Baronum, et est pertice .IIIIor. et tabula una: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .XII. dicitur post Montem et fuit de Blanco, et est tabule .VI.: a mane Ioh(ann)is de Maza, | a meridie similiter, a sero Gregorii de Soco, a (mun)t(e) huius terre mediante via. § .XIII. ca(m)pum in Baracoa, et est pertice due et tabule .XI. et media: a mane via, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. | ca(m)pum dicitur in Zergia-ria, et est tabule .XXXIII., cui est undique huius terre. § .XV. est vinea et dicitur in Arigono, et est pertice .IIIIor. et tabule .XIII., cui est undique huius | terre. § .XVI. est sedimen in quo habitat, et dicitur in Castello, et est tabule .XVIII.: a mane et a (mun)t(e) via et a meridie accessio, a sero huius q(uod) tenet Ioh(ann)es de Blevio. Soma est | pertic(e) .XLVIII. et tabul(e) .II. et pedes .III.

§ Hec sunt guasta et prata suprascripti massaricii. In primis buschum unum ad Montem, et est tabule .XX.: a sero Gregorii, ab aliis partibus huius terre, et a (mun)t(e) est Zanol de | Castello. § Secundum guastum in Marino sive Salsa, et est pertice tres et tabule .XVIII.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .III. est pertica .I. et tabule .XIII. de | guasto uno q(uod) dicitur ad Rovoredum, et est pertice octo: a mane illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre. § .IIII. est guastum et dicitur in Salsa, et est tabule .XXXVIII. | et pedes .III., cui est undique huius terre. § .V. pratum est ad Rovolem, et est pertice novem et tabule .VI., cui est undique huius terre. § .VI. guastum dicitur in Bezo | et pertice .III. et tabule .XVI. est, cui est undique huius terre. § .VII. guastum in Rusperega, et est pertice due et tabule .XV., cui est undique huius terre. § .VIII. ibidem, | et est pertice due: choeret undique huius terre. § .VIII. est quarta pars unius guasti, q(uod) est pertice .VI. et tabule .VI., et dicitur ad Casarinam: a mane co(mun)is de Bulgaro, a meridie | riale, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § .X. buschum dicitur ad Lavazeum, et est pertice .IIII. et tabule .IIII.: a mane et a meridie huius terre, a sero illorum de Fino, a (mun)t(e) flumen Sevisi. § .XI. buschum | ad Costam de Luirana, et est pertice .V. et tabule .X.: a sero illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre. § .XII. guastum in Frascayrola, et est tabule .XVIII. et media: a mane Zanol | de Castello, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. est pratum in Cerayrolo, et est pertice due et tabule .X.: a mane strata, ab aliis partibus huius monasterii. Soma est pertic(e) .XXXVIII. et tabule .XVII. et pedes .VIII.; q(ue) guasta et prata et buscha sunt co(mun)ia sui et Petri fratris sui.

§ Perrolus filius Rogerii de Blevio tenet infrascriptas terras. In primis ca(m)pum unum, et dicitur in Vineate, et est pertice quinque et tabule .XII. et media: a mane ecl(es)ie | de Soco et in parte Boveti, ab aliis partibus huius terre. § Secundum ca(m)pum ad Piodum, et est pertice .IIII. et tabule .VIII. et media, intus quam est tabule .XII. et media cerbi: a mane via, | a meridie riale de Piodo, a sero huius, a (mun)t(e) Iacobi de Cayrolo. § .III. ca(m)pum ad Marronum sive ad Baronum prope stratam, et est pertice due et tabule .XV. et media: a mane et a (mun)t(e) | huius, a meridie ecl(es)ie de Soco a strata. § .IIII. est vinea et ca(m)pus in Barono, et est pertice .IIII. et tabule .II. et media: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § .V. ca(m)pum in | Frascayrola, et est pertice .IIII. et tabule .VII.: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a sero et a meridie via. § .VI. ca(m)pum post Montem, et est pertice .V. et tabule .XVII.: a mane illorum de | Fosato, a meridie et a sero huius, a munte via. § .VII. ad Montem seu post Montem, et est tabule .XLIII.: a mane et a meridie via, a sero Petri de Cayrolo et in parte | huius terre, a munte buschus huius terre. § .VIII. in Carrobiolo sive in Ronchaliolo, et est pertice due et tabule .IIII. et media: a mane via, a (mun)t(e) riale, | a sero huius terre. § .VIII. est vinea in Arigono, et est tabule .XXVIII.: choeret undique huius terre. § .X. ^(bt) est vinea et est pratum et ca(m)pus, et dicitur | in Boso, et est pertice due et tabule .V. et media: a mane et a meridie via, a (mun)t(e) et a sero huius terre. § .XI. est sedimen in quo habitat, et est tabule .XXV. | et pedes .IIII.: a mane et in parte huius q(uod) tenet Iacobus de Bregniano, a meridie huius, a sero huius quod tenet Ottobellus, a munte via. Soma est pertic(e) .XXXV. et tabul(e) .III. | et pedes quatuor.

§ Hec sunt prata et guasta suprascripti massaricii. In primis buschum, et dicitur ad Montem Inzocham, et est tabule .VI. et media, cui est undique huius terre. § Secundum | ibidem, et est pertice .III. et tabule .VI. buschi: undique huius terre. § .III. buschum ad Cayrolam: a meridie via, ab aliis partibus huius terre; et est tabule .XXXI. et media. § .IIII. | guastum ibidem, et est tabule .XII. et media: a mane et a (mun)t(e) via, ab aliis partibus huius terre. § .V. est tertia parx de prato uno q(uod) dicitur ad Pradellam, q(uod) est pertice .II. et tabule .VIII.: | choeret undique huius terre; et illa tertia parx est co(mun)is cum heredibus condam Cayroli. § .VI. est pertica .I. et tabule .XVIII. guasti in Luirana pro sua parte de perticis .XXXV.: | a sero illorum de Fino, ab aliis partibus huius terre. § .VII. est medietas unius guasti in Frascayrola q(uod) est pertice .II. et tabule .XVII. et media: undique huius terre. § .VIII. est quarta | parx de perticis .XVII. buschi in Luirana pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi de Luirana sive Petra Iurata. So(ma) ^(bs) est pertic(e) .XIII. et tabul(e) .XI. et pedes .XI.

Iacobus filius condam Tomaxii de Bregnano tenet infrascriptas terras. In primis ca(m)pum unum ad Pesinam ^(bh) sive ad Montem Fraonum sive in Miliario, | et est pertice .V. et tabule .XV.: a mane strata, ab aliis partibus huius terre mediante senterio. Secundum ca(m)pum ad Novellam, et est pertice octo et tabule .III.: a mane strata, |

ab aliis partibus huius terre. § .III. ca(m)pum ad la Crucem sive ad Novellam, et est pertice .III. et tabule .XXII. et media: a mane strata et in parte de Vertemate sive de Montexello, | a meridie suprascripti Vite, a sero de Vertemate et de Montexello, a (mun)t(e) huius terre; de qua est pertica .I. de illa que fuit de Blanco. § .IIII. in Carpano, et est pertice .III. et tabule .XVI., | cui est undique huius terre. § .V. vinea et ca(m)pus, et dicitur in Carobiolo, et est pertice .IIII. et tabule .II.: a mane, a meridie et a munte huius, a sero via. § .VI. ca(m)pum, | et dicitur ad Pradelam, et <est> tabule .XXXIII. et media: a mane et ab aliis partibus huius terre, a m(un)t(e) via. § .VII. ca(m)pum, et dicitur ad Eccl(es)iam, et est pertice .VII. et | tabule .VII.: a mane via, a meridie huius terre, a sero via et in parte huius terre, a munte huius terre et in parte via. § .VIII. ca(m)pum ibidem continens cum illo q(ui) scrip|tum fuit alia vice, et est pertice .V. et tabule .XVII.: a mane et a meridie huius terre, a sero via, a m(un)t(e) huius terre. § .VIII. ca(m)pum, et dicitur ad Rialle, | et est tabule .XXI.: a mane huius terre, a meridie et a sero via, a m(un)t(e) rialle. § .X. ca(m)pum, et dicitur ad Eccl(es)iam, et est pertice .II. et tabule .VII. et media: a mane | huius terre, a meridie et a sero huius terre, a m(un)t(e) via. § .XI. est vinea, et dicitur in Arigono, et est pertice .III. et tabule .VIII.: a mane via et in parte | huius terre, a meridie et a sero et a m(un)t(e) huius terre. § .XII. est sedimen unum, et est tabule .XXX.: a mane huius terre, a meridie similiter, a sero huius terre | q(uod) tenet Perrolus de Brivio, a m(un)t(e) via; de qua est quarta parx Pagani fratris sui. § .XIII. campum, et dicitur ad Eccl(es)iam sive Arzimole, | et est pertice .V. et tabule .XXII.: a mane et a mer(i)die via, a sero eccl(es)ie de Soco, a m(un)t(e) huius terre. Soma est pertic(e) .LII. et tabule .VI. et pedes | .VI.

§ Hec sunt guasta et prata. In primis guastum .I., et dicitur ad Pertusum, et est tabule .XVIII.: a mane et a meridie et a sero huius terre, a m(un)t(e) accessium. | § Secundum dicitur ad Montem, et <est> tabule .XVIII.: a mane et a meridie et a m(un)t(e) huius terre, a sero strata; et fuit de illa Blanchi de Pissina. | § .III. guastum, dicitur in Monte Sancti Abondii, et est pertice .IIII. et tabule .IIII. et pedes .V.: a mane huius terre, a meridie similiter, a sero et a m(un)t(e) | illorum de Fino. § .IIII. guastum ibidem, et est pertice .VIII. et tabula una: a mane huius terre, a meridie riale, a sero huius terre, a m(un)t(e) huius terre et in parte | heres Cayroli. § .V. est brugarium ad Cayrolam, et est tabule .XXII. et media: undique huius terre preter a sero q(uod) est via. § .VI. est pratum et guastum | ad Pissinam de Cayrola, et est tabule .XII.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § .VII. est pratum, et dicitur ad Rium, et est tabule .XI. et media: undique | est huius terre. § .VIII. pratum ad Rium, et est tabule .XXXV. et media: ab omnibus partibus huius terre, preter a mane q(uod) est via; et <fuit> de illa de Blanco. [§ .VIII. est] gua|stum in Carrobiollo, et est tabule .VII. et media: a mane et a (mun)t(e) via, a sero huius. § .X. est q(uod)dam buschum de Uniciis ad Rium: a (mun)t(e) riale, ab aliis partibus huius. | § .XI. similiter buschum de Uniciis ad Riale, et est tabule .VII.: a mane et a meridie huius, a (mun)t(e) rialle. § .XII. bu-

schum similiter ad Riale: a (mun)t(e) riale, ab aliis partibus huius, | et est tabule .XVI. § .XIII. pratum dicitur ad Pradellam ^(bi), et est tabule .XXXIII.: a sero via, a meridie illorum de Carrobiolo, a munte et a (mun)t(e) ^(bi) huius terre. § .XIII. est tercia parx unius prati q(uod) est pertice due et tabule .VIII., et dicitur ad Pradellam: undique huius terre; et est co(mun)is cum heredibus condam Cayroli. § .XV. est [guastum, et dicitur] | ad Ecl(es)iam, et est pertice .III. et tabule .X.: undique huius terre, preter a (mun)t(e) q(uod) est in parte Greccorum. § .XVI. est pratum, et dicitur ad Cucum, et est pertice due et tabule .XVIII.: | a mane et a (mun)t(e) huius, a sero similiter, a meridie co(mun)is de Bulgaro, et in parte a mane suprascripti co(mun)is. § .XVII. guastum ibidem, et est pertice due et tabule .XX.: a sero in parte illorum de Bulgaro, | ab aliis partibus huius terre. § .XVIII. guastum apud ecl(es)iam, et est tabule .IIIIor.: ab omnibus partibus huius terre. § .XVIII. est pertice .II. et tabule .XV. pro sua parte de perticis ^(bk) | .XXXV. buschi in Luirana: a sero illorum de Fino et de Vertemate, ab aliis partibus huius terre; de qua est Ioh(ann)is de Blevio tabule .XXI., et tabule .XXI. Pagani de Co|maxio. § .XX. est pertice .VI. et tabule .VIII. buschi pro sua parte de perticis .LXXXV. buschi in Luirana, sive petia vitata de qua est pertice .II. et tabule .III. Pagani: a mane via. | Soma est pertic(e) .XL. et tabul(e) .XX. et pedes .V.

(ST) ^(bi) Blancus filius condam Alghixii de Mondello de loco Socho tenet et laborat infrascriptas terras a Monasterio Feminino suprascripto et in|frascripto. In primis campum unum, et dicitur ad Navem, et est tabule decem, cui est a mane Gregorii de Bono, a meridie via, a sero et a munte huius monasterii. | § Secundum ca(m)pum dicitur ad Navem similiter, et est pertice due et tabule .XVII.: a mane et a munte huius terre, a meridie eccl(es)ie de Soco et heredum Cayroli, | a sero canonicorum de Fine. § Tercium campum ad Ronchum, et est pertice sex et tabule .XVIII., de qua fuit medietas de massaricio Iacobi de | Mondello: a meridie et a mane huius terre, a sero capitaneorum de Lucino et in parte huius terre, a munte heredum condam Cayroli et in parte huius terre. | § Quartum dicitur similiter ad Ronchum, et est pertice septem et tabule .XIII.: a mane huius terre et in parte capitaneorum de Lucino, et a meridie huius et in parte | suprascriptorum capitaneorum, a sero huius et in parte heredum condam suprascripti Cayroli, a munte suprascriptorum heredum. § Quintum ca(m)pum dicitur ad Mondellum, et est pertice .V. | et tabule .VIII.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Sestum est vinea, et dicitur ad Mondellum, et est pertice .VIII. et tabule .XI. et media: a mane | via, a meridie accessium, a sero et a munte huius terre. § Septimum ca(m)pum dicitur ad Mondellum, et est pertice tres et tabule ^(bm) .VIII.: ab omnibus | partibus huius terre. § Octavum ca(m)pum ad Mondellum, et est tabule .XXVII. et media: undique est huius terre. § .VIII. ca(m)pum similiter ad Mondellum, | et est tabule .XXV.: undique est huius terre. § .X. ca(m)pum et vinea, et dicitur ad Mondellum, et est pertice tres et tabule .XV. et media: a mane et a (mun)t(e) accessium, | a meridie et a sero huius terre. § .XI. ca(m)pum dicitur ad Puteum de Mondello, et est

tabule .X. et media: ab omnibus partibus huius terre. § (.XII.) ca(m)pum cum vitibus q(ui) sole|bat esse pratum, apud Mondelum, et est pertice due et pedes .VI.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. ca(m)pum dicitur in Arzimolle, et est pertice | due et tabule .XXII. et pedes .VIII., cui est ab omnibus partibus huius terre. § .XIII. ca(m)pum ad Lavazam sive in Arzimolle, et est pertica una et | tabule .XXII.: a mane et a meridie huius, a sero et a munte capitaneorum de Lucino; et fuit e(m)pta a suprascripto Blanco. § .XV. est vinea, et dicitur ad Lavazam, et est | pertice .III|or. et tabule .V. et pedes .VIII., et tabule .III. paudi, ibidem, cui est undique huius terre; de qua fuit e(m)pta pertica una a suprascripto Blanco. § .XVI. | est ^(bn) vinea et ca(m)pus, et dicitur in Arzimolle, et est pertice .VII.: a mane ecl(es)ie de Soco, a meridie via, a sero et a munte huius terre, et in parte a munte ecl(es)ie de Socho. | § .XVII. ca(m)pum in eodem Arzimolle, et est pertice .III. et tabule .XX.: a mane et a munte huius, a meridie Ioh(ann)is de Maza, a sero huius et in parte suprascripti Boveti; et fuit de illa | de Blanco. § .XVIII. est sedimen cum clauso in quo habitat, et est pertice due et tabule .XIII. et media: a mane huius q(uod) tenent filii condam Guilielmi de Cayrolo | et in parte tenet Iacobus de Cayrolo, a meridie huius q(uod) tenet Zanonus de Castello, a sero et a munte huius terre; et fuit de illa de Blanco. Soma est pertic(e) se|xagintadue et tabule .XXIII. et pedes .IIII., (con)putato sedimine et detractis pertic(is) due et tabul(is) .XI. q(ue) sunt scripti per ca(m)pos et debent esse prata, et dicuntur apud Mon|dellum.

Hec sunt guasta et prata ipsius massaricii. In primis guastum unum ad Rialle de Pau-
de cui est undique huius terre, et fuit de illa de Blanco, | et est tabule .XLVI. et media,
et est co(mun)e sui et Iacobi de Mondello. § Secundum guastum dicitur ad Rovore-
dum, et est pertice due: a mane illorum de Fino, | a munte similiter, a meridie et a sero
huius terre, et est co(mun)e sui et Iacobi de Mondello, et fuit de illa de Blanco. §
Tercium est medietas de prato uno | q(uod) dicitur ad Stratam Vegiam, q(uod) est per-
tice due: a mane strata, a munte co(mun)is de Fino, ab aliis partibus huius; et alia me-
dietas est Petri de Cayrolo. § Quar|tum guastum dicitur ad Ronchum, et est tabule
.VIII. et media: a sero heredum condam Cayroli, a meridie et a sero ^(bo) huius terre, a
munte heredum condam Cayroli, | et est co(mun)is sui et suprascripti Iacobi. § Quin-
tum guastum ad Ronchum, et est tabule .XXXVIII.: a meridie et a sero heredum con-
dam Cayroli, a meridie et a munte huius terre, et est medietas | suprascripti Iacobi de
Marchixio. § .VI. est medietas unius ronchi guasti, et dicitur ad Ronchum: a meridie
heredum condam Cayroli, a meridie ^(bp) Morencii de Pissina, | a sero monasterii de Ver-
temate, a munte huius terre, et est pertice sex et tabule .VIII. et media, et est
co(mun)is sui et suprascripti Iacobi. § .VII. guastum ad Ronchum, et est tabule |
.XXXVII. et media: a mane et a munte huius, a meridie et a sero monasterii de Ver-
temate. § .VIII. guastum ad Ronchum, et est tabule .XVIII.: a meridie monasterii de
Vertemate, ab aliis partibus huius terre. § .VIII. est medietas unius guasti ad Ron-
chum: a mane et a meridie suprascriptorum capitaneorum de Lucino, a sero monasterii

de Vertemate, a munte huius terre, et est pertice tres et tabule .VIII. § .X. est medietas alterius guasti in Costa de Mondello, et est tabule .XXXV.: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a meridie | riale, a sero suprascriptorum capitaneorum. § .XI. est buschum et guastum et partim pratum de Mondello: a meridie rialle, ab aliis partibus huius terre, et est pertice quinque et | tabule .XI. § .XII. est guastum ad eandem vallem, et est tabule .XVI.: a mane et a munte huius, a sero et a meridie suprascriptorum capitaneorum riale mediante. § .XIII. guastum sive | pratum cum parvo buschi ad Mondelum, et est pertice .III. et tabule .XIII. et media: a meridie riale, ab aliis partibus huius terre. § .XIII. pratum ad Pratum de Puteo, et est | pertice .II. et tabule .VIII.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .XV. guastum ad Cayrolam, et est pertice .III.; undique huius terre. § .XVI. ibidem, et est pratum, et est tabule .XXVIII.: undique | huius terre. § .XVII. ad Navem, et est guastum, et est pertice .V.: undique huius terre. § .XVIII. est due partes de tabulis .LXIII. guasti ad Cayrola: undique huius terre. § Medietas | de tabulis .VI. guasti ad Cayrolam: a mane <et> ab aliis partibus huius terre. § Medietas de guasto uno in Frascayrola, et est pertice .III.: a mane via, a meridie Gayrardi, | a sero et a munte huius terre. Soma est pertice .XXXVIII. et tabule .XVII. et pedes .V., computatis pertic(is) due et tabul(is) .XI. prati q(ui) sunt scripti in terris cultis.

Marchixius filius condam Arnoldi de Carrobiolo tenet infrascriptas <terras>. Ca(m)pum, et dicitur ad Novellam, pertice .III. et pedes .V.: coheret a mane et a sero huius terre, et in parte suprascripti Vite, | a (mun)t(e) via. § Secundum ca(m)pum in Carpano sive Novella: pertice .III. et tabule .XVIII.: a mane et a sero et a (mun)t(e) huius terre, a meridie via, de qua fuit de illa Blanci tabule .XXXIII. § .III. vinea in Saxo, et est pertica .I. et pedes .VIII.: a mane et a meridie et a (mun)t(e) huius terre, a sero Gregorii ^(bq). § .IIII. ca(m)pum cum vitibus in Carrobiolo, et est pertice .VIII. et tabule .XXIII. | et pedes .II.: a sero via, ab aliis partibus huius terre. § .V. ca(m)pum dicitur ad Planam, et est pertice .V. et tabule .XVIII.: a mane suprascripti Vite, a meridie via, a sero et a (mun)t(e) huius terre. § .VI. ad Ecl(es)iam, et est pertice | .X. et tabule .XIII.: a munte huius terre, ab aliis partibus via. § .VII. est vinea in Arzimole, et est pertica .I. et tabule .XVI.: a mane eccl(es)ie de Soco in parte, ab aliis partibus huius. | § .VIII. est sedimen in quo habitat ipse et Iacobolus qui dicitur Platus, et est tabule .XVII. et pex .I. et medius: a mane Marchixii de Biemo, a meridie et a sero via, a (mun)t(e) Gregorii; super medietatem | cuius sediminis habent regressum exigendi per libr(as) .VII. vel id circa ut dicitur. § Item ibi non multum longe a suprascripto sedimine peciam unam vinee q(ue) est tabule .XXIII.: a mane suprascripti Marchixii de Biemo, a sero similiter, a munte huius terre, a meridie via; super medietatem huius habent vim exigendi cum suprascripto sedimine ut dicitur. Soma est pertic(e) .XXXV. | et tabul(e) .X. et pedes .IIII. (con)putato sedimine; de quibus terris sunt afictate pertice .II. et media simul cum suprascripto sedimine.

§ Hec sunt prata et guasta ipsius massaricii. In primis guastum unum ad Montem Sancti Abondii, et est pertice quinque et tabule .XIII.: a mane et a meridie huius terre, a sero et | a (mun)t(e) illorum de Fino; de qua est tertia par(x) Iacobi qui dicitur Platus. § Ibidem aliud guastum, et est pertice .VI. et tabule .XV.: a mane huius terre, a meridie riale, a sero monasterii | de Vertemate, a (mun)t(e) de Fino; de qua est tertia par(x) Marchixii de Biemo, et de alia est tertia par(x) Iacobi qui dicitur Platus. § Guastum ad Navem, et est tabule .XXXI.: a mane | via, a sero et a (mun)t(e) huius terre, a meridie heredum condam Cayroli. § Pratum ad Pratellam co(mun)em, et est tabule .XVIII.: undique huius terre. § Guastum ibidem, et est tabule .XLVII.: | a mane suprascripti Vite, ab aliis partibus huius terre; de qua est tertia par(x) Marchixii de Biemo et alia tertia Iacobi Plati. § Due partes de perticis .III. et tabulis .XVIII. buschi ad | Montexelum: a mane huius, a meridie Plati de Carrobiolo, et in parte de Montexello et suprascripti Vite, a sero huius et in parte ecl(es)ie de Soco, a (mun)t(e) huius. § Due partes de perticis .IIII. et tabulis .XLI. | prati, et dicitur ad Pratum de Ecl(es)ia: a meridie co(mun)is de Bulgaro, ab aliis partibus huius terre. § Due partes de perticis .II. et tabulis .VII. prati, et dicitur ad Ecl(es)iam: a meridie co(mun)is de Bulgaro, | ab aliis partibus huius terre. § Medietas de guasto uno, q(uod) est pertice .II. et ^(br) tabule .XVII., et dicitur in Frascayrola: a mane Zanoni et Ottobelli, ab aliis partibus huius terre; et fuit de illa | de Blanco. Soma est pertic(e) .XVII. et tabul(e) .XV. et pedes .IIII.

§ Iacobolus qui dicitur Platus de Carrobiolo tenet infrascriptas terras. In primis ca(m)pum in Carpano ^(bs) sive Novela, et est tabule .XXXVIII.: a meridie via, | ab aliis partibus huius terre; et fuit de illa de Blanco. § Alium ca(m)pum in Carrobiolo, et est pertice .IIIIor. et media: a mane et a (mun)t(e) huius terre, a meridie et a sero via. § Alium ca(m)pum, et dicitur ad Planam, et est pertice tres et tabule .VII.: a meridie via, ab aliis partibus huius terre. § Alium ca(m)pum ad Ecl(es)iam, et est pertice .VI. et tabule .X.: a mane via, | ab aliis partibus huius terre. § Vineam unam in Arzimolle, et est tabule .XIII. et pedes .IIII., cui est undique huius terre. Soma est pertic(e) .XV. et tabul(e) .XXII.

§ Hec sunt prata et guasta ipsius massaricii. Primum pratum dicitur ad Pradellam, et est tabule .XV.: a munte via, ab aliis partibus huius terre. § Terciam partem de perticis | tribus et tabulis .XVIII. buschi in Montexello: a mane suprascripti Vite et in parte huius, a meridie suprascripti massarii, a sero huius et in parte eccl(es)ie de Soco, a (mun)t(e) huius terre. § Terciam | partem de perticis .IIII. et media prati, et dicitur ad Eccl(es)iam: a meridie co(mun)is de Bulgaro, ab aliis partibus huius terre. § Terciam partem de perticis duabus et tabulis .VII. prati, et dicitur ad Eccl(es)iam: a meridie co(mun)is de Bulgari, ab aliis partibus huius terre. Soma est pertic(e) .VIII. et tabul(e) .X. (con)putata parte quam <habet> cum Marchixio de Carrobiolo.

§ Philipus et Boca fratres qui dicuntur de Vertemate tenent ca(m)pum unum, et di-

citur in Luirana, cui est a mane strata, a meridie huius terre, a sero huius terre in parte et in parte | Alberti de Pissina quadam via mediante, a munte buschum huius terre et in parte suprascripti Alberti mediante via; et est inter ca(m)pum et buschum pertice sexaginta | et tabule .V., videlicet pertice quinquagintatres et tabule .X. ca(m)pi et pertice .VI. et tabule .XVIII. buschi.

§ Ser Iacobus filius condam ser Girardi de Turre et Forzanus filius condam Recovradi de Pusterla, ambo de loco Vertemate, et suprascripti Petrus et Iacobus fratres qui dicuntur | de Cayrolo et Bovus filius condam Guilielmi de Cayrolo et Gregorius condam Boni de Soco et plures alii de loco Soco, facto sacramento precepto co(mun)is Cumarum ut | supra pro infrascripta et suprascripta consignacione facienda suprascriptis dominabus et monasterio, consignerunt et hostenderunt eis buschum unum iacentem in territorio de | Vertemate ubi dicitur ad Gatoranum, cui est a mane flumen Sevisi, a meridie riale et in parte Girardi de la Porta, a sero et a munte Brexani de la Porta de Vertemate, et est pertice .XLIII. et tabule .XX. § Item ibidem continens cum illo quadam ysellam buschi de Uniziis, et est tabule .XL.: coheret undique flumen Sevisi; q(uod) buschum | et ysellam ^(bt) dixerunt esse ipsius monasterii. Quam consignacionem fecerunt suprascripto anno et die, presentibus Guilielmo qui dicitur Mondellus filius condam Arnoldi Barene de | suprascripto loco Vertemate et Pagano filio condam Tomaxii de Brengiano et Gayrardo filio condam Ioh(ann)is de Cayrolo, ambo de loco Soco.

§ Soma omnium terrarum laboratarum, (con)putatis sediminibus, est pertic(e) .DCCCCLXXXI. et tabul(e) .VII. et pedes .II., excepta illa quam tenet Boca q(ue) est pertic(e) .LIII. | et tabul(e) .X.

§ Soma omnium buschorum et pratorum et guastorum est pertic(e) .DCLXXXV. et tabul(e) .XII. et pedes .V.

[(ST) Ego Al]bertus notarius filius condam Signoti Guidoldi de loco Lomacio omnes suprascriptas terras et sedimina et prata et buscha [vidi et mensuravi] | [.....] ra]cionavi et inbreviavi, et postea ^(bu) eas omnes suprascripto die dominico coram suprascriptis massariis de Soco legi et sic ut supra [legitur x.....] | septem simul [.....] confessi fuerunt tenere et laborare ad massaricum pro suprascripto monasterio, et ideo eas in formam publicam redigi due et [.....] | eorum, volentibus et presentibus suprascriptis Pagano de Bonfiliis et Ioh(ann)e Cagnino ambo de Gerenzano, et Albertolo Guarardo de loco Marnate.

§ Massaricum ^(bv) Anselmi de Castello ^(bw) superhabundat pertic(as) .V. ^(bx) tabul(as) .XVII. ^(by) et pedes .III.

§ Massaricum Petri de Castello superhabundat pertic(as) .IIII. et tabul(as) | .XVI. ^(bz) et pedes .VIII.

§ Massaricum Zanoli de Castello superhabundat pertic(as) .III. et tabul(as) .XI. | et pedes .III. et m(edium).

§ Masaricium Zanoni de Castello superhabundat pertic(as) .VIII. et tabul(as) | .VI. ^(ca) et m(ediam).

§ Massaricium Boveti et Pagani et Gayrardi superhabundat perticas | .VIII. ^(cb) minus pedes .X.

§ Marchixii de Biemo deficit pertic(as) .II. et tabul(as) .VII. et pedes .VIII.

§ Massaricium Iacobi de Mondello superhabundat ^(cc) tabul(as) | .II. ^(cd) et pedes .VIII.

§ Masaricium Perroli de Blevio ^(ce) deficit ^(cf) pertic(as) .II. et tabul(as) .XI. et pedes | .III. ^(cg)

§ Massaricium Ottobelli de Marchix(i)o superhabundat | pertic(as) .XII. ^(ch) et tabul(as) .III. ^(ci) et m(ediam).

§ Massaricium Petri de Cayrolo superhabundat pertic(as) .VI. et tabulas | .XXII. et pedes .X.

§ Massaricium Marchixii filii Arnoldi de Carrobiolo [.....] | superhabundat pertic(as) .VIII. minus ^(ci) pedes .XV. ^(ck)

§ Massaricium Iacobi de Tomaxio ^(cl) et Pagani | fratris sui superhabundat pertic(as) .V. et tabul(as) .VIII. ^(cm) et m(ediam).

§ Massaricium Gregorii de Bono ^(cn) deficit | pertic(am) .I. et tabul(as) .III. ^(co) et pedes .I. ^(cp)

§ Massaricium Iacobi Capelli superhabundat pertic(as) .II. ^(cq) et tabulas .VIII. et pedes .VIII. ^(cr)

§ Massaricium Blanci de Mondello superhabundat pertic(as) | .XXIIIor. ^(cs) tabul(as) .XVII. ^(ct) et pedes .X.

§ Massaricium Perri Fugacie superhabundat pertic(am) .I. | et tabul(as) .VIII. et pedes .X. et m(edium).

§ Massaricium Vasali de Castello superhabundat | pertic(as) .XI. et tabul(as) .VIII. ^(cu) et pedes .VI. et m(edium).

§ Massaricium Ioh(ann)is de Blenio superhabundat pertic(as) | .VII. et tabul(am) .I. et pedes .III.

§ Soma est pertic(e) .CVI.

- (a) Segue me depennato. (b) Segue qui depennato. (c) Segue .III. depennato. (d) publicam nell'interlineo.
(e) Così A, anche in seguito. (f) huius nell'interlineo. (g) Segue depennato § .X. (h) Segue Girardi Panz depennato.
(i) Così, ripetuto: di conseguenza tutta la numerazione risulta da qui in avanti errata. (j) Segue hui depennato.
(k) .II. nell'interlineo in corrispondenza di altro numero illeggibile depennato. (l) Tutto il paragrafo appare scritto in un secondo tempo negli spazi lasciati liberi e a margine. (m) Così: nuovo errore nella numerazione.
(n) Così, senza indicazione del nome e senza alcuno spazio vuoto: probabilmente da integrarsi come de (Socho). (o) Segue a mu(n)te depennato.
(p) Segue et d(icitu)r depennato. (q) Così A, saltuariamente anche in seguito. (r) Secundu(m)i con -i espunta.
(s) Segue et tabule quinque depennato. (t) Segue tres depennato. (u) Così A.
(v) Segue via(m) depennato. (w) via nell'interlineo. (x) a mane nell'interlineo in corrispondenza di a sero depennato.
(y) fuit nell'interlineo con segni di inserzione. (z) Così A. (aa) Così, senza indicazione del nome. (ab) Così A.
(ac) Così A. (ad) A margine alcune parole illeggibili. (ae) Così, da intendersi probabilmente pedes. (af) A p(ro)a(r)cione.
(ag) et tachigrafica corretta su p(ro). (ah) sut senza segno abbreviativo. Tutto il testo di questo para-

grafo appare scorretto. (ai) *Segue a meridie depennato.* (aj) *Finasca nell'interlineo in corrispondenza di Vineola depennato.* (ak) *de - .III. nell'interlineo.* (al) *monte con segno abbreviativo superfluo.* (am) *Segue lettera illeggibile depennata.* (an) *Segue ecl(es)ie depennato.* (ao) *A ecl(es)iee.* (ap) *Segue depennato tabul.* (aq) *Segue depennato tercia parx.* (ar) *de ripetuto all'inizio della riga seguente.* (as) *Seguono due lettere illeggibili depennate.* (at) *segue h depennata.* (au) *Lomacio ripetuto.* (av) *A postea.* (aw) *Segue depennato a mer(idie).* (ax) *Segue parola illeggibile depennata.* (ay) *de nell'interlineo.* (az) *e- corretta su altra lettera illeggibile.* (ba) *Forse di altra mano, aggiunto nello spazio libero prima del nuovo paragrafo: ista prima peccia ca(mpi) iac(ens) ad Ronchum est scripta in massaricio Blanci de Mondelo, et dominus Blancus solvit fictum dicto monasterio de ipsa, et tenet ipsam.* (bb) *Così A, saltuariamente anche in seguito.* (bc) *in con segno abbreviativo superfluo.* (bd) *Segue s(upra)s(crip)ti depennato.* (be) *Spazio corrispondente a circa trenta lettere lasciato libero.* (bf) *pare .XI. con .I. eraso.* (bg) *so senza segno abbreviativo.* (bh) *Segue ab depennato.* (bi) *La prima -I- corretta su altra lettera.* (bj) *Così A.* (bk) *Segue .II. depennato.* (bl) *Così: il segno di tabellionato si spiega in quanto il nuovo paragrafo coincide con l'inizio di una nuova striscia di pergamena.* (bm) *Segue octo depennato.* (bn) *A margine, pare della stessa mano ma in caratteri più minuti, et fuit ab eo Blanco.* (bo) *a sero ripetuto; segue hered(um)* (co) *ndam depennato.* (bp) *a meridie ripetuto.* (bq) *Segue et sic depennato.* (br) *pertice .II. et nell'interlineo.* (bs) *in Carpano ripetuto e depennato.* (bt) *Segue dixev depennato.* (bu) *A postea.* (bv) *la parte di testo che segue è scritta sulla striscia piccola di pergamena aggiunta.* (bw) *de Castello nell'interlineo.* (bx) *pertic(as) .V. nell'interlineo.* (by) *.XVII. nell'interlineo in corrispondenza di .XIII. depennato.* (bz) *.XVI. corregge un precedente .XX. depennato.* (ca) *.VI. corregge un precedente .XIII. et pex .I. depennato.* (cb) *.VIII. corregge un precedente .X. et tabul(as) .XI. et pex .I. depennato.* (cc) *Segue pertic(as) .III. et depennato.* (cd) *.II. nell'interlineo in corrispondenza di .XXI. depennato.* (ce) *-e- corretta su altra lettera, forse a.* (cf) *d- corretta su s.* (cg) *.VIII. con V depennato.* (ch) *.XII. nell'interlineo in corrispondenza di .VII. depennato.* (ci) *.III. nell'interlineo in corrispondenza di .X. depennato.* (cj) *minus nell'interlineo in corrispondenza di et, che però non è depennato.* (ck) *.XV. corregge un precedente .VIII. depennato.* (cl) *Segue superhabundat depennato.* (cm) *.VIII. corregge un precedente .XIII. depennato.* (cn) *Segue superhabundat depennato.* (co) *L'ultimo I pare aggiunto in un secondo tempo con inchiostro diverso.* (cp) *Così, poichè .I. corregge un precedente .VI. depennato.* (cq) *superhabundat pertic(as) .II. nell'interlineo in corrispondenza di altra parola illeggibile depennata.* (cr) *.VIII. nell'interlineo.* (cs) *.III. or. pare aggiunto in un secondo tempo con inchiostro diverso.* (ct) *.XVII. corregge un precedente .XX. et pedes .VIII. depennato.* (cu) *.VIII. nell'interlineo in corrispondenza di .III. depennato.*

Car(ta) vendicionis et dati

1256 agosto 8, Como, in c a n e v a m o n a s t e r i i < S a n c t e M a r i e >

Bonafante, figlia del fu Bonfante de Plaza de Pello Inferiori de Intella vo e vedova di Pietro de Potenza zo di Laglio, vende al monastero di S. Maria in persona della badessa Concordia, figlia di Leone Avvocati di Como, due appezzamenti di campo siti nel territorio di Laglio in località a d B r u g n a v a per la somma di quattro lire e mezza in denari nuovi, ponendo come suo fideiussore il figlio Arrollo.

Originale [A]. Regesto del secolo XVIII in *Inventario*, c. <13 r>.

Pergamena di forma irregolare, di mm. 280|327 x 280|313, in stato di conservazione complessivamente discreto. Due piccoli fori naturali della pergamena in prossimità del margine sinistro in corrispondenza delle righe quattordicesima e quindicesima. Rigature e marginature a piombo. Tre piegature nel senso della larghezza.

Sul verso in scrittura coeva, pare di mano del notaio scrivente: «Car(ta) acquisti facta a Bonafante de Pote-

nazo de Lallo de petiis duabus terre que simul se tenent et arantur in territorio de Lallo ubi dicitur ad Brugnavā. In scrittura forse del secolo XIV «Carta de Lallo». Altre annotazioni di età moderna.

Il notaio è qualche volta scorretto ed usa forme diverse per una medesima parola: es. *capittulli* - *capitulli* - *capituli* ecc.

(ST) In nomine Domini. Anno dominice incar(nacionis) milleximo ducent(eximo) quinquageximo sexto, die martis octavo intr(ante) aug(usto), indict(ione) .XIIII. | Vendicionem et datum et cessionem et tocus sui <iuris> remisionem ad proprium fecit domina Bonafante, filia condam Bonfante de Plaza de Pello | Inferiori de Intellavo et uxor condam Petri de Potenazo de Lallo, domine Concordie abbatisse eccl(es)ie et Monasterii Feminilis Cumani filie condam domini | Leonis Advocati de Cumis nomine et ex parte suprascripte eccl(es)ie, monasterii et capittulli, nominative de petiis duabus campi, qui sunt duo campi unus | super alium simul se te(ne)ntibus, iacentibus in territorio de Lallo ubi dicitur ad Brugnava, cum vitibus et olivis et plantis ficuum supra; cui coheret a mane ^(a) Zanolis de | Mazo de Cumis, a meridie monasterii Sancti Carpofo-ri de C(umis) in parte et in parte Volentere de Zermanello, a sero via, a nullora Rolan-di Caze de Nexio. Et | ipsam nomine suprascripti monasterii in suum locum et ius posuit de predicta terra, et ei dicto nomine dedit et cessit et mandavit omnia iura omnesque actiones, | rationes reales et personales, utiles et directas et res alias; ita ut amodo in antea in eius locum et ius et statum universum sit et succedat de predictis duabus | petiis terre, et utatur et uti et exercere possit omni suo iure cum omnibus superioribus et inferioribus et ingressibus et egressibus et confinibus et pertinentiis suis in integrum, | sine contradictione suprascripte Bonafante et heredum ^(b). Et eidem domine abbatisse nomine suprascripti monasterii et capitulli dedit parabolam et licentiam intrandi in corporalem | possessionem et tenutam suprascriptarum rerum venditarum, et donec intraverit et apprehenderit constituit se nomine suprascripti monasterii tenere et possidere, fatiendo et consti|tuendo ipsam dicto nomine veram dominam et possedricem proprio ministerio et facto suo; cui possessioni illico renuntiavit, et in eam nomine suprascripto dominium et possessionem | transtulit. Quam vendicionem et datum et cessionem et predicta omnia promisit, obligando omnia sua bona pignori presentia et futura dicta domina Bonafante ipsi domine abbatisse | nomine suprascripti monasterii, ab omni homine omni tempore defendere et guarentare suo pignore et dispendio et sine dampno et dispendio suprascripte domine abbatisse, mo|nasterii et capituli in pena duplicis evict(ionis) et tocus dampni et interesse solempniter in stipulatione deducta et promissa, omni iuri et auxilio et privilegio ^(c) renuntiato, et | privilegio dotis et senatui consulto v(e)l eiano ^(d), et omni alteri iuri et auxilio et privilegio quibus se tueri posset ab hac oblig(atione) et promissione. Quod duplum dampni et interesse | ei dicto nomine dare et solvere promisit sub ypotecha rerum suarum et bonorum cum omni dispendio, dampno et interesse facturo et cursuro si predictae res vendite eidem evinceretur ^(e) | in toto vel in parte post evictionem eius pro rata parte evict(ionis); renont(iando)

quod pro predictis nec eius occaxione non possit dari nec infrascripto precio restituc(ionis) cartas nec notas nec nomina co(mun)is de Cumis | nec aliquid aliud in solutum nisi pecunia numerata tantum, omnibus statutis, consiliis et ordinamentis super hec factis et facturis ex certa scientia renont(iando). Pro qua vendicione et | dato et cessione et suprascriptis omnibus contenta et confessa fuit ipsa Bonafante se recepissee nomine pretii et soluct(ionis) suprascriptarum rerum venditarum libras quattuor et mediam denariorum novorum, | omni occaxione et exceptione remota non numerate pecunie. Et hec fecit ipsa abbatissa dicto nomine de parte et pro parte scontri et cartacambii illorum denariorum quos ipsum monasterium re|cepit a Salexonis pro illa terra seu terrago de qua ipsum monasterium eis datum et vendict(ionem) fecerat prout dix(it). Et pro sic atendi et observandi in quolibet capitulo ut supra legitur posuit eidem domine abatisse | recipienti nomine et ex parte suprascripti monasterii et capituli fideiussorem Arroldum filium eius et suprascripti condam Petri de Potenazo de Lallo, qui se constituit principalem debitorem et expromissorem obligando omnia | sua bona pignori presentia et futura, ita ut teneatur in solidum, et ut liceat suprascripti monasterio et capitulo convenire quem eorum prius voluerit in solidum, renont(iando) auxilio nove constitutionis et omni | alteri iuri et auxilio, legibus et exceptionibus quibus se tueri posset ab hac oblig(atione). Quia sic inter eos convenit. Actum Cumis in caneva ipsius monasterii. Predictae vero contrahentes hanc car(tam) fieri rogaverunt ut supra legitur.

Interfuerunt ibi testes rogati Girolodus filius condam Petri de Ticlerio de Lallo et Albericus filius condam Grandatis de Grandate et Dominiginus ^(f) filius condam | Ambrosii de Merellis de Sagnio.

(ST) Ego Delaydus Bordorinus notarius filius condam ser Iohannis Bordorini de C(umis) hanc car(tam) tradidi et scripsi.

(a) a me senza il consueto segno abbreviativo.
sembra l.

(d) Così A.

(e) Così A.

(b) et heredum nell'interlineo.

(f) Dniginus senza segno abbreviativo.

(c) -g- corretta su altra lettera,

Carta cambii et comutationis

1260 marzo 27, Como, in clauastro monasterii <Sancte Marie>

Carnevario figlio di Carnevario de Interlignis e Albertolo detto Rubeus de Interlignis figlio del fu Giacomo cedono al Monastero Femminile di Como in persona della badessa Trifina, figlia del fu Guglielmo Avvocati, due appezzamenti di bosco siti nel territorio di Vergosa rispettivamente in località in Scana becco seu ad Lazarorum e ad la Vallem; e ricevono in cambio un appezzamento di terra laborativa sito nel medesimo territorio in località detta ad Campum de la Grinza.

Originale [A].

Pergamena di mm. 482|436 x 256|210 in stato di conservazione complessivamente buono, se pure con qualche macchia di umidità. Due piegature nel senso della larghezza ed una in quello della lunghezza.

Sul *verso*, in scrittura coeva: «Cambium de Vergossia». Tracce di scritture antiche illeggibili anche con l'ausilio della luce di Wood. Altre scritture di epoca moderna.

Il testo, che il notaio non ha completato tralasciando alcune parole, appare specie nell'ultima parte alquanto scorretto e incerto. Sono usate forme differenti per una stessa parola: es. *monasterii* - *monesterii*; *silve* - *silvie* ecc.

(ST) In nomine Domini. Anno dominice incar(nationis) milleximo ducent(eximo) sexagesimo, die dominico quinto exeunte martio, indictione tercia. Cambium et comutationem bona fide sine fraude inter se fecerunt et cotrasserunt domina | Trifina filia condam domini Guilliemi Advocati de Cumis, Dei gracia abbatissa eccl(es)ie et Monasterii Feminilis Cumani, nomine et ex parte ipsius eccl(es)ie et monesterii et capituli et Conventus Feminilis Cumani, et ex altera parte | ser Carnevarius item ser Carnevarii de Interlignis et Albertolus qui dicitur Rubeus de Interlignis filius condam ser Iacobi de Interlignis. In quo cambio et comutacione dicti Carnevarius et Rubeus dederunt et assignaverunt ipsi domine abbatisse | ad partem suprascripti monasterii et capituli petiam unam silvie cum arboribus octo supra, et si plus reperiretur in ipsa comutacione remaneant, et est pertice * * * * *, et est in territorio de Vergossia et de Cassinalia ubi dicitur | in Scanabeccho seu ad Lazaronum: cui coheret a mane eccl(es)ie Sancti Iacobi de Cumis et suprascripti monasterii, a sero illorum de Lucino via mediante, a nullora ser Iohannis Stoppe via mediante; item petiam unam silve cum arboribus supra iacentem in eodem | territorio ubi dicitur ad Lazaronum: coheret ei a mane heredum condam Iacobi Zachare, a meridie et a sero et a monte suprascripti monasterii, et est pertice * * * * *; item petiam unam silvie iacentem in eodem territorio aput | sedimen ipsius monesterii ubi dicitur ad la Vallem, et est usque in fondum ipsius vallis: a mane suprascriptorum dominorum, a meridie ser Gotefredi de Bontate, a sero et a nullora suprascripti, et habet arbores sex supra, et est pertice * * * * *; | salvo si alie vel aliter reperirentur coh(e)r(entie) undique. Et versa vice ipsa domina abbatissa presentibus ipsis dominabus et ipse domine cum ea nomine et ex parte ipsius monasterii, conventus et capituli, dederunt in cambio et nomine | et ex causa comutacionis loco et scontro ipsarum petiarum silvarum et terrarum dederunt et assignaverunt ipsis dominis Carnevario et Rubeo petiam unam terre laborative iacentem in eodem territorio ubi dicitur | ad Campum de la Gri(n)za, cui coheret a mane suprascripti monasterii via mediante, a meridie via, a sero heredum condam Iacobi Zachare, a nullora suprascriptorum Carnevarii et Rubei et in parte suprascripti monasterii, et est pertice * * * * *; | salvo si alie vel aliter reperirentur coh(e)r(entie) undique. Et sibi vicissim una pars alteri et altera alteri parti posuerunt in suum locum et ius et statum universum de predictis terris inter se vicissim comutatis et | cambiatis, et vi-

cissim dederunt, cesserunt et mandaverunt omnia iura omnesque aciones, rationes reales et personales, utiles et directas et ypotecharias et res alias, ita ut amodo in antea una pars sit in loco alterius | et altera in loco alterius partis suprascriptarum terrarum inter se vicissim cambiatarum et comu(ta)tarum cum omnibus suprascriptis; et faciat exinde quilibet ipsarum partium quicquid facere voluerit et facere licet de re cambiata et comutata, | cum omnibus superioribus et inferioribus seu confinibus et accessionibus suis in integrum, sine contradictione unius alterius et alter(ius) alterius partis et suorum successorum et alterius persone. Et sibi vicissim dederunt | et attribuerunt plenam parabolam et licenciam intrandi et apprehendendi corporalem possessionem et tenutam suprascriptarum terrarum cambiatarum, et donec intraverit constituit se tenere et possidere una pars nomine alterius et altera | nomine alterius, faciendo et constituendo quemlibet partem vicissim inter se veros dominos et possessores suo proprio ministerio et facto. Quam comutationem et cambium promiserunt, obligando omnia sua bona pignori presentia et futura | quemlibet eorum in solidum, dicti Carnevarius et Rubeus ex una parte et dicta domina abbatissa nomine suprascripti monasterii et capituli ex altera vicissim ^(a) ab omni homine, omni tempore defendere et guarentare suis pignoribus et dispendiis et sine dampno et | dispendio suprascriptorum contrahencium et eorum heredum et suorum successorum in pena totius dampni et inter se solempniter stipulatione deducta et promissa, omni iuri, auxilio et privilegio fori et civilis et ecclesiastici renunciato * * * * * cambio et comutatione promiserunt quilibet ipsarum partium, obligando omnia sua bona pignori quemlibet insolidum et bona et res suprascripte eccl(es)ie et capituli, omni iuri et auxilio et privilegio, inter se vicissim stare et esse et permanere omni tempore tacitos et contentos suo pignore | et dispendio et sine dampno et dispendio unius alterius partis et altera alterius partis * * * * *. Retento tamen quilibet pars dominium ^(b) inter se per pactum et concordiam et conventionem si qua suprascriptarum partium eviceretur alteri | parti quod * * * * * habeat regressum super suam terram hodie in cambio et comutatione * * * * * sicut ante hunc contractum non celebrato posset et poterat in omnibus et per omnia, omni iuri et auxilio et privilegio | renunciato. Quia sic inter eos convenit. Actum Cumis, in claustris ipsius monasterii. Predicti vero contrahentes hanc cartam fieri rogaverunt ut supra legitur. Unde plures carte fieri sunt rogate.

Interfuerunt ibi testes rogati Filipus de Buyxio beccarius Cumanus filius condam Carboni de Carbono de Mediolano et Zanolus filius condam * * * * * Carboni, qui stat in Vergossia, et Iacomolus filius condam Tixeri Bussagi de Tiremer (?), et pro not(ario) Lafrancolus filius condam domini Leonis de Carugo, de Cumis omnes.

(ST) Ego Delaydus Bordorinus notarius Cum(anus) filius condam ser Iohannis Bordorini de Cumis hanc cartam tradidi et scripsi.

(a) *In A* vicissim.

(b) *Così A*.

1268 febbraio 2, Como, in Porta Monasterio, in hospicio Girardi Panzani

Marchisio Stelinpectore giudice e console di giustizia di Como nomina Ardizoto Calgurius figlio del fu Arialdo de Savoxa valis Lugani curatore di Giacoma figlia del fu Girardo Panzani di Como per la vendita dei beni di proprietà di Giacoma siti in territorio di Socco, la vendita di una casa sita in Como a Porta Monastero e la cessione dei diritti sulla somma di settanta lire in moneta nuova che costituisce parte dell'eredità di cento lire che Giacoma ha ricevuto dal padre a Guidone figlio del fu Giovanni Trefolius di Como; ponendo come fideiussore Amatore de Becaria di Como.

Copia autentica coeva [B]. Il documento è così autenticato: «(ST) Ego Bonifacius de Castello de Menaxio notarius Cum(anus) autenticum huius exempli vidi et legi et sicut in eo continebatur in suprascripto legitur exemplo preter literas vel silabas plus vel minus et me subscripsi. | (ST) Ego Petrinus Capit(aneus) de la Curte de Domaxio notarius Cum(anus) filius quondam ser Iacobi Capit(anei) de la Curte de Domaxio hoc exemplum ex autentico exemplavi et scripsi preter literas silabas plus minusve».

Cfr. CAMPICHE, *Comunalverfassung*, p. 410.

Pergamena di mm. 534|590 x 745|740, contenente anche l'atto successivo, in stato di conservazione complessivamente discreto. Due fori in corrispondenza rispettivamente delle righe undicesima e dodicesima e tredicesima, quattordicesima e quindicesima non pregiudicano la lettura. La scrittura si presenta sbiadita in prossimità del margine destro. Tre piegature antiche nel senso della larghezza ed una nel senso della lunghezza. Tracce di rigature e marginature a piombo. Una fila di forellini nei margini superiore e inferiore e residui di filo indicano che la pergamena doveva essere cucita ad altra.

Sul verso, di mano forse del sec. XV: «De Socho». Altre annotazioni di epoca moderna.

In nomine Domine. Anno a nativitate Eiusdem milleximo ducentesimo sexagesimo octavo, die iovis secundo menssis february, indictione undecima. Coram domino Marchixio Stelinpectore iudice et consule Cumano de iusticia [...] Iacoba filia quondam ser Girardi Panzani de Cumis, maior quatuordecim annis et minor vigintiquinque annis, et petiit ab ipso consule curatorem sibi dari et constitui et ordinari Ardizotum Calgurium qui stat in Porta [Mona]sterio, filium quondam ser Arialdi de Savoxa valis Lugani, ad faciendum vendicionem et datum Guidoni filio quondam ser Iohannis Trefolii de Cumis, nominative de omnibus terris et sediminibus et rebus territoriis quas et que dictus quondam ser Girardus pater eius habebat et possidebat in loco et territorio de Socho, cum omnibus suis iuribus et pertinentiis; et ad cedendum iura et acciones pertinentia et pertinentes ipsi Iacobe super ipsis terris et sediminibus et rebus territoriis, et specialiter ad cedendum iura et acciones ipsi Guidoni de libris septuaginta novorum sortis que sunt ex illis libris centum quas dictus quondam ser Girardus iudicavit ipsi Iacobe,

seu in quibus libris centum dictus ser Girardus instatuit ^(a) ipsam Iacobam sibi heredem in ultima sua voluntate, de qua ultima voluntate est carta una tradita et scripta per quondam Guilielmolum de Gorla notarium Cum(anum) in milleximo ducentesimo quinquageximo sexto, die mercurii duodecimo intrante ianuario; et ad promitendum et obligandum se et sua bona pro evincione predictarum rerum et iurium et accionum, et a[d] confitendum se recipi[s]e pretium predictorum omnium pro[.....] ipsius vendicionis et cessionis aponenentur, et ad ^(b) omnia pacta, convenciones, promissiones et renunciaciones faciendas et facienda; et ad consensendum cuidam vendicioni quam facere debet dictus Guido in manu ^(c) Parroli filii ser Iacobi Zere de Cumis de quadam domo iacente in Porta Monasterio, et ad remitendum omne ius ^(d) si quod habet in ipsa et super ipsa domo, et ad confitendum se recepisse libras triginta novorum pro precio vendicionis ipsius domus ultra pretium quod recipere debet ipse Guido de ipsa vendicione; et ad omnia alia facienda et gerenda que in predictis et quolibet predictorum fuerint necessaria et utilia, et ad omnia ea que a[po]nentur in car(ta) vendicionis et cessionis ad maiorem cautelam contrahencium. Qui Ardizetus iuravit corporaliter ad sancta Dei evangelia, ipso consule ordinante, facere et agere omnia ea que eidem minori utilia esse putaverit in predictis omnibus et sing[ulis], et inutilia pretermittere; insuper promisit obligando omnia sua bona pignori presencia et futura suprascripte Iacobe salvare et gubernare omnia ea que in eum pervenerit racione et occaxione ipsius cure, et de his omnibus que in eu[m] pervenerint racione et occaxione ipsius cure ei racionem reddere loco et tempore congruo. Et exinde extitit fideiussor pro ipso Ardizeto dominus Amator de Becaria de Cumis filius condam domini Iohannis de Becaria, qui se de predictis omnibus et singulis constituit principalem debitorem et expromissorem obligando omnia sua bona pignori presencia et futura ipsi Iacobe, ita ut teneatur in solidum et cum effectu in solidum conveniri possit, et renun[ciando] auxilio nove constitucionis et epistule divi Adriani et omni alio iuri et auxilio. Quibus ita peractis, dictus consul ex officio sui consulatus ipsum Ardizetum ibi presentem et esse volentem curatorem dedit, constituit et confirmavit predictae [Iacobe] minori ad [pre]dicta omnia et singula facienda et gerenda, ad auctoritatem ei prestandam in predictis omnibus et singulis faciendis et gerendis. Actum Cumis in Porta Monasterio in quodam hospicio quod fuit heredum condam ser Girardi Panzani. Unde plures. Interfuerunt ibi testes Alpinus de Saxello filius condam domini Lafranci de Saxello et Iacobus filius quondam ser Martini Trefolii et Marchiolus filius quondam domini Guierici de Becaria et Finibertus filius condam ser Anselmi de Meda et Baldasarus filius quondam ser Iohannis Bonvini, de Cumis omnes. Ego Guasparus Guaynarius notarius Cum(anus) et scribe con(sulum) iusticie hanc car(tam) cure iussu suprascripti consulis et rogatu suprascriptorum tradidi et scribi rogavi et subscripsi. Ego Bonomolus notarius Cum(anus) filius Rugerii de Saxana de Plaça hanc car(tam) cure rog(atu) suprascripti Guaspari Guaynarii notarii Cumani scripsi.

(a) Così B.

(b) -d corretta su altre lettere, forse o.

(c) In B immanu.

(d) In B iius.

Carta vendicionis

1268 febbraio 2, Como, in Porta Monasterio, in hospicio Girardi Panzani

In presenza di Marchisio Stelinpectore, giudice e console di giustizia di Como, e con il consenso del curatore Ardizoto Calgurius, Giacoma figlia del fu Girardo Panzani di Como vende a Guidone del fu Giovanni Trefolius un sedime e otto appezzamenti siti nel territorio di Socco in diverse località per la somma di settanta lire in moneta nuova, che Giacoma consegna come dote a Petrino Cessa di Como suo futuro marito.

Copia autentica coeva [B], scritta sulla stessa pergamena dell'atto precedente. Regesto del secolo XVIII in *Inventario*, cc. 1v-2r. La copia è così autenticata: «(ST) Ego Bonifacius de Castello de Menaxio notarius Cum(anus) autenticum huius exempli vidi et legi et sicut in eo continebatur in suprascripto legitur exemplo preter literas vel silabas plus vel minus et me subscripsi. | (ST) Ego Petrinus Capit(aneus) de la Curte de Domaxio notarius Cum(anus) filius quondam ser Iacobi Capit(anei) de la Curte de Domaxio hoc exemplum ex autentico exemplavi et scripsi preter literas et silabas plus minusve».

In nomine Domini. Anno a nativitate Eiusdem milleximo ducentesimo sexagesimo octavo, die iovis secundo menssis februarii, indictione undecima. Domina Iacoba filia quondam ser Girardi Panzani de Cumis fecit vendicionem et datum et cessionem et tocius sui iuris domini et possessionis translacionem ad proprium Guidoni filio quondam ser Iohannis Trefolii de civitate Cum(arum), nominative de infrascriptis sedimine et peciis terrarum et rerum territoriarum iacentibus in loco et territorio de Socco. Videlicet in primis de sedimine uno cum curte et erra et casina simul se tenentibus iacente in loco de Socco, cui coheret a mane Monasterii Feminini de Cumis, a meridie et a sero suprascripti monasterii, a nullora Iohannis de Maza de Cumis; item de pecia una terre laborative iacente in ipso territorio ubi dicitur in Miliario, cui coheret ab omnibus partibus suprascripti monasterii; item de allia pecia terre laborative iacente ubi dicitur ad la Rocam: a mane tenet Manfredus de Binago, a meridie et a sero suprascripti monasterii, a monte Gayrardi de Socco; item de pecia una terre iacente ibi prope via mediante, cui coheret a mane et a meridie et a sero suprascripti monasterii, a monte terra que continetur in hac vendic(ione); item de pecia una terre iacente in ipso territorio ubi dicitur in Monega, cui coheret ab omnibus partibus suprascripti monasterii; item de pecia una terre iacente in eodem territorio ubi dicitur ad Pessinam seu in Vignola, cui coheret ab omnibus partibus suprascripti monasterii; item de pecia una terre iacente ubi dicitur in Finasca, cui coheret a mane Iohannis Borserii, a meridie strata, a sero suprascripti monasterii, a monte domini Iohannis Advocati; item de pecia una terre iacente in eodem territorio ubi dicitur in Finasca, cui coheret a mane suprascripti monasterii, a meridie strata, a sero ser Anrici de Minovrio, a nullora via; item de pecia una terre iacente in

eodem territorio ubi dicitur in Bezo sive in Parego, cui coheret a mane et a meridie et a nullora suprascripti monasterii, a sero Teste de Bono; et generaliter de omnibus aliis terris et rebus territoriis quas ipsa domina Iacoba habebat et ei spectat et pertinet seu quas dictus quondam Girardus habebat et spectabat et pertinebat in dicto loco et territorio de Soco, salvo si alie vel aliter reperirentur coherentie que in hoc contractu vendicionis et cessionis intelliguntur apoxite. Et hoc cum omnibus suis iuribus et accessionibus, ingressibus et egressibus, ascuis et pascuis et comunanciis et aliis iuribus in integrum spectantibus et pertinentibus ipsis rebus venditis seu ipsi Iacobe earum occasione. Et eidem Guidoni ^(a) dicta domina dedit, cessit atque mandavit omnes actiones et rationes reales et personales, utiles et directas et ypotecharias et omnes exceptiones et defensiones et retenciones et replications, privilegia et prerogativas et omnia alia iura eidem Iacobe spectantes et pertinentes et spectancia et pertinencia in ipsis et super ipsis rebus venditis eorum occasione et specialiter. Et insuper dicta domina Iacoba ad maiorem cautelam et securitatem dictarum rerum venditarum titulo vendicionis posuit in suum locum et ius universum predictum Guidone[m] de libris septuaginta novorum sortis et de omnibus eorum usuris et expensis que de cetero fient et current pro ipsis libris septuaginta; que libre septuaginta novorum sunt ex illis libris centum den(a)rriorum) novorum sortis quas dictus quondam ser Girardus pater ipsius Iacobe in ultima sua voluntate iudicavit ipsi Iacobe seu in quibus eam instituit heredem, ut constat per cartam ipsius testamenti traditam et scriptam per quondam Guillelmum de Gorla notarium Cum(anum) in milleximo ducentesimo quinquagesimo sexto, die mercurii duodecimo intrante ianuario, indictione quatuordecima; et hoc ad defensionem et guarentacionem et pro defensione et guarentacione predictarum rerum venditarum tantum, et eciam ad agendum si ei evinceretur in toto vel in parte, et hoc pro rata parte evinctionis. Et ei dedit, cessit adque ^(b) mandavit omnia sua iura et omnes actiones et rationes reales et personales, utiles et directas et ypotecharias et omnes exceptiones et defensiones, retenciones et replications, privilegia et prerogativas ei spectantes et pertinentes in ipsis rebus venditis et contra heredes, res et bona dicti condam ser Girardi et contra detinentes et possidentes de bonis et rebus que fuerunt suprascripti condam ser Girardi in ratione et occasione predictarum librarum septuaginta novorum sortis et eorum dispendii et guidar(donis) et quod de cetero fiet et curet. Ita ut de cetero dictus Guido sit et succedat in universum locum et ius predictae Iacobe de predictis rebus superius venditis et iuribus eorum et de predictis denariis secundum predictam determinacionem; et de cetero habeat, teneat et possideat dictus Guido et heredes eius et quilibet habens causam ab eo predicta omnia ei superius vendita et cessa, et exinde faciat quidquid facere voluerit sine contradictione predictae domine Iacobe nec alterius persone et universitatis sicut de rebus propriis facere licet; et utatur et experiatur et uti et exercere possit et debeat omnibus iuribus, rationibus et actionibus realibus et personalibus et utilibus et directis et ypotechariis, privilegiis et prerogativis et aliis quibus dicta domina Iacoba uti et exer[cer]e posset et poterat ante hunc contractum ven-

dicionis et cessionis. Preter[e]a dicta domina Iacoba dedit et concessit plenam parabolam et licentiam eidem Guidoni sua propria actoritate intrandi et aprehendendi corporalem possessionem et tenutam predictarum rerum venditarum et iurium eorum et predictorum omnium; et interim, donec intraverit et aprehenderit, constituit ex nunc ipsa Iacoba se tenere et possidere nomine predicti Guidonis predicta omnia, abdicando a se omne ius dominii et possessionis omnium predictorum et in ipsum Guidonem transfere[n]do ^(c), faciendo ipsum Guidonem verum dominum et possessorem de predictis omnibus et singulis suo proprio ministerio et facto et verum procur(atorem) in rem suam de predictis iuribus omnibus et actionibus superius cessis et mandatis. Quam quidem vendicionem et cessionem et predicta omnia et singula superius vendita et cessa predicta domina Iacoba promisit oblig(ando) omnia sua bona pignori presencia et futura superscripto Guidoni et ei suisque heredibus et successoribus et cui seu quibus dederit defendere et guarentare ab omni persona, colegio et universitate omni tempore suis dampnis et expensis et sine dampnis et expensis predicti Guidoni et eius heredum et successorum et habencium causam ab eo, et sub penna et cum penna infrascripti precii et tocius dampni et interesse solempni stipulacione promisa, sub oblig(acione) et ypoteca omnium bonorum ipsius domine, danda et solvenda in bonis denariis numeratis tantum et non in cartis notis co(mun)is de Cumis, omnibus statutis et ordinamentis co(mun)is de Cumis factis et que de cetero fient super cartis et notis dandis in solum creditoribus renunciatis et per pactum remissis per ipsam dominam Iacobam. Pro qua vero vendicione et dato et cessione et pro predictis omnibus et singulis superius venditis et cessis et pro precio et solucione predictorum omnium, dicta domina Iacoba fuit contenta et confessa ^(d) se recepisse et habuisse ab ipso Guidone libras septuaginta denariorum novorum in bonis denariis numeratis tantum, quas dicta domina Iacoba hodie dare debet in dotem Petrino filius ser Iacobi Cesse de Cumis futuro marito suo; renunciando ipsa domina Iacoba exceptioni non date et numerate et non recepte pecunie et non dati et non soluti precii, et doli mali et infactum et sine causa vel ex iniusta causa et erroris et deceptionis et simulati et ficticii contractus, et generaliter omnibus aliis exceptionibus et defensionibus et legum auxiliis quibus posset venire seu facere contra predicta vel aliquod predictorum. Et ad maiorem cautelam et firmitatem dicta Iacoba sponte ^(e) iuravit corporaliter ad sancta Dei evangelia, me ^(f) notario ordinante, predictam vendicionem, cessionem et promissionem et predicta omnia et singula se omni tempore rata et firma habere et tenere, et nullo tempore contravenire in aliquo capitulo racione minoris etatis vel aliquo alio iure comuni vel speciali. Et predicta omnia acta et facta sunt per ipsam Iacobam cum consensu et auctoritate Ardizoti Calg(urii) qui stat in Porta Monasterio filii condam Arialdi de Savoxa, curatoris sui ei ibidem dati et constituti per dominum Marchixium Stelinpectorem iudicem et con(sulem) Cum(anum) de iusticia ad predicta omnia et singula facienda et gerenda, ut aparet per car(tam) ipsius cure inde ibidem traditam per me infrascriptum Guasparem notarium, et coram eodem consule qui videns et cognoscens versari in predictis utilitatem dicte

Iacobe suam auctor(itatem) interposuit et decretum, laudans et aprobans predicta omnia et singula. Quia sic inter eos convenit. Actum Cumis in Porta Monasterio in quodam hospicio quod fuit quondam ser Girardi Panzani de Cumis. Unde plures. Interfuerunt ibi testes Alpinus de Saxelo filius condam domini Lafranci de Saxelo et Iacobus filius condam ser Mar(tinus) Trefolii et Marchiolus filius condam domini Guerici de Beccaria et Finibertus filius condam ser Anselmi de Meda et Baldesarus filius condam ser Iohannis Bonvini, de Cumis omnes. Pro notariis Anselmus de Morra filius condam Michaelis Fabe ^(g) et Bertoldus de Gilioco filius condam Ottoneli de Gilioco et Iohannes de Maza filius condam ser Petri de Maza de Cumis et Bertramus filius ser Otobeli de Macio et Albertus Ponga de Cumis filius condam ser Luterii Ponge de Cumis. Ego prenominate Iohannes de Maza notarius Cum(anus) interfui et subscripsi. Ego iamdictus Albertus Ponga notarius Cum(anus) interfui et subscripsi. Ego suprascriptus Anselmus de Morra notarius interfui et subscripsi. Ego Guasparus Guaynarius notarius Cum(anus) filius Alberti Guaynarii de Cumis hanc cartam tradidi et ad scribendum dedi infrascripto Bonomolo et scribi rogavi et subscripsi. Ego Bonomolus notarius Cum(anus) filius Rug(erii) de Saxana de Plaza hanc car(tam) rogatu suprascripti Guaspari Guaynarii notarii Cumani scripsi.

(a) In B Guiidoni.
(e) -o- in *sopralinea*.

(b) Così B.
(f) me nell'*interlineo*.

(c) trasferendo senza il consueto segno abbreviativo.
(g) -e corretta su altra lettera iriconoscibile.

(d) Così B.

36

Carta vendicionis et dati

1268 maggio 13, Como, i n b o r l e t o

Il notaio Giovanni de Maza di Como figlio del fu ser Pietro vende a Guidone figlio del fu Giovanni Trefolius pure di Como dei terreni siti nel territorio di Socco in località dette in Bosso, in Vineate, ad Vinearetam, in Liuyrana, in Arzimole, al prezzo di ventitre lire in denari nuovi.

Copia autentica coeva [B]. Regesto del secolo XVIII in *Inventario*, c. 2r. La copia è così autenticata: «(ST) Ego Firiolus de Castello notarius Cum(anus) filius ser Baldesari de Castello de Menaxio hoc exemplum ex hautintico exemplavi et subscripsi preter literas vel silabas plus minusve».

Pergamena di mm. 590|606 x 670|692, contenente anche i due atti successivi, in stato di conservazione complessivamente discreto. Qualche macchia di umidità; un foro in corrispondenza delle righe decima e undicesima del terzo testo non consente la lettura di una parola; un ulteriore foro di dimensioni maggiori presso il margine destro in corrispondenza delle ultime quattro righe danneggia il testo che in parte risulta leggibile alla luce di Wood, in parte è perduto; due strappi antichi cuciti, ininfluenti. Una piegatura nel senso della larghezza ed una nel senso della lunghezza. Rigature e marginature a piombo. Forellini e residui di filo sui margini superiore ed inferiore mostrano che la pergamena doveva essere cucita ad altra.

Sul *verso* annotazioni di mano moderna.

In nomine Domini. Anno a nativitate Eiusdem milesimo ducentesimo sexagesimo octavo, die lune terciodecimo mensis madii, indicione undecima. Vendicionem et datum et cessionem ad proprium fecit et tocius sui iuris, dominii et possessionis translationem ad proprium fecit Iohannes de Maza notarius Cumanus filius quondam ser Petri Maze de Cumis Guidoni filio condam ser Iohannis Trefolii de Cumis, nominative de infrascriptis peciis terrarum iacencium in loco et territorio de Socho. Videlicet in primis de clausseto uno cum vitibus supra habente iacente ^(a) intus locum de Socho, cui est a sero via, a meridie Petri de Castello de Socho, ab aliis partibus monasterii Sancte Marie de Cumis, et est tabulle undecim; item de pecia una terre prative cum vitibus supra iacente ubi dicitur in Bosso, cui coheret a mane via, a meridie et ab aliis partibus suprascripti monasterii, et est tabulle novem per mensuram; item de pecia una campi iacente ubi dicitur in Vineate in eodem territorio de Socho, cui coheret a mane ecclesie de Socho, a meridie suprascripti monasterii, a sero similiter, a monte in parte ipsius monasterii et in parte Blanci de Burgari, et est per mensuram pertica una et tabulle tredecim et pedes novem; item de pecia una campi ubi dicitur ad Vinearetam, cui est a mane Anselmeti de Socho, a meridie via, ab aliis partibus suprascripti monasterii, et est per ^(b) mensuram tabulle sedecim minus pedes duos; item de pecia una terre laborative iacente in eodem territorio ubi dicitur in Liuyrana, cui est a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero via et in parte hominum de Fino et in parte suprascripti monasterii, a monte quorundam de Vertemate, et est pertice due ^(c) et tabulle quatuordecim; item de pecia una terre vineate iacente in eodem territorio de Socco ubi dicitur in Arzimole, cui coheret ab ^(d) omnibus partibus abatisse et monasterii Sancte Marie de Cumis; que omnes terre iacent ^(e) in predicto territorio et loco de Socho, salvo si alie vel aliter reperirentur coher(entie) quod in hoc contractu vendicionis aposite intelligantur. Et hec cum omnibus egressibus et ingressibus, comunanciis, ascuis et pascuis, accessiis, servitutibus et aliis omnibus iuribus spectantibus et pertinentibus ipsis terris et ipsi venditori earum occaxione. Et eidem Guidoni emptori dictus Iohannes venditor dedit, cessit adque mandavit omnes actiones reales et personales, utiles, directas et ypotecharias et omnes excepciones, defenciones, retenciones et replicaciones et omnia iura ipsi Iohanni spectantes et pertinentes et spectancia et pertinencia et que ei spectare et pertinere possent in predictis et super predictis terris et earum ratione et octaxione ^(f), ita ut de cetero dictus Guido sit ^(g) et succedat in locum et ius universum dicti Iohannis venditoris de predictis terris superius venditis cum suis universis pertinenciis et iuribus; et ipsas terras et predicta omnia dictus Guido emptor de cetero habeat, teneat et possideat, et ^(h) exinde faciat et facere possit quidquid facere voluerit absque contradicione predicti Iohannis et cuiuslibet alterius persone et universitatis. Ad hec dictus Iohnnes venditor dedit et concessit plenam licenciam et parabolam suprascripto Guidoni in[t]randi in corporalem possessionem et tenutam dictarum terrarum et iurium ⁽ⁱ⁾ earum; et interim, donec intraverit et dictam possessionem aprehenderit, ex nunc ipse Iohannes constituit se tenere et possidere predicta omnia superius vendita nomine dic-

ti Guidonis, transferendo ipse Iohannes in predictum emptorem dominium et possessionem dictarum terrarum et iurium earum, et eumque faciendo et constituendo verum dominum et possessorem et verum procuratorem in rem suam de predictis terris et de predictis iuribus cessis et mandatis ministerio et facto proprio dicti venditoris. Insuper prenomatus Iohannes venditor promissit per stipulacionem, oblig(ando) omnia sua bona pignori presencia et futura suprascripto Guidoni suisque heredibus et successoribus et cui vel quibus dederit, defendere et guarentare et auctorizare predictas omnes terras venditas cum suis universis iuribus et pertinenciis et predicta iura cessa et mandata omni tempore ab omni persona, collegio et universitate, cum omnibus suis dampnis et dispendiis et sine dampnis et dispendiis dicti emptoris eiusque successorum, in penna et sub penna infrascripti precii et tocius dampni et interesse danda et solvenda per solempnem stipulacionem promissa per ⁽ⁱ⁾ ipsum Iohannem sub obligacione omnium suorum bonorum suprascripto Guidoni pro rata parte evictionis, tantum in bonis denariis numeratis et non in cartis nec notis seu nominibus co(mun)is de Cumis, cum omnibus usuris et expensis, dampnis et interesse que fient et existerentur ^(k) pro ipsa penna petenda, exigenda et habenda. Ita et eo pacto quod de predicta et pro predicta penna infrascripti precii et dampni et interesse evictionis nomine promissa, si contingerit predictas terras venditas vel earum iura evinci in toto vel in parte, licitum sit dicto Guidoni eiusque successoribus capere personaliter et captum detinere et in carzeribus recludere ad eius voluntatem suprascriptum Iohannem et bona ipsius Iohannis ubique accipere et contestare, sua propria auctoritate et sine vinculo alicuius banni, usque ad plenam solucionem et satisfacionem omnium predictorum; et ^(l) quod non possit cedere suis bonis, et quod de predictis omnibus ius dicatur et exsecutio fiat et fieri possit per quemcumque ^(m) iudicem summarie et sine dacione libelli et sine strepitu iudicii et omnibus diebus, non obstantibus feriis nec interdictis causarum. Et pro hac vendicione et dato et pro precio et solucione dictarum terrarum et omnium predictorum dictus Iohannes venditor fuit contentus et confessus se habuisse et recepissee a predicto Guidone emptore libras vigintitres denariorum novorum in bonis denariis numeratis; reno(n)c(iando) ipse Iohannes excepcioni non numerate peccunie et non dati et non soluti precii et doli mali et in factum et sine causa vel ex iniusta et erroris, et ne aliquo tempore dicere possit nec alegare se fore deceptum ultra dimidiam iusti precii, nec petere possit iustum precium sibi supleri, nec eciam dicere nec alegare possit rem alienam scienti vendidisse, reno(n)c(iando) omnibus statutis et ordinamentis co(mun)is de Cumis factis et que de cetero fient super cartis et notis seu nominibus co(mun)is de Cumis vel aliis rebus dandis in solutum creditoribus, et omnibus statutis, consuetudinibus et legibus quibus cautum reperiretur liberum hominem non possit capi vel detineri pro debito pecuniario, et omnibus aliis excepcionibus, defensionibus, beneficiis et iuribus co(mmun)ibus et specialibus quibus ipse Iohannes posset aliquo tempore se defendere vel venire seu facere contra predicta vel aliquot predictorum aliqua racione vel occaxione. Quia sic inter eos convenit. Actum in borleto Cum(ano). Unde plures carte uno tenore

fieri rogate sunt. Interfuerunt ibi testes Boccassius filius condam ser Guilliemi de Boccassiis de Vitanis de Cumis et Buxagus filius condam ⁽ⁿ⁾ ser Lantelmi de Ciremarii et Fomaxius de Lomacio filius ser Segondi ^(o) de Lomacio de Cumis et Tadeus filius condam ser Otacii de Salla de Cumis, et pro notariis ^(p) Vegius filius condam ser Guilliemi de Boccaxio et Petrus filius condam Iacobi Scudarii et Otto filius domini Gaspari de Castenate, de Cumis omnes tam testes quam notarii. Ego Otto de Castenate notarius Cum(anus) interfui et subscripsi. Ego suprascriptus Vegius notarius interfui et subscripsi. Ego Gasparus Gaynarius notarius Cumanus filius Alberti Gaynarii de Cumis hanc cartam tradidi et ad scribendum dedi infrascripto Iacobo et scribi rogavi et subscripsi. Ego Iacobus notarius ^(q) Cumanus filius ser Fomaxii de ser Grasso de Cermenate de Cumis hanc cartam rog(atu) suprascripti Gaspari Guaynarii notari Cumani scripsi.

- (a) iacente nell'interlineo. (b) p senza il consueto segno abbreviativo (c) Così B. (d) ab ripetuto.
 (e) Su iacent segno abbreviativo superfluo. (f) Così B. (g) sit nell'interlineo. (h) et ripetuto, in segno tironiano e per esteso. (i) In B iurum. (j) per nell'interlineo. (k) In B existerentur. (l) et ripetuto, in segno tironiano e per esteso. (m) que(m)cuke senza segno abbreviativo per la seconda m. (n) condam nell'interlineo.
 (o) Se- nell'interlineo. (p) In B nota(r)i-us. (q) notarius nell'interlineo.

Car(ta) investiture

1268 maggio 19, Como, in borleto

Guidone Trefolius investe iure et nomine locacionis Gairardo figlio del fu Pietro de Castello di Socco dei terreni siti nel territorio di Socco in località dette in Vineate, ad Vinearetam, in Luyrana, in Arzimole; ciò per un periodo di tempo determinabile a volontà delle parti e per un canone annuo consistente in una soma di segale, sei quartari di panico e due quartari di miglio.

Copia autentica coeva [B], scritta sulla stessa pergamena dell'atto precedente. Il documento è così autenticato: «(ST) Ego Firiolus de Castello notarius Cum(anus) filius ser Baldesari de Castello de Menaxio hoc exemplum ex autintico exemplavi et subscripsi preter literas vel silabas plus minusve».

In nomine Domini. Milleximo ducentesimo sexageximo octavo, die sabati terciodecimo exeunte madio, indic(ione) undecima. Guido Trefolius filius condam ser Iohannis Trefolii de Cumis investivit iure et nomine locacionis ad fictum Gayrardum filium condam Petri de Castello de Socho, nominative de infrascriptis peciis terrarum iacencium in territorio de Socho. Videlicet in primis de clauseto uno cum vitibus supra iacente intus locum de Socho, cui est a sero via, a meridie Petri de Castello, ab aliis par-

tibus monasterii Sancte Marie de Cumis, et est tabulle novem per mensuram; item de pecia una campi iacente in eodem territorio ubi dicitur in Vineate, cui coheret a mane ecc(les)ie de Socho, a meridie suprascripti monasterii, a sero similiter, a monte in parte ipsius monasterii et in parte Blanci de Burgarii, et est pertica una et tabulle tredecim et pedes novem per mensuram; item de pecia una campi iacente in eodem territorio ubi dicitur ad Vinearetam, cui est a mane Anselmorum ^(a) de Socho, a meridie via, ab aliis par(tibus) suprascripti monasterii, et est per mensuram tabulle sedecim minus pedes duos; item de pecia una terre laborative iacente in eodem territorio ubi dicitur in Luyrana, cui est a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero via et in parte hominum de Fino et in parte suprascripti monasterii, a monte quorundam de Vertemate, et est pertice due et tabulle quatuordecim; item de pecia una ^(b) terre vineate iacente in eodem territorio de Socho ubi dicitur in Arzimole, cui coheret ab omnibus partibus abatisse monasterii Sancte Marie de Cumis; salvo si alie vel aliter reperirentur coherentie. Et hoc hinc ad sanctum Martinum proximum futurum, et deinde in antea donec placuerit utrique parti. Ita ut de cetero dictus Gayrardus habeat et teneat et laboret predictas terras et res territorias hinc ad predictum terminum, et de eis faciat quidquid facere voluerit, meliorando et non peiorando, sicut de rebus locatis facere licet, sine contradicione predicti Guidonis nec alicuius alterius persone. Quam quidem investituram et predicta omnia dictus Guido promissit, obligando omnia sua bona pignori presencia et futura suprascripto Gayrardo, defendere et garentare ei ab omni persona, colegio et universitate hinc ad predictum terminum cum suis dampnis et expensis. Pro ficto vero predictarum terrarum et rerum territoriarum superius locatarum predictus Gayrardus promissit obligando omnia sua bona pignori presencia et futura suprascripto Guidoni dare et solvere et consignare ei in civitate Cuma(rum) ad domum ipsius Guidonis hinc ad predictum terminum per suos novellos somam unam sicallis et quar(tarios) sex panici et quar(tarios) duos millii, videlicet predictam sicallem in kallendis augusti et dictum panicum et milium in festo sancti Mar(tini), et deinde in antea totidem omni anno donec predic(ta) tenuerint; et eidem Guidoni dimittere et restituere, finito tempore locac(ionis), poss(essionem) ipsorum ^(c) terrarum vacuam et expeditam, cum omni dispendio et guid(e)r(done), dampno et interesse qui fient et cu(re)ret pro predicto ficto petendo, exigendo et habendo quolibet termino predicto et pro predictis omnibus petendis et habendis, et hoc in bona blava monda et sica tantum ad mensuram Cum(anam) et non in cartis nec notis co(mun)is de Cumis. Ita et eo pacto inter eos quod pro predicto ficto et pro predictis omnibus dictus Guido possit ubique capere et detinere personaliter et in carceribus ^(d) cludere predictum Gayrardum; renunciando quod non possit cadere bonis suis, et omnibus statutis et consiliis co(mun)is de Cumis factis et que decetero fient super cartis et notis dandis in solutum creditoribus, et omnibus iuribus quibus cautum reperiretur liberos homines pro debito peccuniario capi no[n] posse, et omni alteri iuri et auxilio se tuheri posset. Actum in borleto Cum(ano). Unde plures car(te) ^(e). Interfuerunt ibi testes dominus Lionardus filius condam domini

Iordani qui dicebatur Agazotus de Vertemate et Bocasius filius condam domini Guilielmi Boccasio et Otto filius domini Gaspari de Castenate, omnes de Cumis. Ego Gasparus Gaynarius notarius Cumanus filius Alberti Gaynarii de Cumis hanc cartam tradidi et ad scribendum dedi, infrascripto Iacobo scribi rog(avi) et subscripsi. Ego Iacobus notarius Cumanus filius ser Fomaxii de ser Grasso de Cermenate de Cumis hanc car(tam) rogatu suprascripti Gaspari Guaynari notari Cumani scripsi.

(a) -n- in *sopralinea*.
terlineo.

(b) una *nell'interlineo*.

(c) Così B.

(d) -ce- in *sopralinea*.

(e) car(te) *nell'in-*

Car(ta) investiture

1268 agosto 29, Como, in borleto

Guidone Trefolius di Como investe iure et nomine locacionis i fratelli Gairardo e Giacomo figli del fu Pietro de Castello di Socco dei terreni siti nel territorio di Socco in località dette in Bosso, in Vineate, ad Vinearetam, in Luyrana, in Arzimole; ciò per un periodo di tempo determinabile a volontà delle parti e per un canone consistente in una soma di segale, due quartari di frumento, sei quartari di panico, due quartari di miglio ed un cappone.

Copia autentica coeva [B], scritta sulla stessa pergamena dei due atti precedenti. Il documento è così autenticato: «(ST) Ego Firiolus de Castello notarius Cumanus filius ser Baldesari de Castello de Menaxio hoc exemplum ex hautintico exemplavi et subscripsi preter literas vel silabas plus minusve».

In nomine Domini. Milleximo ducentesimo sexagesimo octavo, die mercurii terciore exeunte augusto, indic(ione) .XI. Guido Trefolius filius condam ser Iohannis Trefolii de Cumis investivit iure et nomine locacionis ad fictum Gayrardum et Iacobum fratres filios condam Petri de Castello de Socho, nominative de infrascriptis peciis terrarum iacent(ium) in territorio de Socho. Videlicet in primis de clauseto uno cum vitibus supra iacente intus locum de Socho, cui est a sero via, a meridie Petri de Castello de Socho, ab aliis partibus monasterii Sancte Marie de Cumis, et est tabulle undecim; item de pecia una terre prative cum vitibus supra iacente ubi dicitur in Bosso, cui coheret a mane via, ab aliis partibus suprascripti monasterii, et est tabulle .VIIIior. per mensuram; item de petia una campi iacente in eodem territorio ubi dicitur in Vineate, cui coheret a mane ecclesie de Socho, a meridie suprascripti monasterii, a sero similiter, a monte in parte ipsius monasterii et in parte Blanci de ^(a) Burgari, et est pertica una et tabulle .XIII. et pedes novem per mensuram; item de pecia una campi iacente in eo-

dem territorio ubi dicitur ad Vinearetam, cui coheret a mane Anselmorum de Socho, a meridie via, ab allis partibus suprascripti ^(b) monasterii, et est per mensuram tabulle .XVI. minus pedes duos; item de pecia una terre laborative iacente in eodem territorio ubi dicitur in Luyrana, cui est a mane et a meridie suprascripti monasterii, a sero via et in parte hominum de Fino et in parte suprascripti monasterii, a monte quorundam de Vertemate, et est pertice due et tabulle .XIII^{or.}; item de pecia una tere ^(c) vineate iacente in eodem territorio ubi dicitur in Arzimole, cui coheret ab omnibus partibus abatisse et monasterii Sancte Marie de Cumis; salvo si alie vel aliter reperirentur coherentie. Et hoc a festo sancti Martini prosimi ^(d) futuri in antea usque ad annum unum proximum futurum, et deinde in antea donec placuerit utrique parti. Ita ut de cetero dicti fratres de Socho habeant, teneant et laborent predictas terras hinc ad predictum terminum et deinde in antea donec placuerit utrique ^(e) parti, et de eis faciant et facere possint quidquid facere voluerit, meliorando et non peiorando, sic<ut> de rebus locatis facere licet, sine contradic(ione) predicti Guidonis nec alterius persone. Quam quidem investituram, predicta omnia predictus Guido promisit, oblig(ando) omnia sua bona pignori presencia et futura suprascriptis fratribus, defendere et guarentare eis ab omni persona, colegio et universitate omni tempore hinc ad predictum terminum, suis dampnis et expensis et sine dampnis et expensis predictorum fratrum. Pro ficto vero predictarum terrarum et rerum territoriarum superius locatarum predictus ^(f) Gayrardus et Iacobus fratres promiserunt oblig(ando) omnia eorum et cuiusque eorum bona pignori presencia et futura, ita ut quilibet eorum teneatur in solidum et cum efectu in solidum conveniri possint, renunci(ando) auxilio nove constitutionis, epistule divi Adariani ^(g) et omni alteri iuri et auxilio unde se tuheri possent, eidem Guidoni dare et solvere et [con]signare ^(h) ei in civitate Cuma(rum) ad domum ipsius Guid[o]nis hinc ⁽ⁱ⁾ ad predictum terminum p[er] suos novellos somam unam sicallis et quartarios duos formenti et ^(j) quartarios sex panici et quartarios duos milii et caponem unum; videlicet predictam sicallem et formentum in kall(endis) augusti, et milium, panicum ^(k) et caponem in festo sancti Martini, et deinde in antea totidem omni anno donec predicta [omnia] tenuerit, et eciam dimittere et restituere eidem Guidoni, finito tempore locacionis, possessionem ipsarum terrarum vacuum et expeditam; et hoc cum omni dispendio et guid(e)r(done), dampno et interesse qui fiet et cu(re)ret pro predicto ficto petendo, exilgendo] et habendo quolibet termino preterito et pro predictis omnibus petendis et habendis, et hoc in bona blava monda et sica tantum ad mensuram Cum(anam) et non in cartis nec notis co(mun)is de Cumis nec alterius co(mun)is. Ita et eo pacto et inter eos habito quod pro predicto ficto et pro predictis omnibus et singulis atendis, obs[ervandis.....] solvendis dictus Guido possit ubique post que[m]libet terminum capere et detinere personaliter et in carceribus cludere predictos fratres et quemlibet eorum in solidum, renunci(ando) quod non possit cedere bonis, et omnibus statutis et consiliis co(mun)is de Cumis factis et que decetero fient super [cartis et notis] co(mun)is de Cumis dandis in solutum creditoribus, et omnibus legibus et statutis et

iuribus quibus cautum reperiretur liberos homines pro debito pecuniario capi non posse, et omni alteri iuri et auxilio unde se tuheri possint. Actum in borleto C(umano). Unde plures. Interfuerunt ibi testes Vegius filius [quondam ser Guilielmi] de Bocassio et Iacobus filius ser Fomaxii de Vertemate et Bertramus de Macio filius ser Ottobeli de Macio, omnes de Cumis. Ego Gasparus Gaynarius notarius Cumanus filius Alberti Gaynarii de Cumis hanc car(tam) tradidi et ad scribendum dedi et scripsi ⁽¹⁾ rog(avi) et subscripsi. Ego Iacobus notarius C(umanus) filius ser Fomaxii de ser Grasso de Cernate de Cumis hanc car(tam) rogatu suprascripti Gaspari scripsi.

- (a) de *nell'interlineo*. (b) suprascripti *nell'interlineo*. (c) Così B. (d) Su prosimi -x- in *sopralinea*.
 (e) In B utique. (f) Così B. (g) Così B. (h) -a- in *sopralinea*. (i) hic senza il consueto segno abbreviativo.
 (j) et *nell'interlineo*. (k) panicum *nell'interlineo*. (l) Così, evidentemente per scribi.

(*Continua*)